

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 31-32 (2214-2215) 1992 LIEPA-JULY 28

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Sugrįžimo kraitis

Savo prigimtimi žmogus nėra koks nors į orą išmestas pūkelis, kuris skrajoja ir blaškosi menkiausio dvelkimo pagautas. Paskirtis dalyvauti pasaulio tvarkyme, reikštis kūrybinėmis galiomis, plėtoti gerovę ir pažangą riša žmogų prie atitinkamos vietos bei aplinkos, kur jis gali būti naudingas.

EMIGRACIJA paliečia visų pasaulio šalių gyventojus, ypač tų, kuriose yra žemesnis ekonominio gyvenimo lygmuo. Išvykos iš savo gimtojo krašto atveju žmogus renkasi aukštesnio lygmens kraštus. Todėl jau nuo seno Šiaurės Amerika yra tapusi emigrantų svajone. Ir iš kitos pusės tos "aukso šalys" savo visuomenę lipdo iš ateivių, kurių trūkumas atsilieptų ir į ekonominį pajėgumą. Kad žmonės ryžtasi palikti savo kraštą, yra ir buvo dar daug kitų, ne vien ekonominių, priežasčių. Svarbiausios jų — politinės bei savisaugos. Tačiau šių dienų sumažėjusiame pasaulyje ryškėja jau ir kitoks, daug laisvesnis žmonių judėjimas, nebeskatinamas jokių būtinybių. Turimi ištekliai, geros susisieki priemonės, išsiplėtęs turizmas, palankūs įstatymai žmonių judėjimui ir gyvenviečių pasirinkimui ne vieną skatina nebeprisirišti prie savo apylinkės, net ir gimtojo krašto, o pakilti ir ieškoti naujų galimybių, galinčių geriau patenkinti vis didėjančius polėkius. Todėl požiūris į emigraciją, nesvarbu kuria dingstimi ji reikiama, ima jau regimai keistis. Savo gimtojo krašto praradimas nebėra jau toks tragiškas lūžis, kaip pasitaikydavo anuomet, kai svetima padange nusivylus, neturėta cento grįžti atgal. Kol kas nėra jokių duomenų manyti, kad šių dienų emigracinis judėjimas galėtų baigtis tokiais skaudžiais pergyvenimais.

ŠITAME judėjime betgi gali lengvai atsirasti, o kai kur jau ir pastebima, kitokio tipo tragika. Tai pasimetimas, nebesikratant nė "čigonisčių" nuotaikų, nusakomų dainelės žodžiais "kur tik pažvelgsi — žemė čigono". Kai kam atrodo, kad tas kosmopolitinis požiūris leidžia žmogui plačiau išskėsti sparnus. Keliuoti iš krašto į kraštą, kai kiekvienas apsigyvenimas atstoja namus, nėra abejonės, galėtų daug kas. Bet klajūnas jaučia atitrūkumą ir kažko praradimą, nes išskilavus nėra kur sugrįžti. Trūksta slenkčio, kurį peržengus galėtų tarti: aš jau namie. Sugrįžimas žmogaus dvasinei ramybei yra nepakartojamas ir vienintelis inasas. Sugrįžimo ilgesys įvairiomis kūrybinėmis formomis nenustoją rodytis, nes tai yra tokia būseną, kurioje telpa ir vaizduotė, ir malda. Dėl okupacijos pokarinei išeivijai nenorėjus ar negalėjus sugrįžti tėvynėn, teko įsikurti ir apsiprasti svetur. Grįžimo klausimas bėgančių dešimtmečių eigoje blėso, ir šiandien, nors Lietuva jau laisva ir nepriklausoma, praktiškai nebėra kam grįžti: didžioji išeivių dalis — tai savo gyvenimą bebaigiantys žmonės, kuriems iš naujo kurtis, nors ir gimtojoje žemėje, būtų labai nelengva. Nebeatitaissomos nuoskaudos giliai paslėptame skausme betgi ne vienam blyksneli naujas spindulėlis — tai jų lietuviškai užaugę vaikai ar vaikaičiai. Ne vienas iš jų tėvynėn jau parnešė tėvų per penkis dešimtmečius sudėtą kraštį: jų profesinį pasiruošimą, idealistinį patriotizmą, religinį bei moralinį nusiteikimą. Tai grįžimas ne tuščiomis ir grįžimas už tuos, kurie patys nebegali. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Be politinės vienybės

Kanados konstitucijos reformos reikalai tebėra neišspręsti, vienybė neatsitatyta. Ministras pirm. Brian Mulroney buvo numatęs liepos 15 d. sušaukti iš atostogų Kanados parlamento narius ir su jais paruošti galutinį pasiūlymą Kvebeko premjerui Robertui Bourassai. Tai buvo diplomatinis spaudimas tada dar posėdžiavusiems devynių provincijų premjerams ir posėdžiavusiems vadovaujantiems Kanados konstitucinių reikalų ministerijai J. Clarkui. Parlamentarų atšaukimo teko atsisakyti, liepos 7 d. paskelbus J. Clarko su premjerais pasiektą esminį susitarimą. Juo buvo išspręsta pagrindinė kliūtis tapusi Kanados senato reforma.

Senatą buvo nutarta padaryti vienybės principu renkama Kanados parlamento institucija. Kiekviena provincija būtų turėjusi po aštuonis senatorius, teritorijos po du. Senatoriai būtų būvę renkami tik kaip provincijų atstovai, neimint jų partinės priklausomybės. Senatas 70% balsų dauguma būtų galėjęs atstovauti Kanados parlamento atstovų rūmų sprendimus, o 60% dauguma — pareikalauti bendro abiejų institucijų posėdžio. Kiekviena provincija senate būtų turėjusi veto teisę fede-

racinių institucijų klausimais, kai jie liečia visas Kanados provincijas. Ta teisė betgi nebūtų galiojusi naujų provincijų sudaryme. Dabartinis Kanados parlamentas, tapdamas atstovų rūmais, būtų susilaukęs narių skaičiaus padidinimo nuo 295 iki 312. Dešimtį papildomų narių būtų gavusi Ontario provincija, po tris — Kvebekas su Britų Kolumbija, o vieną — Alberta. Atrodė, kad šis susitarimą galės patvirtinti ministerio pirm. B. Mulroney sušaukta premjerų konferencija su jais įsijungusiu Kvebeko premjeru R. Bourassa.

Deja, ir šį kartą nebuvo susilaukta vieningo pritarimo, kuris būtų užtikrinęs R. Bourasos įsijungimą baigminėn Kanados ministerio pirmininko ir jos provincijų premjerų konferencijon. Kvebeko premjeras R. Bourassa nori, kad kurių pataisų angliškųjų provincijų premjerų pasiektam susitarimui. Jam, matyt, nepatinka provincijose rinktų senatorių skaičiaus sumažinimas iki aštuonių, kai Kvebekas dabar turi 24 paskirtus senatorius. R. Bourassa taipgi nepatenkinamas ir prarasta veto teisė naujai provincijų įsteigime, Kvebekui pripažinta 1987-90 m. Meech Lake sutartyje. (Nukelta į 9-tą psl.)

Ryšių su sibirinių tremimų pradžios metinėmis ir kovomis už Lietuvos nepriklausomybę tautiečių akys krypta į Rūpintojėlį prie televizijos bokšto Vilniuje. Nežinomo autoriaus Rūpintojėlis atspindi visos tautos kančią. Nuotr. Alf. Laučkos

Rašo Paryžiaus spauda

Sunkūs laisvės žingsniai

Užsienio spaudos atstovai stebi baltiečių pastangas atgautoje laisvėje, seka jų pertvarką švietimo, ekonomijos ir kitose srityse

Žymusis prancūzų dienraštis "Le Monde" 1992. VII. 9 paskelbė savo korespondento Vilniuje Burton Bollag straipsnį apie švietimo pertvarką Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje.

Vakarų link

Pradžioje korespondentas pastebi, kad Baltijos valstybių aukštosios mokyklos, atgavus nepriklausomybę, pasižuto taip pat laisvos, gavo vidinę savivaldą ir stengiasi orientuotis Vakarų link. Šis procesas betgi esą nevyksta sklandžiai, nes pertvarkai priešinasi profesūra ir kitos institucijos, nepaisant ministerijų ir rektorių užimtos pažangios linijos.

Vis dėlto pirmieji pertvarkos žingsniai jau esą matomi. Universitetai, išsivadavę iš Maskvos varžtų, pradeda megzti tarptautinius ryšius bei mainus su Vakarų pasaulio universitetais. Esą Baltijos šalių universitetų rektorių konferencija, apimanti 37 universitetus, įsteigta 1990 m. Gdanske, padeda Baltijos respublikoms — Estijai, Latvijai ir Lietuvai minėtus ryšius megzti. Latvijos universitetų pareigūnė ryšių reikalams Alina Grzibovska pareiškė: "Mes gauname neįtikėtinų pasiūlymų iš Taivano ir Barcelonos universitetų, iš institucijų, apie kurias anksčiau nieko nebuvome girdėję".

Pirmieji žingsniai

Jau esą įsteigta ir privačių

aukštųjų mokyklų, remiant vyriausybėms. Antai Estijoje įsteigta komercijos mokykla, humanistinių mokslų institutas, Lietuvoje — universitetas "Vytautas Magnus" (Vytauto Didžiojo).

Visų Baltijos valstybių aukštosios mokyklos esą pertvarkę įstojamųjų egzaminų sistemą, jau panaikino juos humanitariniuose fakultetuose ir kai kuriuose technikos universitetuose. Esą vyrauja nuomonė, kad reikia lengvinti priėmimo procedūrą, kad kuo daugiau jaunuolių galėtų pasinaudoti akademine institucijomis. Kai kurie fakultetai priėmė studentus, neišlaikiusius įstojamųjų egzaminų, ir leido studijuoti, kol studijų metu paaiškės jų pažangumas. Jie betgi turi užsimokėti už mokslą, kad tuo būdu įrodytų savo pastangų rimtumą studijose. Be to, tai papildė universitetų pajamas, kurių labai trūksta.

Taipogi trūksta studijinių reikmenų. Laboratorijos neturi kompiuterių ir kitų pagrindinių dalykų, nors ir yra remiami vakariečių universitetų.

Visai nepritaikytos bibliotekos, trūksta vadovėlių. Kai kurios institucijos nelegaliai kopijuoja turimus vadovėlius daigintuvais ir duoda studentams. Vieno universiteto rektorius pareiškė: "Mes laikomės principo — autoriai supras".

Destytojai ir rusakalbiai

Baltiečiai tikisi paveiktos pagalbos iš savo tautiečių Vakaruose. Manoma, kad Vakaruose yra tiek pat destytojų, kiek ir pačiose Baltijos valstybėse. JAV-se esą veikia daugybė draugijų, galinčių pagalbėti. Kai kurie profesoriai jau sugrįžę. Korespondentas mini kaip pavyzdį Arvydą-Petrą Žygą, gimusį Čikagoje iš lietuvių tėvų, ten įsikūrusių 1944 m. Jis esą dėsto Vytauto D. universitete jau treji metai. Kiti profesoriai atvyksta tik trumpam laikui.

Kita naujovė — rusakalbių sekcijų siurinimas. Mat baltiečių universitetai priima 15% — 30% rusų studentų. Vadovybės šiuo klausimu bando išlaikyti pusiausvyrą. Iš vienos pusės jos stengiasi išlaikyti valstybinę kalbą, iš kitos — nenori grubiai panaikinti rusakalbių sekcijų, nes jos esą padeda jungti įvairių tautybių studentus.

Praeities našta

Prancūzų korespondentas ypač pabrėžia esamas pertvarkos kliūtis, kurių esą daug. Jis cituoja Latvijos švietimo ministrį Andris Piebalgs: "Yra pakeitimų, bet nėra reformų. Aš netgi pakeičiu nuomonę apie autonomijos reikalingumą universitetuose, nes ji nėra pakankama". Jis norėtų naujos sandaros, nepriklausančios.

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Ketvirtas premjeras. AT pirmininko V. Landsbergio pasiūlytai ir premjerus Aleksandro Abišalos kandidatūrai pritarė 70 deputatų, prieš balsavo 2, susilaikė 8, tad min. pirmininko paskyrimas priimtas.

Kalbėdamas prieš balsavimą ne be šamojo A. Abišala pastebėjo, kad rizikuoja savo politinė karjera, bet jis tai daryti nebija, nes nesirengia dalyvauti rinkimuose į seimą. Išskėlė sąlygą AT: pakeisti banko valdybą. Apibūdino vyriausybės problemas, artimiausius uždavinius — tęsti ūkio reformą. ("Žemės ūkio situacija dabar skaudesnė negu pramonės; žemė mums — ir moralinė vertybė"). Susiedamas su savo specialybe (fizikas), pasakė, kad dirbti be įvairių sričių specialistų patarimų būtų sunku. Pabrėžė — svarbiausias dalykas vyriausybės darbe — kolegialumas; keisti senąjį kabinetą iš esmės nenumatęs.

Pasirengęs suaktyvinti užsienio politiką (taip pat Rytų), vidaus gyvenime — peržiūrėti mokesčių politiką, paskirstyti antrąjį pusmečio biudžetą. Frakcijoms ir koalicijoms patarė jau dabar pradėti kurti šešėlinę vyriausybę, pažadėjo joms padėti, su jomis nuosirdžiai bendradarbiauti.

Posėdžiui pirmininkavęs seniūnas E. Gentvilas padėkojo kandidatui "už malonias akimirkas", klausantis logiškos, konstruktyvios, įžvalgios kalbos.

Kalbos dvasią galima susieti su R. Ozolo, beje palaikiusio kandidatūrą, knygos ("Pirmieji nepriklausomybės metai") mintimi: "Brangūs šiandienos politikai, ir patys didžiausi, ir ne tokie dideli, visi... nurinkim bent kiek! Bent sekunde nutraukim reiktnes ir reikalavimus ir apsidairykim, ar nuo svarbiausių reikalų neišsklidom per daug į šalį?" Pats A. Abišala po to, kai buvo nubalsuota, pasakė: "Reikia daugiau dirbti, mažiau šmėžuoti prieš akis" (televizijoje).

"Ne banko valdytojo asmuo, o vyriausybės ekonominė politika" yra svarbiausia — pareiškė banko valdybos surengtoje spaudos konferencijoje banko valdytojas V. Baldišis, atsakdamas į klausimą dėl pirmininko A. Abišalos išskeltos sąlygos jį pakeisti. Banko valdytojo nuomone, būtina iš esmės taisyti vykdytą ekonominę politiką, nes atėjo metas, kai "pramonės ir žemės ūkio krizė pradeda reikštis visu smarkumu", grėsti Lietuvos nepriklausomybei. Valdybos narys papildė: Vagnoriaus vadovaujami "niekur nenuėjome nuo planinio-komandinio ūkio, t.y. socializmo ar valstybinio monopolio politikos". Buvusi kainų politika, privatizavimas

pavadintas žaidimu. Pinigų emisija — ne išsigelbėjimas; verslininkai apraizgyti mokesčiais. Paskutinis smūgis — kreditai. Tam "priešinsiuos, kiek užteks jėgų", o jeigu AT atstatydins, "išeisiu ramia sąžine" — pasakė V. Baldišis.

Pripažinta, kad žavėjimasis kronos įvedimu nepagrįstas, tai mato dabar ir patys estų bankininkai. Be išankstinių atsiskaitymo sutarčių su rublio zonos šalimis sutrūko atsiskaitymai, prekyba, pakilo kainos, nustumto pragyvenimo lygis. Todėl kalbėdami apie lito įvedimo galimybes, šiaip miglotas, Lietuvos banko valdybos nariai vienbalsiai palaikė latvių variantą — perėjimą prie savo valiutos dviem etapais. Pirmasis — įvesti pinigų pakaitalus vidaus vartojimui, o rusiškus rublius palikti tarptautiniams atsiskaitymams rublio zonoje. Antrasis etapas — įvesti savus pinigus — litus. Jie gražūs, nedidelio formato, bet vis dar tolimi (bus įvesti, "kai stabilizuosis ekonomika"). Buvo parodyti: 10 litų su Dariaus ir Girėno atvaizdais, 20 — su Maironio atvaizdu, 50 — su Basanavičiaus, 100 — su Daukanto, 500 — su Kudirkos, 1000 — su Čiurlionio.

Lietuva šios sutarties laukė, tikėdamasi, kad ji padės atskleisti Sausio 13-osios, Medininkų įvykių užkulius. Tokios viltys sietos su sutartimi, pasirašyta tarp Lietuvos respublikos ir Rusijos federacijos dėl teisinės pagalbos ir teisių santykių civilinėse, šeimos bei baudžiamosiose bylose. Parafuotos dar š.m. kovo pabaigoje sutarties pasirašymas "dėl vienkurių ar kitokių priežasčių" Rusijos federacijos buvo vis atidėliojamas. Pasak teisingumo ministerio pavaduotojo S. Šedbaro, "tik oficialiai paskelbus apie tokį vilkinimą" sulaukta atsakymo: Rusijos teisingumo ministeris N. Fiodorovas sutarties pasirašyti atvyko liepos 21 d. Ją įvertindamas, Lietuvos vicepremjeras ir teisingumo min. V. Pakalniškis pasakė: "Mes sukūrėme prielaidas geram bendradarbiavimui tarp mūsų šalių". Tą pačią mintį išreiškė ir teisingumo min. N. Fiodorovas: "Sutartis padės kurti abiejų valstybių civilizuotus, šiuolaikinius santykius". Beje, iš buv. Sąjungos valstybių Lietuva pirmoji, su kuria Rusija tokią sutartį pasirašė.

"Mūsų niekada neapleido mintis — Lietuva bus!" pasakė PLB pirmininkas Bronius Nainys, viešėdamas Vilniuje.

Atsakydamas į korespondentės O. Balčiūnienės klausimą "ar Jums suprantamas mūsų

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje:

Sugrįžimo kraitis

Grįžimo viltis — išeivijoje užaugę vaikai ir vaikaičiai

Sunkūs laisvės žingsniai

Užsienio spauda apie baltiečių pastangas laisvėje

Popiežius Lietuvos ambasadoriui

Reikšminga Šv. Tėvo kalba

"Lietuvos aidai" radijo bangomis

Iš Argentinos lietuvių gyvenimo

Tarp filmų kūrėjų

Tarptautinis filminkų suvažiavimas Los Angeles mieste

Kad nepražūtų išeivijos vertybės

Lietuvos valstybinio muziejaus rūpestis išeivijos archyvais

Smėlyje simbolikos beiškant

Atsiliepiant į kritikų pastabas ryšium su vaidinimu "Smėlio klavyrai"

"Mano kalėjimai Lietuvoje"

Profesorius G. Matore pergyvenimai okupacijų laikotarpyje

Dviejų mintytojų pasauliai

Žodis apie Montaigne'ą ir Platoną

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, rėmėjo – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Vatikano autoritetas – pasaulinio masto

Naujasis Lietuvos ambasadorius KAZYS LOZORAITIS Vatikane atsakė į klausimus, pateiktus Vatikano radijo lietuvių skryčiaus darbuotojų

— Lietuvos respublikos atstovybė prie Šv. Sosto savo veiklos nenutrūkė net sovietinio režimo metais. Taigi pravarvė būtų sužinoti daugiau apie šios atstovybės pradžią ir Jūsų, kaip šios atstovybės tesėjo, pasirengimą šiam darbui.

— Lietuvos respublikos atstovybė prie Šventojo Sosto nuo pat jos įsteigimo 1922 m. praktiškai nenutrūkė savo veiklos, nors būta laikotarpių, kai dėl tam tikrų aplinkybių atstovybė buvo likusi be vadovo. Šia proga dera ypač pabrėžti ir dėkingai prisiminti, kad atstovybė nenutrūkė savo veiklos ir sovietinės okupacijos metais, nes, kaip žinoma, Apaštaly Sostas nepripažino prievartinio Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą ir nuosekliai laikydamsis šio tvirto nusistatymo, daugiau nei pusimtį metų leido Lietuvos pasiuntinybei normaliai veikti, simboliškai atstovauti smurto auka tapusiai nepriklausomai Lietuvos valstybei. Kartoju, kad dėl to turime būti ypač dėkingi Apaštaly Sostui, kuris, nepripažindamas smurto įvykdytos Lietuvos aneksijos, tuo būdu paliudijo tikėjimą laisva ir nepriklausoma Lietuvos ateitimi. Nuo 1939 m. daugiau negu keturiasdešimtmetį Lietuvai Vatikane atstovavo įgaliotasis ministras Stasys Girdvainis, o po jo mirties 1983 m. šias pareigas – reikalų patikėtinio titulu ėjo Stasys Lozoraitis. Iš jo aš dabar perimu savo pareigas, jau kaip ambasadorius, dėkingai prisiminędamas du paskutiniuosius savo pirmtakus Vatikane, kurie daugiau negu penkiasdešimtmetį mūsų Tėvynei tragiškais laikais tikrai nelengvomis sąlygomis krikščionybės centre atstovavo Lietuvos valstybei ir persekiojamai katalikiškai lietuvių tautai. Aš pats dar ministerio Girdvainio laikais įsijungiau į darbą Lietuvos atstovybėje, šį darbą neoficialiai tęsiau daug metų, rūpindamasis kanceliarijos reikalais.

— Jūsų pareigos yra kiek ypatingesnės negu kitų Lietuvos ambasadorių – atstovaujate Lietuvos valstybei krikščionybės širdyje Vatikane, tad malonėkite supažindinti su Jūsų darbo apimtimi.

— Dabar mano, kaip Lietuvos ambasadoriaus, pareigos, kaip jūs sakot, yra kiek ypatingesnės negu kitų Lietuvos diplomatų. Mat man yra suteikta didelė garbė ir drauge atsakingas uždavinys, atstovauti Lietuvai prie Apaštaly Sosto.

Katalikiškai valstybei, kaip Lietuva, tai labai svarbus postas. Apaštaly Sosto moralinei įtakai pasaulyje nepriklus jokia kita galybė. Net ir nekatalikiškos valstybės pripažįsta Apaštaly Sosto ir Popiežiaus moralinį autoritetą, siunčia į Vatikaną diplomatinis atstovus. Juo labiau mums, dabar, Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, svarbu ne tik palaikyti, bet ir stiprinti glaudžius, tarpusavio pasitikėjimu pagrįstus, draugiškus ryšius su Apaštaly Sostu, kuris pastoviai rėmė mūsų valstybės ir tautos laisvės siekiams. Mano tiesioginis uždavinys bus ne tik atstovauti Lietuvos valstybei, bet ir būti tam tikra prasme ryšiu tarp Lietuvos valstybės ir Apaštaly Sosto visuose klausimuose, kurie galės iškilti mūsų santykiuose su Vatikanu. Pagaliau, dar neįsteigus Lietuvos ambasados Italijoje, ambasada prie Apaštaly Sosto teks ir toliau atlikti įvairius konsulinis reikalus, kurių dabar yra tikrai daug.

— Šiuo metu jau konkrečiai ketinama tartis dėl Šv. Tėvo atvykimo į Lietuvą datos ir kitų pasirengimų. Ar ši kelionė praplės Jūsų pareigų bei rūpesčių akiratį?

— Visi tikimės, ir tai sakydama, manau, kad galia kalbėti visos mūsų tautos vardu, tikimės, kad Šventasis Tėvas galės kuo greičiau aplankyti mūsų Tėvynę. Juk ir jis pats yra išreiškęs troškimą nuvykti į Lietuvą, pasimelsti prie Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslo, betarpiškai susitikti su Lietuvos katalikais, su visa tauta, kuri jam taip artima ir kurios likimu jis visada sielojosi. Esu tikras, kad visi lietuviai jiems įprastu nuosirdumu ir svetingumu priims Šv. Tėvą kaip brangiausią svečią, tuo būdu jam išreiškdami ne tik savo pagarbą ir meilę, bet ir dėkingumą už rūpestį mūsų tauta sunkiaisiais okupacijos metais, už paramą mūsų laisvės siekiams.

Popiežiaus kelionės į Lietuvą tikslus laikas dar nenustatytas. Vizito laiką nustatys ir praneš pats Šventasis Tėvas, jo bendradarbiams susitarus su Lietuvos valstybės ir Bažnyčios atstovais. Tad apie pasirengimus šiai kelionei dar anksti kalbėti, bet manau, kad ateinančių metų viduryje tikrai susilausime Šv. Tėvo Lietuvoje. Juk tokia kelionė jau nebėra jokių politinių kliūčių, tik reikia tinkamai ją parengti, o pasirengimai reikalauja laiko. Kor.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Vilniaus arkivyskupas AUDRYS-JUOZAS BAČKIS Vatikane atsisveikina su Šv. Tėvu JONU-PAULIUMI II, priėjus Vilniui ir savo paskyrimo vietą – Vilnių

Skiriamųjų raštų įteikimo iškilmėje

Popiežius Lietuvos ambasadoriui

1992 metų liepos 11 dieną Lietuvos ambasadorius KAZYS LOZORAITIS įteikė savo skiriamuosius raštus Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II Vatikane • Ta proga Šv. Tėvas pasakė reikšmingą kalbą Lietuvai

Toje iškilmėje K. Lozoraitis, dalyvaujant jo žmonai Giovannai Pignatelli-Lozoraitienei, pirmajam Lietuvos pasiuntinybės sekretoriui Vytautui Ališauskui ir kitiems pareigūnams, perskaitė kalbą, kurioje priminė atitinkamus istorinius faktus, savo pirmtakus – Lietuvos atstovus Vatikane, sunkų tikinčiosios Lietuvos kelią, išreiškė padėką už Šv. Tėvo moralinę pagalbą pavergtai bei kovojančiai Lietuvai ir išreiškė viltį, kad Šv. Tėvas ir toliau teiks savo paramą vispasiškai atgimstančiai lietuvių tautai. Šv. Tėvas, atsakydamas į Lietuvos ambasadoriaus išreiktas mintis trijuose puslapiuose, pasakė kalbą, surašytą šešiuose puslapiuose. Čia pateikiame pilną jos tekstą. RED.

PONE AMBASADORIAU,

1. Jūsų Ekscelencijos šandienis atvykimas į Romos vyskupo būstą yra kur kas daugiau negu vien skiriamųjų raštų įteikimo iškilmė. Šio susitikimo Apaštaly Sostas ir Lietuva laukė bei tikėjosi ilgus metus. Labai džiaugiuosi Jūsų priimdami. Mano džiaugsmas atsispindi Bažnyčios palankumas, be paliovos rodytas šiai Europos tautai, kuri paskutinė įsijungė į didžiąją krikščionijos šeimą. Jūs priimu su tuo pačiu jauduliu, kuris buvo apėmęs mano pirmtaką Benediktą XV, kai, 1918 metais jis sveikino jūsų tautos atgautą nepriklausomybę.

Dėkoju Jums, Pone Ambasadoriau, už Jūsų žodžius, kupinus jautrumo ir entuziazmo. Aš, kaip ir Jūs, norėčiau pabrėžti, kad dabar mes ne užmezgame naujus Apaštaly Sosto ir Lietuvos santykius, bet grąžiname jiems visą spindesį, po šio ilgo pusamžio, kurio būvyje Apaštaliniai Rūmai visą laiką buvo atviri Lietuvos pasiuntinybei, ištikimai atstovavusiai Romoje išmėginimus patiriančiai jūsų tautai.

Jau XIII amžiuje, kaip Jūs esate priminę, istorija priartino lietuvius prie popiežiaus. Tautos krikštas, drauge su Vytautu ir Jogaila, tuos ryšius dar labiau sustiprino. Ir, antra vertus, kaip galėčiau neprisiminti tada sudarytos šimtmečių trukusios unijos tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Lietuvių tautos per amžius nueitas kelias buvo išmėginimų ir kančios kelias, paženklintas kova dėl neretai užtemdomos tapatybės išlaikymo, kelias, nužymėtas tėvynės kankinių, kurie drauge buvo ir katalikų tikėjimo kankiniai. Ypač gyvai ir skaudžiai prisimename paskutinius dešimtmečius, per kuriuos Lietuva buvo nusiaubta dviejų ideologijų, pasižovusių Europai ir pasauliui jėga primesti gyvenimo sampratą, radikaliai priešingas žmogaus pašaukimui ir religijai ir pilietinei laisvei.

Atmintyje mes sergime neapsakomas kančias daugelio vyskupų, tūkstančių kunigų ir tikinčiųjų, intelektualų

ir politikų, darbininkų ir žemdirbių, ištisų šeimų, — visi jie buvo ištremti tam, kad negrįžtų. Daugelis iš jų priklausė didžiai persekiojamųjų dėl tikėjimo miniai.

Istorija taip pat neturėtų užmiršti žydų bendruomenės, ypač Vilniuje ir Kaune, tragiško likimo; juos dėl žiauraus rasizmo norėta nušluoti nuo žemės veido. Reikia priminti, kad ši jūsų krašto vaikų bendra pražūtinga lemtis buvo surašyta neteisinguose aktuose, o jų slaptumas turėjo pridengti jų niekšišką pobūdį.

2. Nuo dabar, Jūsų Ekscelencijos atvykimo prie Šv. Sosto ir apaštalinio nunciatus buvimo Vilniuje dėka, Lietuvos ir Šv. Sosto santykiai su abipusiu pasitikėjimu tampa pilnai realizuoti, idant laiduotų nuolatinį dialogą. Šiomis aplinkybėmis pirmiausia linkiu, kad Lietuva savo ateitį matytų grįstą tokiomis garantijomis, kurios kiekvienam žmogui užtikrintų bebaimį ir klestinčią gyvenimą. Šiuo atveju kalbame apie tai, kad jūsų kraštui reikia kurti savo valstybinį gyvenimą ir demokratines institucijas, atsimeriant, kad visų nepriklausomybės pasekmių negalima pasiekti be palaipsnio ilgesnio ar trumpesnio proceso.

Istorijos eigoje įvykę įvairiopi pokyčiai, be kita ko, jūsų teritorijoje suformavo svarbias mažumas; su pasitenkinimu išgirdau Jus tvirtinant, jog jūsų krašto vadovai padarys visa, kad tų įvairių grupių kultūriniai turiniai būtų apsaugoti visų labui.

Pone Ambasadoriau, kalbėdamas apie jūsų krašte atgautas laisves, svarbiausioje vietoje jus paminėjote religijos laisvę, kurią Aukščiausioji taryba ir vyriausybė troškė ugdyti. Šitai visiškai sutampa su pozicija Bažnyčios, įsitikinusių, kad sąžinės ir ti-

kėjimo laisvė sudaro kitų žmogų laisvių pagrindą, — dėl šito turėtų būti plačiai sutariama nepriklausomai nuo konkrečių filosofinių ir religinių prielaidų.

3. Esu tikras, kad visi lietuviai, kaip ir jiems atstovaujanti valdžia, viliasi, kad jų tautiečiai katalikai įneš savo įtaką į valstybinį gyvenimą, pradedant tais, kurie dalyvauja įstatymų leidžiamosiose ir vykdomosiose instancijose. Jie pasistengs išryškinti Bažnyčios socialinę doktriną, kuri ypač ėmė turtėti po Vatikano II susirinkimo.

Vienybėje su kitų tradicijų tikinčiaisiais ir savo geravaliais broliais ir seserimis lietuviai katalikai sėmsis įkvėpimo iš esminių žmogų laisvių vertybių: iš tvirto ryšio tarp pažangos ir taikos, darbo orumo kaip darbininko orumo sąlygos, universalios žemės gėrybių paskirties, kūrinijos apsaugos, rūpestingos pagarbos asmens orumui, meilės ir teisingumo reikalavimų, šeimoms kaip pirmėms visuomenės ląstelėms kilnumo, žmogaus teisių, pradedant teise į gyvybę.

4. Savo ruožtu Lietuvos vyskupai, drauge su savo kunigais, troškė pradėti plačią katekezę, norėdami suformuoti krikščionis ir padaryti katalikų bendruomenę vis jautresnę dvasiniam ir socialiniam Vatikano II susirinkimo mokymui. Šis esminis Bažnyčios susibūrimas vyko tuo pačiu metu, kai daugelis vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų buvo priversti gyventi katakombų sąlygomis; dabar juo labiau atrodo būtina, kad Susirinkimo mokymas būtų pažintas Lietuvoje.

Dabartinė istorinė tautos padėtis, atrodo, yra labai palanki atvirai skelbti tikėjimo tiesas, įtraukiant ir socialines komunikacijos priemones, kad sugrįžtų į kasdienį gyvenimą tikėjimo įkvėpti solidarumas, broliškumo dvasia,

meilė ir įsipareigojimas teisingumui. Tikėdama Dievo Sūnaus įsikūnijimą, Bažnyčia troškė "įsikūnyti" visuose dalykuose, kur reikia tarnavimo ir pasiaukojimo dvasios.

Visa tai suponuoja, kad dvasiškai ir pasauliečiai pramins naujus asmeninio šventėjimo ir įsipareigojimo broliškai tarnauti kiekvienam žmogui kelius. Stodama akis į akį su sunkumais, kylančiais iš bandymų dešimtmečių, vyskupų konferencija, vadovaujama garbiojo kardinolo Vincento Sladkevičiaus, rengia savo naujus nuostatus, kad galėtų praplėsti ir pagerinti savo religinę ir socialinę veiklą.

Kunigai atsiveria apaštalamo būdams, kurie dar neseniai jiems buvo draudžiami. Reorganizuojamos vyrų ir moterų vienuolijos. Kandidatai į kunigus jau gauna formaciją, juos ruošiančią imtis tokios atsakomybės, kuri anksčiau buvo pašalinta iš sielovados akiračio. Didieji pasauliečių sąjūdziai, pastaraisiais dešimtmečiais praturtinę Bažnyčią, troškė teikti pagalbą savo broliams lietuviams.

Šitai Bažnyčia Lietuvoje ruošiasi aktyviai įsitraukti į naująją Europos evangelizaciją, kuri tapo būtina po besibaigiančio audringo laikotarpio.

5. Pone Ambasadoriau, jūsų krašte ir pasaulyje, be abejonės, netrūksta pagrindo nerimauti dėl skaudžių padarinių, kuriuos atnešė užgniauztos tautos laisvės ir pažintimo jos orumo metai. Reikia tikėtis, kad šitie sunkumai bus išspręsti suinteresuotų valstybių nuosirdaus ir konstruktyvaus dialogo atmosferoje, dialogo, kurio linki visi, pradedant Jungtinėmis Tautomis ir įvairiomis europinėmis organizacijomis.

Šv. Sostas savo ruožtu tiki tokio dialogo galimybėmis ir yra visada pasirengęs įnešti savo specifinį indėlį, laisvą nuo bet kokio žemiškojo intereso, idant būtų pasiektas greitas sprendimas, atitinkantis orumą visų kraštų, kurie demokratiskai stengiasi atsiverti naujiems keliams į taiką, į vidinę ir tarptautinę santarvę.

Tikiuosi, kad Lietuva įvairiuose esamuose kontekstuose galės pateikti savitą indėlį ir kad ras reikiamą paramą tiek savo ekonomikai sutvirtinti, tiek savo saugumui užtikrinti, stiprinti institucijas ir plėtoti savo kultūriniam gyvenimui, žodžiu, savo tautiniam orumui ugdyti.

Vis dėlto jūsų krašte ir pasaulyje nebetrūksta pagrindo vilčiai. Visą pasvėrus, net jei ne visada tai pastebima, optimizmo motyvai viršija

įkvepiančius pesimizmą. Be kita ko, sveikintinas stiprėjantis tikrumas, kad pasaulis tampa vis labiau tarpusavyje susietas, ir įsisąmoninimas, kad tarptautinė bendruomenė turi kurti taiką, labiau paremtą solidarumu. Šiandien liekame šitoje perspektyvoje, dėkodami Dievui ir prašydami suteikti taikos kūrėjams išminties, jėgų ir drąsos.

6. Norėdamas paliudyti, kaip aukštai vertinu ir gerbiu Lietuvą ir dvi kitas Baltijos šalis, jos kaimynės, patyrusias tuos pačius išmėginimus, su džiaugsmu naudojuosi Jūsų Ekscelencijos skiriamųjų raštų įteikimo proga, pranešti, kad mielai priimu bažnytinį ir valstybinį vadovų kvietimą su pastoraciniu vizitu aplankyti Baltijos šalis. Šis kvietimas, kurį Jūs atnaujinate Aukščiausiosios tarybos pirmininko ir savo tautiečių vardu, atspindi nuo seno puoselėtą mano troškimą, kurį turėjau proga išreikšti ypač 1984 m., minint Lietuvos globėjo šv. Kazimiero penkiašimtąsias mirties metines, ir 1987 m. švenčiant Lietuvos krikštą 600 metų sukaktį. Dievo padedamas, tikiuosi galėsiu suvykti į šias tris šalis kitais metais — 1993 m. rugsėjo mėnesį. Aš pavadu šį sumanymą motiniskam užtarimui Mergeles Marijos, kurią Baltijos katalikai garbina šventovėse — Vilniaus Aušros Vartų, Šiluvos Lietuvoje ir Agluonos Latvijoje.

7. Pone Ambasadoriau, prašyčiau perduoti Aukščiausiosios tarybos pirmininkui Jo Ekscelencijai Ponui Vytautui Landsbergiui mano padėką už jo malonų kreipimąsi ir kvietimą, kurį Jus įgaliojote įteikti. Būkite tikras, kad karštai linkiu sėkmės Jūsų misijai ir gerovės kilniai bei mylimai lietuvių tautai.

Ekscelencija, Romoje Jūs esate nuo to laiko, kai Jūsų kraštas neteko nepriklausomybės, o šiandien Jūs savo veiklą tęsiate kaip Lietuvos ambasadorius. Reiškiu savo geriausius linkėjimus Jums ir Jūsų šeimai; tikiuosi, kad Jūs patirsite daug pasitenkinimo vykdydamas savo užduotį plėtoti puikius santykius, jungiančius Jūsų kraštą ir Šv. Sostą. Žinokite, jog mano bendradarbiai Jums teiks visą reikiamą paramą ir pagalbą.

Visiems lietuviams meldžiu maloningo Dievo Motinos, šv. Kazimiero ir palaimintojo Jurgio Matulaičio užtarimo. Iš visos širdies meldžiu gausios Dievo palaimos Jūsų krašto vadovams ir žmonėms, Jums pačiam, Jūsų šeimai ir Jūsų bendradarbiams.

A+ A

SOFIJA MORKŪNIENĖ

iškeliavus amžinybėn,

jus broliui STASIUI DABKUI, mielam ilgamečiui savo bendradarbiui – fotografui, reiškia gilią užuojautą –

"Tėviškės žiburiai"

P A D Ė K A

A+ A

PIJUS JURKŠAITIS

Mūsų mylimas vyras, tėvelis ir senelis 1992 m. balandžio 22 d. savo namuose užmigo amžinu miegu, sulaukęs 83 metų amžiaus. Atsiskirdami su velioniu sulaukėme nuosirdžios užuojautos ir paguodos iš artimųjų ir pažįstamų, kuriems liekame nuosirdžiai dėkingi.

Ypatingą padėką reiškiamė Toronto Vlodo Pūtvio šaulių kuopos nariams už atiduotą šaulišką pagarbą velioniui, palydint jį į amžino poilsio vietą; šauliui St. Jokubaičiui už jautrius atsisveikinimo žodžius.

Nuosirdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams už atlaikytas Mišias, kun. A. Kildušui už pamokslą, kun. L. Januškai, OFM, suteikusias paskutinius sakramentus, maldas koplyčioje ir kapinėse. Ačiū sol. R. Strimaičiui už jautrų giedojimą šventovėje ir vargonininkei L. Marcinkutei.

Dėkojame dr. M. Valadkai už nuosirdžią pagalbą slaugant velionį namuose.

Ačiū visiems atsilankiusiems koplyčioje, Mišiose, užprašytas Mišias, prisijustas gėles, pareikštas užuojautos žodžiu bei raštu, aukas slaugos namams ir palydėjimą velionies amžinam poilsiui į Šv. Jono lietuvių kapines.

Nuliudime liko –

žmona Adelė, dukros – Ramutė ir Danutė, žentas Vytautas, vaikaičiai – Danutė ir Karigaila

P A D Ė K A

1992 m. birželio 16 d. Vilniuje, Viršuliškėje, tragiškai žuvo mūsų mielas brolis

A+ A

ALFONSAS POŠIUS.

Nuosirdžiai dėkojame Viršuliškės parapijos kunigui už maldas Vilniaus laidotuvių rūmuose ir Karveliškų kapinėse prie karsto. Taip pat esame napamirštamai dėkingi: Vilniaus politinių ir tremtinių bendrijos tarybai, Lietuvos nepriklausomybės gynimo sausio 13-sios brolijai, Vilniaus žarasčių klubo "Ežerėnai" tarybai – atsisveikinant su a.a. Alfonsu taip nuodugniai apibūdintiems velionies gyvenimo odiseją.

Pagarbiai dėkojame Nijolei Sadūnaitėi ir visiems taip gausiai dalyvavusiems išlydint mūsų mielą a.a. broli Alfonsą į amžinybę, bei visiems išreiškiusiems užuojautas.

Nuosirdžiai dėkingi –

broliai ir seserys su šeimomis

Grižta į Lietuvą

**Jungtinių Tautų pareigūnas
ALGIRDAS ŽEMAITIS –
Lietuvos ambasadorius**

Lietuvos respublikos Aukščiausiosios tarybos prezidento 1992 m. gegužės 6 d. įsakymu Algirdas-Jonas-Aleksis Žemaitis paskirtas Lietuvos respublikos nepaprastuoju ir įgaliojtuju ambasadorium prie Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos Romoje.

A. Žemaitis gimė 1933 m. Lietuvoje ir yra sūnus a.a. diplomų inž. Vinco Žemaičio, kuris nuo 1926 iki 1944 m. buvo Kazlų Rūdos urėdas ir vienas iš penkių Lietuvos miškų revizorių, ir a.a. mokytojas Bronės Ruseckaitės. Jo brolis kun. Kęstutis darbuojasi Klivlande. A. Žemaitis yra vedęs Vandą Jadvygą Kybartaitę, turi du sūnus ir tris dukteris.

Atlikęs karinę tarnybą Korėjoje karo metu, studijavo ekonomiką, tarptautinę teisę ir politinius mokslus Bonnoje bei garsiojoje Oksfordo universiteto Balliol kolegijoje, kurią baigė bakalauro ir magistro laipsniais. Dirbo pirmiausia privačioje pramonėje Čikagoje, vėliau Vašingtone valstybės departamente.

Nuo 1968 iki 1992 m. Algirdas Žemaitis buvo tarptautinis pareigūnas Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos centre Romoje, kur per eilę metų buvo atsakingas už žemės ūkio ir maisto gamybos plėtojimą Egipte, Sirijoje, Kuveite, Bachraine, Omane, Kvatere, jungtiniuose arabų emirate, Džibutijoje, Somalijoje ir Turkijoje. Tarp 1983 ir 1986 m. buvo akredituotas prie Sudano vyriausybės kaip minėtos organizacijos atstovas su ambasadoriaus titulu pietiniam Sudanui bei viceatstovas visam kraštui. Tarnybiniams reikalais yra aplankęs eilę kitų kraštų.

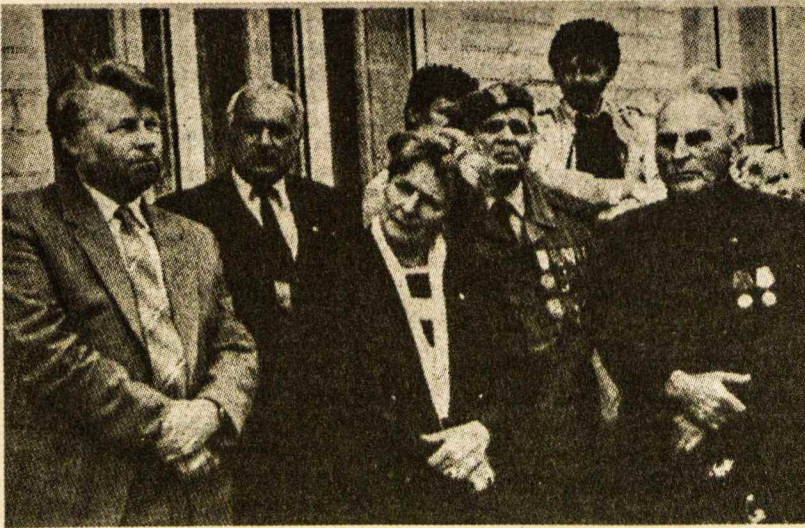
Nuo 1991 m. birželio jis yra Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininko atstovas prie Maltos ordino didžiojo magistro. Vien 1991 metais Maltos ordinas yra parėmęs Lietuvą vaistais bei įvairiais ligoninių įrengimais už virš 3 milijonų dolerių sumą.

Eilę metų dalyvavo įvairių lietuviškų bei tarptautinių organizacijų centriniuose organuose. Šventojo sosto patvirtinimu jam yra suteiktas Jeruzalės Šventojo kapo riterių ordino didžiojo komendanto laipsnis.

Atlikęs Lietuvos vyriausybės pavestą pareigą, Algirdas Žemaitis grįžta į Vilnių, kur rengiasi darbuotis kultūrinėje bei politinėje veikloje.

**Jungtinių Tautų pareigūnas
ALGIRDAS ŽEMAITIS, tapęs
Lietuvos ambasadoriumi, grįžta
darbuotis į Lietuvą**

1990 m. liepos mėnesį Vilniaus krašte buvo rengiami lenkų AK (Armijos krajo) žuvusių karių minėjimai-pagerbimai. Kriaučėnuose prie AK paminklo kalbas pasakė: Lietuvos-lenkų sąjungos valdybos narys JAROSLAVAS VOLKONOVSKIS, viešnia iš Lenkijos, seimo vicemarshalas, buvusio Vilniaus apygardos Armijos krajo vado Aleksandro Kżyżanovskio-Vilko dukte OLGA Kżyżanovska, ANICETAS BRODAVSKIS ir kiti. Nuotraukoje iš kairės: A. Brodovskis, Lenkijos konsulas Vilniuje Z. Kitlinskis, Olga Kżyżanovska ir kiti veikėjai. Vienas su lenkų kariška uniforma su ereliu ir medaliais ant krūtinės. Ar tai būtų imanoma, jeigu lenkai Lietuvoje būtų persekiojami. Juk gerai žinoma, kad Armija krajoja Vilniuje kovojo ne tiek prieš vokiečius, kiek prieš lietuvius

Nuotr. "Draugystės"

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Generolų grėsmė

"The Globe and Mail" liepos 20 d. laidoje persispausdino žurnalo "The Economist" vedamąjį. Jame rašoma, kad Septyniųjų didžiųjų susitikime ir Europos saugumo bei bendradarbiavimo konferencijoje B. Jelcinas sutiko, kad rusų kariuomenė būtų išvesta iš Baltijos valstybių. Bet neatrodė, kad jis skubėtų nustatyti išvedimo datą, skųsdamasis būtų stoka armijos karininkams.

Be to, reikalaujama, kad baltiečiai padengtų kariuomenę, kurios jie niekad nenorėjo, išvedimo išlaidas. Tai pasak vedamojo, įžūlus įžeidimas.

Esą Jelcinas teisingai kritikuojas kai kurių Baltijos kraštų įstatymus, kurie nesuteikia lygių teisių visiems piliečiams. Prieš tai galima kovoti tarptautiniame forume, bet jokių būdu negalima laukti tarptautinių įstatymų, laikant krašto gynybą kariuomenę, kurios nenori tu kraštų žmonės.

Galbūt, rašoma, Jelcinas negali duoti įsakymo išvesti kariuomenę? Jo įtakingas viceprezidentas A. Rutskio reikalavo, kad Rusija perimtų Krymo kontrolę iš Ukrainos, taipogi ragino įsikisti į Moldavos gincą su rusiškai kalbančia mažuma. B. Jelcino paskirtas Rusijos kariuomenės vadas Moldavoje grasina panaudoti šiam krašte karinę jėgą. Jis taip pat reikalauja pertvarkyti Rusijos armiją, kuri būtų pajėgi primesti kitiems savo valią. Į tokius kariškio išsiskimus B. Jelcinas neregavo, lyg parodydamas savo pritarimą.

Pasak vedamojo, tai nėra vienintelis ženklas, kad Rusijos prezidentas gundosi demokratiją iškeisti į senus įpročius.

Nors Rusija oficialiai pritaria Jungtinių Tautų uždėtomis sankcijoms Serbijai, bet yra didelis įtarimas, jog Rusijos benzinai, ginklai ir šaudmenys pasiekia Serbiją.

Pamažu B. Jelcino bendradarbiai yra atleidžiami. Premjero pareigas einantis J. Gaidaras ir užsienio reikalų ministras A. Kozurevas dar kovoja už reformų vykdymą, bet, atrodo, jie daugiau ir daugiau izoliuojami. Galbūt B. Jelcinas rizikuoja, manydamas, kad geriausiai galima apsaugoti reformas tiesiogiai nesipriešinant oponentams. Taip mėginu laviruoti ir M. Gorbaciovą be reikiamų rezultatų. Jis tada nepasmerkė sovietų kariuomenės judėjimą darbu Lietuvoje. Aršieji galėjo galvoti, kad M. Gorbaciovą sutiks su jį visais veiksmais, net ir su perversmu.

Tačiau vedamajame rašoma, kad šiuo metu Rusijoje be Jelcino nėra kitos asmenybės, kuri šokytų ginti demokratijos.

Baltiečių nuvyė

Estijos AT pirmininkas A. Ruutel, kalbėdamas Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje Helsinkyje, išreiškė Baltijos valstybių apgailestavimą ir nusivylimą konferenciją sudarančių kraštų nepajėgumui padėti baltiečiams iš savo kraštų pašalinti svetimą kariuomenę. Buvusios sovietų kariuomenės buvimas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje yra ne tik Baltijos valstybių ir Rusijos tarpusavio santykių reikalas, bet ir akivaizdus tarptautinės teisės pažeidimas.

Pasak Ruutel'io, šiuo klausimu didesnį rūpestį rodo NATO gynybinė santarvė negu Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija. Pastaroji labiau turėtų susirūpinti Rusijos kariuomenės išvedimu iš Baltijos valstybių, nes tai yra pati svarbiausia jos užduotis.

Pakeitė pinigų

Reuterio agentūros pranešimu, liepos 20 d. Latvija rusiškų rublių pakeitė latviškiems rubliams, norėdama apsaugoti save nuo stipriai kylančios infliacijos Rusijoje. Tai laikini pinigai. Latą numatoma įvesti rugsėjo mėnesį. Taip Latvija pasiegti vertę ir didelis rusiškų rublių trūkumas. Pavėluotai buvo išmokamos algos ir pensijos.

Oficialiai Latvijos ir Rusijos rublis vienodos vertės. Asmeniškai rusiškų rublių santuokos buvo pakeistos latvių rubliais. Buvo iškeisti 1, 5, 20, 50, 200 ir 500 banknotai.

Rusija perspėjo kitas buvusias sovietų respublikas, kad šios, įvesdamos savo valiutą kooperuotų su Maskva. Priešingu atveju, gali susilaukti nepageidaujamų pasekmių. Latvijos elgesiu Rusija esanti patenkinta.

Sausra ir Latvijoje

Latvijoje dėl sausros kilę gaisrai sunaikino tūkstančius hektarų miško. Pagalbą pasiūlė Vokietijos, Norvegijos kariuomenių taip pat ir Prancūzijos ugniagesiai. Buvo kreiptasi į Rusijos kariuomenės dalinius Latvijoje, bet pastarieji atsisakė pagelbėti.

Pagreitins išvedimą?

Reuterio agentūra praneša — liepos 22 d. Rusijos premjeras J. J. Gaidar pareiškė Latvijos premjerui I. Godmanui, kad yra galimybė paspartinti

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

gyvenimas?" pareiškė: "Ne visados linguojam pagal tą patį taktą, pagal kurį žengė Lietuvos dainuojanti revoliucija, o ypač dabar, kai praėjo tie romantiški pakilimo laikai". Ir toliau taikliai nurodė: "Nevienodai suprantame demokratiją, skiriamės ir buitinio gyvenimo kūrimo filosofija, pažiūromis ir darbu ir jo rezultatus, bendravimo su tautiečiais forma".

Savitarpio supratimui, suartėjimui gal iš tikrųjų turėtų padėti Vilniuje steigiamą PLB būstinę? Pirmininko nuomone, per ją derindami abipusius ryšius, "ateityje turėtume išvengti atsiktikinių, kai kada ir lietuvių garbę užsienyje žeminančių turistų". Apie tokius pasakė be užuolankų: "Kai kurių atvykėlių poelgiai mus tiesiog

stulbina". Pokalbio pabaigoje visus, ieškančius lengvos duonos kitur, paprotino": "Niekas ir niekur atvykėlių nelaukia išskėstomis rankomis"; palinkėjo: "Geriau iš visų jėgų ir proto galių dirbkite čia — susikursite gyvenimą savo namuose". Ir paklausė: "Nejaugi juos paliktumėte ateiviams?"

Kauno arkivyskupijos kurijoje įvykusiam Lietuvos vyskupų konferencijos posėdyje, kuriame dalyvavo kard. V. Sladkevičius, apaštalinis nuncijus arkiv. J. M. Garcia, Vilniaus arkiv. A. Bačkis, vyskupai — J. Žemaitis, J. Preikšas, J. Matulaitis, J. Tunaitis, J. Tamkevičius, apaštališkasis nuncijus informavo apie būsimąją popiežiaus Jono-Pauliaus II kelionę į Lietuvą.

Svarstant kunigų dalyvavimą politinėje veikloje, pažymėta, kad tai labai problematiškas dalykas, kad Bažnyčia nelinkusi kunigams leisti joje dalyvauti. Bažnyčia ragins tikinčiuosius rinkimuose elgtis atsakingai, nekartoti praėjusių rinkimų klaidų, bet neįsipareigoja remti kurią nors partiją ar asmenį. Ji palaikys visus, kurie politiniame visuomeniniame gyvenime paiso krikščioniškosios moralės.

Ten, kur turėjo iškilti Lenino paminklas, Sniečkųje, pradėdama statyti parapijos šventovę. Projekto autorius — Ramūnas Beinortas. Apie ją, ne tradicinę, o religijos ir kultūros centrą, spaudoje pasidalijo mintimis klebonas kun. Vytautas Rapalis. Pasidžiaugė, kad jau dabar sutelktame prie koplyčios jaunimo ansamblyje giedama lotynų, vokiečių, latvių, lietuvių bei kitomis kalbomis, kad giesmininkus jungia "vieną bendrą kalbą — gerumas, šypsena, artimo meilė". Viltingai informavo: statybai reikės 800.000 plytų. "Jeigu kiekvienas Lietuvos gyventojas įmūrys... po vieną plytą, ji tikrai išaugs ir bus tvirta".

Nurodė adresą, sąskaitos numerį: Lietuvos banko Ignalinos skyrius, kodas 260101570, sąsk. nr. 701501, Sniečkaus bažnyčios statybai. O gal kas nors iš Jūsų per vandenyną pametęs "plytą"? ...

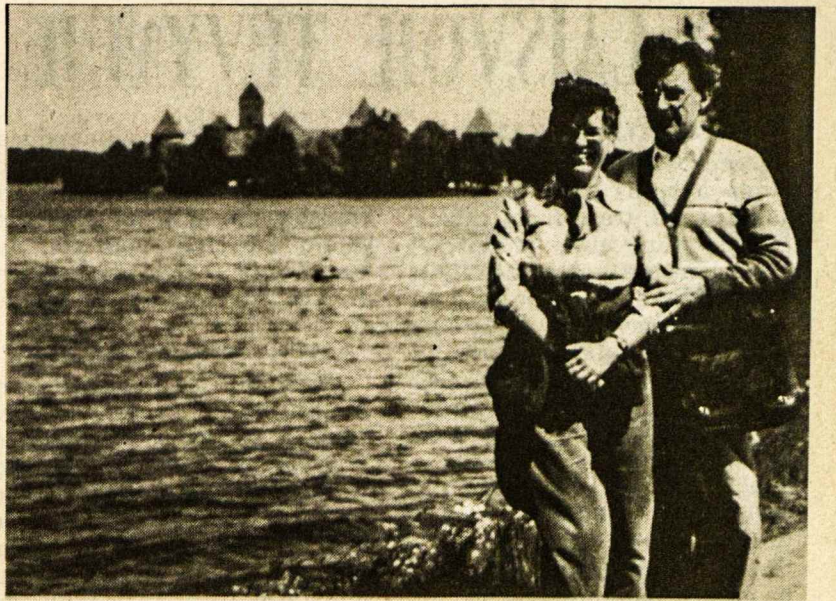
Vilniuje bus Ukrainos pasiuntinybė. Ukrainos respublika rengėsi įsteigti vieną atstovybę visom trim Baltijos valstybėm Rygoje (ten daug ukrainiečių, viena ukrainietė žadėjo padovanoti namą). Tačiau dabar "Ukraina priėmė nutarimą, kad jai savo atstovybę turėti Lietuvoje būtina". Veikia senų istorinių tradicijų, Helsinkio dvasios įtaka? Juk Helsinkyje V. Landsbergis buvo susitikęs su L. Kravčiu, pabrėžusiu savo šalies norą turėti gerus ir draugiškus santykius su mūsų valstybe; Helsinkyje Ukraina palaikė Lietuvą.

Atsisakę prisiekti NVS iš Liepojos karinio dalinio pabėgo septyni ukrainiečiai — naujokai. Atbėgę į Klaipėdą, jie paprašė politinio prieglobsčio.

Ketvirtoji respublikos vyriausybė. Paliekami dirbti beveik visi senojo kabineto ministrai. Iš naujų — ryšių ir informatikos min. Gintautas Žintelis, technikos m. daktaras, dirbęs Kauno technikos universitete. Finansų ministerio pareigas laikinai eis buv. ministras E. Kunevičienės pavaduotojas R. Šarkinas. Patvirtinti du ministeriai be portfelio: AT deputatas, savivaldybių komisijos pirm. Stasys Kropas, ekonomistas, finansininkas, dirbęs universitete, ir Leonas Kadžiulis, žemės ūkio mokslų daktaras, profesorius, kelis dešimtmečius dirbęs Žemdirbystės institute (rūpintis mokslo ir technologijų sritim). Min. pirmininko pavaduotoju patvirtintas Bronius Lubys, AT deputatas, liberalų frakcijos narys, buv. "Azoto" įmonės direktorius. Vyriausybės patvirtinimas vyko taip sklandžiai, kad net kėlė šokią tokią nuostabą".

Dėl kariuomenės išvedimo iš Lietuvos tris dienas tarėsi Lietuvos ir Rusijos delegacijos. Pasirašytas protokolais viešai nekomentuojamas, bet galima pasakyti, kad derybose "stumiamasi į priekį", kad Rusija pagaliau suprato, "jog pagreitinamas" kariuomenės išvedimas neišvengiamas". G.G.

Tėviškos žiburiai • 1992.VII.28 – Nr.31-32 (2214-2215) • psl. 3

Dideli lietuvių bičiuliai — vienintelio Vokietijoje Eichstaetto katalikų un-to anglistikos ir lyginamųjų kalbų prof. dr. ALFREDAS BAMMESBERGER su žmona ANNALIESE, Eichstaetto katalikų Willibald gimnazijos lotynų ir vokiečių kalbų mokytoja. Jų pastangomis buvo užmegzti "giminystės" ryšiai tarp Eichstaetto ir Kauno jėzuitų gimnazijų. Dabar prof. dr. A. Bammesberger vokiečių tarpe renka aukas Kauno jėzuitų gimnazijai paremti. Nuotraukoje A. A. Bammesbergeriai Trakuose

Vokiečių parama Kauno gimnazijai

KAZYS BARONAS, Vokietija

Prie didesnių pokarinių lietuviškų stovyklų Vokietijoje priklausė taip pat ir Eichstaetto mieste vienuolyno patalpose įsisteigusi stovykla, kurioje vienu metu Rebdorfo patalpose gyveno apie 1000 lietuvių pabėgėlių. Joje veikė pradžios mokykla, gimnazija, tautinių šokių grupė, mėgėjų teatras ir kitos kultūrinės institucijos. Kunigų seminarijoje mokėsi per 100 lietuvių klierikų (pirmas į seminariją atvykęs buvo Vilniaus arkivyskupijos klierikas a.a. Vaclovas Šarka).

Panaikinus stovyklą ir į užjūrus išvykus lietuviams pabėgėliams, ryšiai su šiuo Bavarijos miestu kaip ir nutrūko. Tik vienas kitas JAV-se ir Kanadoje įsikūręs tėvynainis, trumpai sustojęs Europoje, apsilankydavo gyventą vietovę.

Prieš keletą metų šią "paslaptį" viešumon iškėlė vienintelio Vokietijos katalikų un-to anglistikos ir lyginamųjų kalbų prof. dr. Alfredas Bammesberger. Kalbotyrą jis studijavo 1958-1962 m. Miuncheno ir Oksfordo universitetuose 1965 m. Miunchene jis gavo daktaro laipsnį, parašęs darbą iš anglų kalbos istorijos. Domėjosi baltų kalbomis, savo habilitacijai parašė knygą "Abstraktbildungen in den baltischen Sprachen" (1973 m.). Jo darbas neapima visų abstraktų darybos atvejų baltų kalbose, bet veikalas geras ir vertingas (LE, XXXVII, psl. 65-66).

Savarankiškai išmokęs lietuvių kalbą, jis pamilo mūsų tautą ir stengiasi jai padėti kultūriniame bare. Taip pat, turėdamas plačias pažintis ne tik Eichstaette, bet ir Bavarijos švietimo ministerijoje, prof. A.B. kviečia Eichstaetto un-te studijuoti Lietuvos studentus (studijas jame pradėjo Vasario 16 gimnazijos abiturientė Gabrielė Žaidytė, atvykusi iš Vilniaus į Vokietiją 1990 m.), rašo straipsnius spaudai. Eichstaetto miestas jo dėka tapo Lietuvos — Vokietijos kultūros grandimi.

S. m. vasario 10-13 d.d., viešint Vokietijoje Lietuvos švietimo ministeriui D. Kuoliui ir iš Miuncheno jam atvykusi į Eichstaettą, kilo mintis užmegzti ryšius tarp Lietuvos ir Eichstaetto gimnazijų. Šią

mintį iškėlė prof. žmona Annaliese, lotynų ir vokiečių kalbų gimnazijos mokytoja. Grįžus min. D. Kuoliui į Vilnių, Eichstaetto Willibald katalikų gimnazija gavo Kauno jėzuitų gimnazijos direktoriaus kun. Algimanto Baniulio, SJ, laišką, kuriame išreiškiamas džiaugsmas, kad min. D. Kuolys ryšių užmezgimui pasiūlė šią Kauno gimnaziją. O jai visko trūkstą, ypač medžiaginės paramos, patyrimo auklėjimo darbe, diegiant tautinę ir katalikišką dvasią, nes buvusi sovietinė struktūra labai sužalojo jaunas širdis.

Eichstaette tuoj pat buvo suauktas posėdis, dalyvaujant gimnazijos bei miesto tarybos atstovams, vieningai nutarta ryšius užmegzti ir visokeriopai gimnazijai padėti. Po Sekminio į Kauną ir Vilnių išvyko prof. dr. A. B. su žmona. Ten patys patyrė didelius gimnazijos trūkumus ir pirmiausia pasirijo ją paremti lėšomis, vėliau keistis mokiniais ir mokytojais.

Jėzuitų gimnazijos direktorius kun. A. Baniulis, SJ, savo laiške birželio 25 d. Eichstaetto gimnazijos direktoriui rašė, kad gimnaziją aplankė prof. A. B. su žmona, papasakojo jam iki šiol direktoriaus D. Eichner'io puoselėjamą gimnazijų suartėjimą bei teikiama medžiaginę paramą, nes klasės reikalingos atnaujinimo.

Vargingą lietuvių gimnazijos padėtį aprašė žiniaraštis "Agora" (netrukus bus išspausdinta ir Eichstaetto dienraštyje bei un-to laikraštyje) ir paskelbė, kad Willibald'o gimnazijoje įsteigtas suartėjimo komitetas (Partnerschaft), kuris prašys lietuvių gimnazijai pinigines paramos. Vokietijos lietuvių pinigų gali pervesti į s-tą "Des Personalrats des Willibald Gymnasiums Nr. 26743, Volksbank Eichstaett (BLZ72191300), pažymint "Littauerhilfe". Užjūrio lietuviams BLZ raidės, skaičiai ir ilgas pavadinimas sudarys daug klumų, tad geriausia siųsti čekius adresu: Herrn Oberstudienrat Dieter Eichner, Willibald Gymnasium, Schottenau 33, 8078 Eichstaett, Germany. Visos aukos bus skelbiamos spaudoje.

FORTUNE 100 U.S. COMPANY

**ieško patyrusio telekomunikacijos vedėjo
dirbti JAV-Lietuvos bendrovėje.**

Pageidaujama, kad kandidatas turėtų nemažesnę kaip 10 metų patirtį telekomunikacijos pramonėje, techninį supratimą infrastruktūrų sistemoje, kaip įvairūs perdavimai ir perjungimai į centrinę įstaigą.

Reikalingas inžinerijos arba kitų techninių disciplinų diplomai, sugebėjimas tvarkyti technišką aplinką, atkreipiant ypatingą dėmesį kasdieninėms operacijoms ir planavimo priežiūrai.

Kandidatas turėtų persikelti į Lietuvą gyventi dviem metams. Tarnyba gali būti pratęsta ir ilgesniam laikui.

Trumpą savęs pristatymą (reziumė) ir algos pageidavimą siųsti:

**Shella Burns-Rapp
Director of Human Resources
9785 Maroon Circle, Ste. 210
Englewood, CO 80112
Fax 303-649-4621**

LAISVOJE TĖVYNĖJE

TELEVIZIJOS SUKAKTIS

Lietuvos televizijos trisdešimt penkmetis buvo paminėtas gegužės 1 d. transliuota vaizda juoste "Kur eini, televizija", kurią paruošė žurnalistas Nijolė Baužytė ir rež. Bronius Talačka. Žiūrovai televizorių ekranuose matė 1957 m. balandžio 30 d. pirmą kartą į juos prabilusią pranešėją Gražina Bigelytę, pirmos laidos rež. Vitalij Grudį, jo talkininkus Juliją Adamkevičienę, Anuprą Laučiūną ir kitus. Televizijos sukakties vaizda juostėn buvo įjungta apie 30 veteranų, prisiminusių sunkų darbą mažose patalpose, jų trukdantius sovietinės cenzūros varžtus, netobulą techniką. Veteranai betgi džiaugėsi, kad tada viską atpildavo kolektyvo darbu, geranoriškumais ir entuziazmu, ir apgailestavo, kad šių vertybių trūksta dabartiniam televizijos darbuotojams.

ŠVENTĖ ZARASUOSE

Didele švente tapo Zarasų kultūros rūmų atidarymas. Kerstinis akmuo buvo padėtas 1988 m., o statyba užbaigta tik šiemet dėl nepriklausomą Lietuvą užgriuvusių ekonominių problemų. Simbolinį naujojo kultūros centro raktą statybiniškai įteikė jo direktorei Jovitai Mikutavičienėi. Zarasiškių šventėn iš Vilniaus atvyko Lietuvos aukščiausiosios tarybos atstovai Bronius Genzelis ir Petras Papovas, kaimyninės Maniuliškės gimęs kompozitorius Lionginas Abarius. Svečių buvo iš Estijos ir Latvijos, kultūrininkų — iš Ignalinos, Rokiškio bei kitų Lietuvos rajonų. Programą, išbandymai erdviuos salės akustika, atliko Zarasų muzikiniai vienetai: G. Vitkevičiaus vadovaujama kaimiška kapela, mišrus choras su vadovu P. Lazdausku, vaikų pramoginių šokių grupė (vadovė I. Mieželytė), moterų vokalinė ir instrumentinė trijulė (vadovė J. Pučkaitė) bei kiti dainos ir muzikos atstovai. Naujieji kultūros rūmai yra pastatyti prie Zarasų šventovės. Jos klebonas kun. Vytautas Kapočius, dalyvavęs kultūrinėje zarasiškių šventėje, linkėjo, kad rūmuose skambėtų lietuvių, rusų ir lenkų dainos, vienijančios Zarasų žmones, mokančius gerbi ti vieni kitus.

UNIVERSITETŲ KARŠTLIGĖ

Nepriklausomybė atgavusi Lietuvai, neįstengianti išspręsti savo politinių problemų, susirgo nemažiau pavojinga universitetų karštlige. Visi turbūt sutiks, kad Kaune reikėjo atkurti nepriklausomybės metais veikusių Vytauto Didžiojo universitetą, sugriautą Lietuvą okupavusios Sovietų Sąjungos. Atrodė, kad visai Lietuvai užteks dviejų universitetų — vieno Vilniuje ir kito Kaune. Deja, dabar universitetą jau turi ir Klaipėda, Kauno politechnikos institutas tapo Kauno technologijos universitetu, o Vilniaus inžinerinės statybos institutas — Vilniaus technikos universitetu. Lietuvos universitetų sąrašą šešiuoju jo nariu papildė Vilniaus pedagoginis institutas, pasivadinęs Vilniaus pedagoginio universitetu. Septintuoju kandidatų į universitetus gali tapti ir Šiaulių pedagoginis institutas. Seniau to-

kie institutai buvo vadinami mokytojų seminarijomis. Lietuvoje, 1918 m. atgavusioje nepriklausomybę, kaip ir dabar, negalėjo susitarti politikai, tačiau švietėjai tada dar nebuvo užsikrėtę universitetų karštlige.

JAUNIEMS ŽURNALISTAMS

Kruviniojo sekmadienio įvykiams skirtą knygą "Lietuva, 1991. I. 13" pernai išleido atgimstančios Lietuvos leidybos centras. Knygos autoriais atsiskais honoraro, gautomis lėšomis buvo įsteigtas specialus fondas remti jauniems žurnalistams. Jiems kasmet bus skiriamos premijos už aktualius pilietinio skambesio darbus, pastangas plėsti žurnalistikos teoriją. Siematinės premijos įteiktos Vilniaus universiteto žurnalistikos instituto absolventams: J. Matoniui ir D. Tarasevičiui — už dokumentinę vaizda juostę "Neprašytų svečių palydos", skirtą sovietinių karių išvedimui iš Lietuvos, P. Lileikiui — už fotoalbumą "Agresijos dienos", įamžinantį dramatiškuosius 1990-91 m. įvykius, V. Puteikiui — už rašinį "Kritimo gelmė ir esmė" apie tragiką poeto A. Masionio likimą, A. Strakšiui — už teorinį darbą "Laikraštinė kampanija".

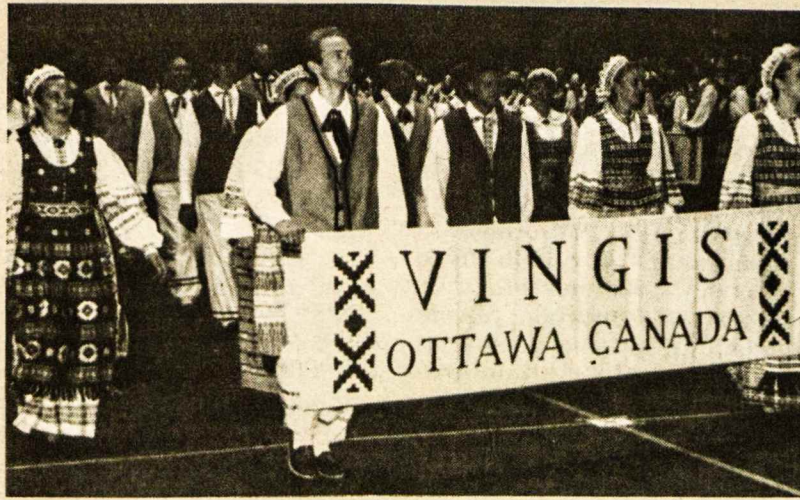
"KAUNO DIENA"

Sovietinės okupacijos metais leista "Kauno tiesa", nutraukusi ryšius su Maskva, rėmė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, 1990 m. vasario 16 d. senąjį savo pavadinimą papildžiusi antrine antraštele "Nepriklausomas laikraštis". Toks persitvarkymas turbūt nebuvo pakankamas daugeliui kauniečių. Nuo š. m. birželio 17 d. redakcijos darbuotojai "Kauno tiesą" pavadino "Kauno diena", žengdami "Komjaunimo tiesos" jau gerokai ankščiau pramintu keliu. Šio dienraščio darbuotojai pirmieji atsisakė iš rusų kalbos išvesto "Komjaunimo tiesos" pavadinimo, jį pakeisdami dabar jau plataus pripažinimo susilaukusiu "Lietuvos rytu".

GRĮŽO BE KARŪNOS

Gražiausia lietuvaite "Miss Lietuva-92" šiemet buvo išrinkta aštuoniolikametė Vilniaus politinės mokyklos studentė Rasa Kukenytė, nugalėjusi tris pagrindines varžoves — vilnietę Jūrąte Mikutaitę, panevėžietę Vilmantę Nainytę ir kaunietę Liną Lungytę. Birželio 15 d. Atėnuose įvykusiuose "Miss Europa-92" rinkimuose Lietuvai atstovavo ten devynioliktąjį gimtadienį atšventusi Rasa Kukenytė — "Miss Lithuania-92". Vilnietis ji grįžo be karūnos. Mat karūna buvo papuosta graikė Marina Taintikidou, antroje vietoje palikusi Čekoslovakijos atstovę Pavliną Paburgovą. Trečią vietą šiemetinėje Europos gražuolių karuselėje užėmė turkė Banu Sagnak R. Kukenytė iš Atėnų parsivežė tik gražius atsiminimus, firmos "Revlon" kosmetikos rinkinį, bilietą kelienei laivu iš Italijos į Graikiją ir atgal. Deja, lietuvaitei R. Kukenytei juo turbūt neteks pasinaudoti, nes iš Lietuvos yra tolimes ir branges kelias Italijon.

V. Kst.

Otavos grupė "Vingis" IX-toje išeivijos lietuvių tautinių šokių šventėje Čikagoje

Nuotr. J. Tamulaitis

Žinios iš Romos

Italijos krikščionių demokratų dienraštis "Il Popolo" 1992.VII.16 išspausdino pranešimą apie Romoje apsilankiusių Lietuvos AT deputatų — prelatų Alfonso Svarinsko, Stasio Malkevičiaus ir Romualdo Hofertienės vizitą pas Italijos senato užsienio reikalų komisijos pirmininką Fanfani. Straipsnyje antrašte "Kreipimasis į Vakarus — neužmirškite mūsų" gana plačiai atpasakojamas Lietuvos deputatų raginimas mobilizuoti Vakarų politines jėgas, kad jos padėtų pagreitinti buvusios sovietų kariuomenės išvedimą iš trijų Baltijos valstybių. Nepaisant atkurtos nepriklausomybės, — rašoma straipsnyje, — Lietuva tebėra okupuota, jos teritorijoje dar yra pasilikę buvę kariniai sovietų daliniai. Lietuvos parlamentą dar supa tos pačios varikados, kurios buvo pastatytos, kai 1991 m. žiemą sovietų tankai puolė laisvės reikalaujančią taikią žmonių minią. "Visa Lietuvos istorija, — cituojami prelatų Svarinsko žodžiai, — yra tarytum ilgas Golgotos kelias. Šiuo keliu mes žengiame į mūsų tautos Velykas, bet iki Velykų dar gana toli, šie metai — tai tik Verbų Sekmadienis", — pasakė prelatas Svarinskas.

Milano dienraštis "Il Corriere della Sera" viename paskutinių numerių išspausdino gana ilgą straipsnį apie Lietuvą. Jo autorius Ivo Caizzi, senesniai lankęsis Lietuvoje, bendrais bruožais apžvelgia Lietuvos padėtį, daugiausia dėmesio skirdamas ekonominėms problemoms ir Vakarų verslininkų galimybėms jiems atsivėrusioje naujoje rinkoje. Straipsnio autorius gana atsargiai apgailestauja, kad Italija, nors ir būdama viena iš septynių pasaulio eko-

nominių galybių, į Lietuvą tėra vos vos įkėlusį koją. Tuoj pat pateikiamas pavyzdys: "pizza" yra tautinis italų patiekalas, o Vilniaus centre esančią, dabar privatizuotą piceriją perka ne italai, o vokiečiai. Ši banaly, bet visą tikrovę gan gerai atspindinti pavyzdį, Ivo Caizzi išklė sarkastiškai skambančioje antraštelėje "Vilniaus pizza teks vokiečiams". Straipsnis gana informatyvus, ekonominė Lietuvos padėtis apibūdinta išsamiais pavyzdžiais, pradedant kainomis Gariūnų turguje ir baigiant pokalbiu su Lietuvos vyriausybės pareigūnais apie lito įvedimo galimybes.

Šio pobūdžio straipsnis apie Lietuvą yra bene pirmas italų spaudoje. Ankščiau Lietuva Italijos spaudos dėmesio susilaukė davo tik ypatingomis progomis: buvo aprašoma nepriklausomybės atkūrimo kova, skaudūs 1991 m. sausio įvykiai, bet niekad iki šiol Lietuva nebuvo minėta kaip normali, rami, eilinė Europos valstybė.

Rusų kolegijos rektorius apie tautines kolegijas. Žlugus sovietiniam režimui, iš esmės pasikeitė Europos politinis veidas. Europiečiai išliko klausimai: kaip gyvensime toliau, kokia bus ateities Europa? Ne mažiau keblioje padėtyje atsidūrė Romoje esančios tautinės eksosovietinių kraštų kolegijos. Pokario laikotarpiu jų tikslas buvo aiškus — ruošti misijonierius so-

vietinės valdžios pavergtiems kraštams, dvasinius vadovus išeivijos parapajoms ir rūpintis tautiškumo išsaugojimu. Dabar senoji tikslų jau nebeliko, visų eksosovietinių kraštų vyskupai jau be jokio varžymo gali atsiųsti savo studentų studijuoti į Romą.

Deja, sovietinio režimo metai tiems kraštams paliko liūdną žymę — religinis gyvenimas liko toks pat, koks buvo prieš penkiasdešimt metų. II Vatikano susirinkimo nutarimai ir reformos, nemažai pakeitę religinį gyvenimą ir katalikišką požiūrį daugeliu klausimų, tų kraštų dar nepasiekė.

Kokiam tikslui šiais laikais tarnaus tautinės kolegijos Romoje? Į šį klausimą rusų Šv. Terešės kolegijos rektorius atskak: "Iš tiesų, tikslai visiškai pasikeitė. Misijonierių ruošti jau nebereikia, eksosovietinių kraštų išeivijos iš tų kraštų parapajose dirbančių kunigų dar yra. Manysčiau dabar pagrindinis mūsų tikslas — formuoti formuotojus, kurie, grįžę į tėvynę, dėstydami seminarijose, institutuose ar kitose mokymo ir efektyviai dvasiškai formuoti asmenybes. Aš turiu galvoje tiek kandidatus kunigystei, tiek pasauliečius. Šiuo tikslu rusų kolegijoje visą laiką laikome paruoštas keturias vietas studentams, atsiųstiems į Romą krikščioniškųjų vienybės komitetų. Kitais metais į mūsų kolegiją iš Gudijos atvyks du kunigai ir pasaulietis. Visi trys katalikai. Jų vyskupas nori turėti specialią dialogui su stačiatikais. Bet tai tik pradžia, dar reikia gerai pagalvoti kaip efektyviausiai panaudoti kolegiją dabartinėmis sąlygomis". Tokią pačią nuomonę savo garsiaja sentencija "reikia gerai formuoti ir informuoti" išreiškė ir apaštalinis nuncijus Lietuvai. Nors jis kalbėjo apie būsimuosius kunigus, bet reikėtų šiuos žodžius taikyti visam Lietuvos jaunimui. Tik tauta, turinti stiprių asmenybų, gali pakilti iš dvasinio ir ekonominio sustingimo. Bet šių asmenybų formuotojai pirmiausia patys privalo būti tinkamai suformuoti ir pakankamai informuoti. Tiek pasauliečiai, tiek dvasiškiai. Kor.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAU PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki...3.5%
santaukas 3.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 3%
90 dienų indėlius 5.25%
1 m. term. indėlius 4.25%
1 m. term. ind. mėn. pal. ... 6.75%
3 m. term. indėlius 7.25%
RRSP ir RRIF (pensijos)...3.5%
RRSP ir RRIF 1 m. 6.25%
RRSP ind. 3 m. 7.25%

IMAME UŽ:

asmeninės paskolas 13%
nekiln. turto pask. 1 m. ... 7.5%
nekiln. turto pask. 3 m. 9%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių katalikų sielovados tarybos ketvirtasis metinis suvažiavimas liepos 4 d. įvyko Jau-nimo centre Čikagoje. Vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, surengto suvažiavimo pagrindinė tema — "Tautos ir išeivijos sielovada — mūsų visų rūpestis". Pusšimčio iš įvairių vietovių suvažiavusių dalyvių laukė du pagrindiniai temai skirti simpoziumai — "Sielovada atskiriantiejoje Lietuvoje" ir "Sielovada išeivijoje". Pirmajame simpoziume kun. Antanas Saulaitis, SJ, kalbėjo apie religinius Lietuvos ir išeivijos ryšius. Romoje studijas gilinantis buvęs Vilkaviškio kancleris kun. Vytautas Brilius, MIC, supažindino su dabartine Lietuvos Katalikų Bendrijos būkle ir jos uždaviniais, Nekaltai Pr. Marijos vienuolijos seselė Margarita — su vienuolių veikla, iš Lietuvos atvykusį kazimierietę seselę Ramutę — su pradėdamu atkurti vienuolynu Pažaislyje. Antrajame simpoziume buvo susipažinta su sielovados reikalais JAV vakarinėje dalyje, paskaitytas negalėjusio atvykti Vinco Kolyčiaus pranešimas apie pasauliečių veiklą Toronte. Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun. Edis Putrimas, septynis mėnesius praleidęs lietuvių kolonijose P. Amerikoje, aptarė jų sielovados reikalus. Abiem simpoziumam vadovavo Aldona Žaliskaitė. Vysk. P. Baltakis, OFM, padarė pranešimą apie neseniai aplankytus Anglijos ir Škotijos lietuvių bei jų sielovadinės problemas. Krikščioniškosios spaudos 1991 m. \$2.000 premija, įsteigta mecenato prel. dr. Juozo Prunskio, įteikta jai laimėjusio "Ateities" žurnalo red. Danutei Bindokienei.

Sibirių trėmimų metinių proga buvo pašventintas Lietuvių centrą Lemonte puošiantis koplytstulpis, sukurtas Petro Vėbros, padovanotas Edmondo Vasiliausko. Birželio 14 d. jį pašventino iš Čikagos atvykęs kun. Juozas Vaišnys, SJ. Lietuvių vėliavą iškėlė sovietų ir vokiečių kalintas 1941 m. sukilimo dalyvis ir laikinosios vyriausybės teisingumo ministeris prof. Mečys Mackevičius. Sugiedojus Lietuvos himną, apie 1941 m. trėmimus birželio 14-15 d.d. kalbėjo Albina Prunskienė. Mišias koplyčioje atnašavo kun. J. Vaišnys, SJ, pamokslė prisiminęs ilgą Lietuvos kelią nepriklausomybės, žuvusius partizanus, tremtinus, 1991 m. sausio Kruviniojo sekmadienio aukas Vilniuje. Pamokslininkas džiaugėsi pirmąja stebuklo dalimi — Lietuvos atgauta nepriklausomybe. Dabar betgi reikia antrosios stebuklo dalies, lietuvių tautą sugrąžinančios prie religijos ir moralės principų. Pasmaldos buvo baigtos visų dalyvių sugiedota "Lietuva brangi". Minėjimo iškilmės vadovavo Lietuvių centro valdybos pirm. Rimvydas Rimkus.

Argentina

Mindaugo draugija Berisė gegužės 9 d. specialiu pobūviu atšventė savo veiklos šešiasdešimt vienerius metus. Buvo susilaukta daug sveikinimų, kuriuos pradėjo Lietuvos garbės konsulas inž. Algimantas Rastauskas, o baigė Jugoslavų draugijos pirmininkė Tonka Barie-Roboni. Kelis tautinius šokus pašoko Mindaugo draugijos ansamblis, kurio vadovas yra Jorge Persico. Luis Lemberis Mindaugo draugijai įteikė iš Lietuvos

atvežtą medinį "Rūpintojėlį", pridėdamas ir jos vėliavą, o Mindaugo draugijos pirmininkę Valentiją Bukauskaitę-Persico apjuosdamas tautine juosta. Po jos tarso padėkos žodžio visi dalyviai Mindaugo draugijai sugiedoję "Ilgiausių metų". Po būvis baigtas vakariene ir šokiais.

Britanija

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, birželio 23-28 d.d. aplankė Britanijos lietuvius. Pagrindinis svečio dėmesys teko Londono lietuviams, turintiems Šv. Kazimiero parapiją su nuosava šventove ir veiklos centru tapusius Lietuvių namus. Londone vysk. P. Baltakis, OFM, susipažino su parapijos pastarųjų šešerių metų veikla, aplankė Lietuvių namus, Lietuvos ambasadę. Ten turėjo progą pasikalbėti su ambasadoriumi V. Balicku ir patarėju dr. A. Nesavu. Šv. Kazimiero parapijos taryba birželio 26 d. surengė klebono kun. dr. Jono Sakevičiaus, MIC, vadovautą susitikimo vakarą su vysk. P. Baltakiu, OFM. Birželio 28 d. buvo skirta pagrindinėms svečio apsilankymo pamaldoms Šv. Kazimiero šventovėje. Vysk. P. Baltakis, OFM, prie altoriaus atlydėtas skautų, atnašavo Mišias ir sakė pamokslą, raginusių išeivijos lietuvių prisidėti prie Lietuvos atstatymo. Jis taipgi priminė, kad klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, šventčia net trigubą sukaktį — aštuoniasdešimt penktąjį gimtadienį, vienuolintojo gyvenimo šešiasdešimt penktąjį ir kunigystės šešiasdešimtmetį. Pamaldose dalyvavo Lietuvos ambasadorius V. Balickas su patarėju dr. A. Nesavu, gausus būrys Londono lietuvių ir daug svečių iš kitų vietovių. Iš Londono vysk. P. Baltakis, OFM, taipgi aplankė Bradfordo, Mančesterio, Nottinghamo lietuvius.

Vokietija

Vasario 16 gimnaziją birželio 16 d. aplankė Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis, lydimas Vokietijos lietuvių katalikų sielovados direktoriaus prel. Antano Bungos. Svečio iš Vilniaus laukė valgykloje paruošta iškilminga vakariene, kurion moksleiviai jį atlydėjo iškelto tautinė juostom papuoštu taktu. Su moksleiviais vakariene įsijungė gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, kuratorijos valdybos pirm. V. Damijonaitis, mokytojai, VLB krašto valdybos nariai. Po vakarienos jos dalyvius su arkiv. A. Bačkiu ir jo darbai Vatikano diplomatinėje tarnyboje supažindino direktorius A. Šmitas. Svečias prisiminė ankstesnį apsilankymą Vasario 16 gimnazijoje dar studijų metais, kai nebuvo dabartinių naujų pastatų. Romuvs pilies koplyčioje arkiv. A. Bačkis su prel. A. Bunga, kapelionu kun. Ričardu Repšiu, MIC, koncelebravo Mišias. Pamokslė arkiv. A. Bačkis pasisakė prieš dabartinį senųjų sąskaitų suvedinėjimą Lietuvoje. Krikščionims neužtenka tolerancijos, bet reikia ir meilės savo priešams. Vilniaus arkivyskupijai turi 87 parapijas, tarp kurių yra ir keletas lenkiškų. Reikalaujama, kad lietuviai kunigai išmokyti kalbėti lenkiškai, o lenkai kunigai — lietuviškai. Rimos įtampos su lenkais nebėra, bet pasitaiko karštakošių ir lenkų, ir lietuvių, bandančių drumsti tarpusavio santykius.

Susipažinkime iš arčiau su Baltijos šalimis pasinaudodami

FEDERSEN world tours

savaitiniais skrydžiais iš TORONTO į
VILNIŲ, LIETUVĄ -
centrinę Baltijos kraštų dalį, jungiančią
Taliną, Rygą, Lvovą/Ivano-Frankovską.

Ypatinga pasiūla

Naujovė — B 757 tiesioginis skrydis

Kaina nuo \$1149 + mokesčiai

(šią kainą įeina vienos nakties nakvynė bei pusryčiai
Kopenhagoje ir nemokamas įėjimas į pasaulinio garso TIVOLI)

STERLING AIRWAYS / LITHUANIAN AIRLINES

Vasaros metu savaitiniai skrydžiai —

iš Kalgario ir Vankuverio.

Informacijų reikalau skambinti

tel. (416) 882-5470.

Dėl rezervacijų kreipkitės į savo kelionių agentūras.

Viesėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

KAIRYS

BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Siuntiniai į

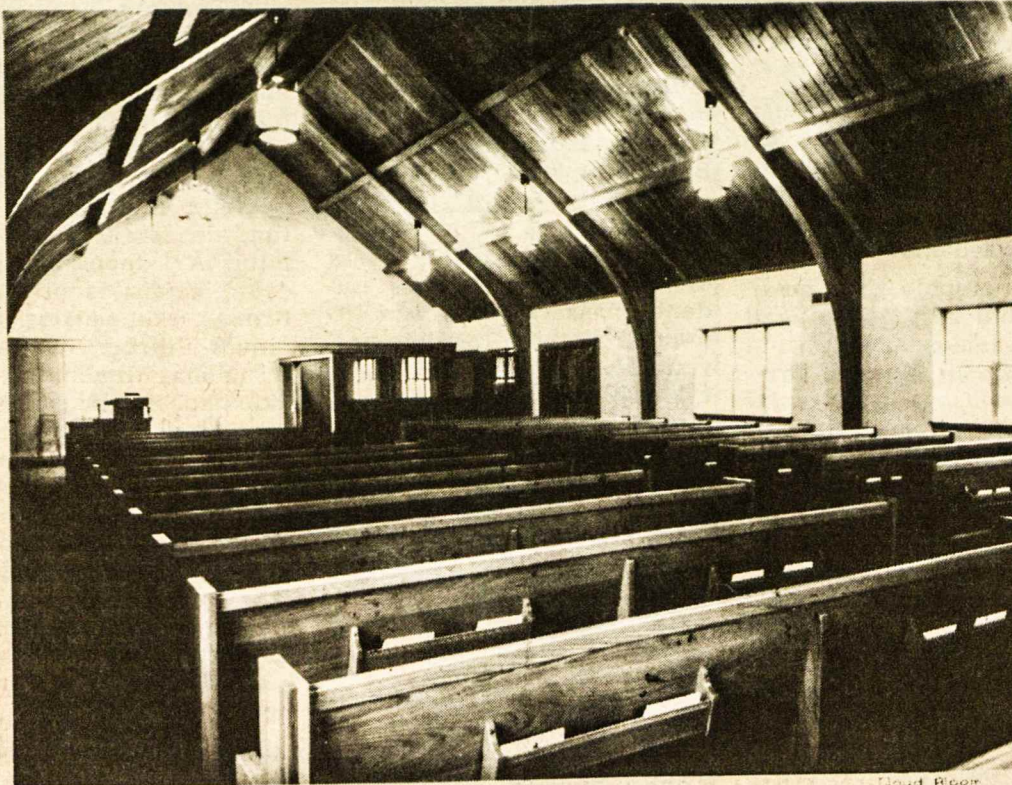
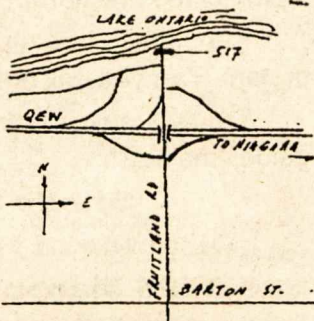
Baltijos kraštus

Tel. (416) 643-3334
FAX (416) 664-6097

PRISTATOM JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTUS SIUNTINIUS
(NAMUS GAVĖJUI, KURIAM NEREIKIA PRIMOKĖTI).

- \$3.50 už kg laivu, per 8-10 sav. nuo išsiuntimo.
- \$5.90 už kg lėktuvu, per 2-3 sav. nuo išsiuntimo.
- Mažiausia siunta — \$15, maksimumo nėra.
- Siuntiniuose gali būti naujų ir vartotų drabužių, batų, patalynės, asmeninių bei namų ruošos reikmenų, maisto ir vaistų.
- Sudarom įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Pristatom pinigų ir rankas jūsų giminei Lietuvoje.
- Skambinti 9 v.r. — 8 v.v.; pristatyti — 10 v.r. — 6 v.v.; šeštadieniais — 10 v.r. — 3 v.p.p.
- Iš anksto susitarus priimsime visada.

Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų.
Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main Street East
HAMILTON, Ontario
Telefonas: 528-6303

195 King Street West
DUNDAS, Ontario
Telefonas: 627-7459

Laidotuvių namai
ir koplyčia

Sėdi – rašytojas ir žurnalistas ALGIRDAS GUSTAITIS iš JAV ir radijo valandėlės vedėjas ZEGERINAS JUKNEVIČIUS (Ceferino Iujnevich); stovi – a.a. KAROLIS MISIŪNAS, valandėlės administratorius

Iš Argentinos lietuvių veiklos

“Lietuvos aidai” radijo bangomis

ZEGERINAS JUKNEVIČIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Programos turinys

Vienas trečdalis programos buvo skiriamas labai svarbiu tikslui: pranešimams apie lietuvių kultūrą, papročius, istoriją, padėti rusų komunistų okupacijoje, laisvinimo veiklą. Buvo rengiamos specialios programos Vasario 16, Tautos diena, Išeivų diena, sibirių trėmimų minėjimai. Turėjo savo laiką organizacijų kronika: suaktys, rinkimai, Kalėdos, Velykos, šv. Kazimieras. Kai dažnokai atsilankydavo valdžios pareigūnai ir žymesnieji politinių partijų veikėjai bei vadovai, pavergt Europos tautų ar Kubos, pasikalbėjimo laikas būdavo gerokai praplečiamas. Iš lietuvių pusės turėjo progos pasireikšti lietuviškų organizacijų pirmininkai, aktyvesni vadovai ir veikėjai. Vėta ypač paminėti žurnalistą ir rašytoją Kazimierą Čibirą-Vėrą, Lietuvos pasiuntinybės spaudos atache Urugvajuje, iš JAV atsilankiusį žurnalistą Algirdą Gustaitį, kalbėjusį lietuviškai, ir diplomata Vaclovą Sidzikauską, tada Europos pavergtų tautų seimo pirmininką, irgi prabilusį lietuviškai.

Iš kitų išskirtinų meno figūrų, dalyvavusių “Ecos de Lituania” programose, minėtini pianistas virtuozas Andrius Kuprevičius, jo sesutė miuikininkė Elena Kuprevičiūtė, pianistas kompozitorius Vincas Kerbelis, meistriskai paruošę pritaikintas liaudies melodijas “Mažajam pianistui”, čia išspausdintam.

“Ecos de Lituania” radijo valandėlę įsteigė A. L. Šv. Cecijijos choras, o keleto metų, vė-

liau, prisidėjo Lietuvai išlaivinti centras Argentinoje (įsisteigęs 1940 m.), kai jo pirminku buvo išrinktas valandėlės vedėjas. Tuo būdu “Ecos de Lituania” pilnai įsijungė Lietuvos vadavimo veiklon.

Valandėlė veikė beveik ketvirtį šimtmečio; pradėjo savo transliacijas, kaip minėta, 1947 m. kovo pradžioje, nutilo 1971 m. vasario 3 d. Chronologiškai ji buvo pirmutinė lietuvių radijo valandėlė Pietų Amerikoje. Tik žymiai vėliau atsirado kitos Urugvajuje, Brazilijoje ir dar antra Argentinoje (šios gyvavimas buvo labai trumpas).

Kodėl nutilo?

Nors ir praskynusią kelią radijo bangose, pirmąją “Ecos de Lituania” radijo valandėlę privertė nutraukti savo laidas dėl lėšų stokos, kai Argentinoje įsiviešpatavo nepaprasta infliacija, auganti milžiniškais šuoliais. Nuoma už laiką radijuje kas mėnesį augo dideliais šuoliais. Tautiečiai, remiantys lietuvių programą skelbimais, saugodami savo įstaigų ir įmonių ekonominę padėtį, neįstengė padengti išlaidų. O ką bekalbėti apie geraširdžių klausytojų dosnumą... Visa kita buvo atliekama be jokio honoraro. Dar vieną kitą mėnesį veikė lietuvių programa pavieniu lietuvių kolonijos aukotojų bei veiklių rinkėjų dėka. Jie žūbūt stengėsi išlaikyti lietuvių balsą per radiją. Blogėjant ekonominei krašto situacijai, su širdgėla teko nutildyti lietuvišką muziką ir žodį Argentijos padangėje.

Kliūtys ir laimėjimai

Žiūrint dabar iš laiko perspektyvos, “Ecos de Lituania” radijo valandėlės nuopelnai

atrodo gan reikšmingi. Jos atsiradimas ir veikla pasitaikė kaip tik reikalingiausiam Argentinos lietuvių kolonijos istorijos laikotarpyje, kai komunistinis raugas smarkiai buvo įsigalėjęs ir skleidė savo idėjas tautiečių sąmonėse. “Ecos de Lituania” programa, kuri nuo pat pradžios buvo visų klausoma, neišskiriant nė pačių karščiausių komunistų, savo tautiniu-patriotiniu žodžiu, dainomis bei muzika, skatino klausytojų širdis mylėti, kas tikrai lietuviška ir kilnu, kartu ryškindama Lietuvos padėtį rusų-bolševikų okupacijoje ir ragindama visais būdais prisidėti prie Lietuvos laisvinimo akcijos, auklėjo čia gimusių jaunimą Tėvynės meilėje ir pažinime. Už tai kai kurie komunistų aktyvistai pakartotinai grasino radijo valandėlės vedėjui ir net jo šeimai. Ačiū Dievui, jiems nepavyko įvykdyti nė vieno pasikėsimo.

Radijo klausytojas nemato, kiek darbo ir trūsio reikia kad ir neilgai programai paruošti, ypač anais laikais, kai Argentinoje reikėjo atlikti eilę valstybinių formalumų bei reikalavimų. Pirmiausia, vedėjas ir kalbėtojas turėjo gauti teisę tai atlikti, išlaikyti tam tikrus egzaminus. Programų tekstus reikėjo paruošti ir pristatyti raštiškai prieš keletą dienų. Tam reikėjo gauti atitinkamas radijo rašytojo-autoriaus teises, žinoma, po gan keblių ir nuodugnių egzaminų.

Negaliu baigti šių kukių atsiminimų nepamiršęs vieno tauriausio asmenų Argentinos lietuvių kolonijoje, kurio dėka ir pasisventimu “Ecos de Lituania” nenustojė veikti daug anksčiau. Tai Šv. Cecijijos choro ir radijo valandėlės administratorius a.a. Karolis Misiūnas. Po sunkios darbo dienos jis važinėdavo skersai ir išilgai per išsiplėtusį Buenos Aires miestą ir jo priemiestius, rinkdamas mokesčius už skelbimus ir pavienius asmenų aukas, padengdamas gan nemažą kelionės išlaidas iš savo išteklų. Garbė jam už tą sielojimąsi!

Netikėta kelionė

Kanados karinės oro pajėgos, kaip rašoma “North Bay Nugget” laikraštyje 1992. III. 23, į Vilnių skraidino du skrydžius, nuveždamos maždaug 30 tonų, \$320.000 vertės, medicinos priemonių. Skrydžius kaip vertėjas lydėjo lietuvis gydytojas, tarnaujantis majoro laipsniu North Bay karinėje bazėje, dr. Edvardas Bekeris, kilimu torontietis. Laikraštyje pažymima, kad prieš 20 metų, stodamas į Kanados kariuomenę, jis nesitikėjo pamatyti tėvų gimtojo krašto. Dr. E. Bekeris Vilniuje pabuvęs tik keletą valandų, bet spėjo įsitikinti, kad Lietuva yra neturintis kraštas, visko trūksta, bet tai rezultatas so-

Tarp filmų kūrėjų

Los Angeles mieste įvyko tarptautinis filmininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo Estijos atstovas, bet nebuvo atstovo iš Lietuvos

ALGIRDAS GUSTAITIS

Vieną kartą per metus į Los Angeles, Kaliforniją, atvyksta įvairūs užsienio lietuvių kūrėjai susipažinti, pabendrauti. Šiemet tokį subuvimą surengė Hollywood Foreign Press Association, kurios nariu esu nuo 1955 m. pabaigos.

Gražus birželio mėnesio vakaras. Didelio judėjimo gatvėmis užia automobiliai. Erdviame restorane patikrinami atvykstantieji svečiai ir šeiminkai. Sėdu prie induso, anglės. Jie seni pažįstami. 94 psl. programoje sąrašas valstybių, kurių filminiai atstovai dalyvauja.

Iš Vakarų Europos: Belgija, Danija, Prancūzija, Vokietija, Anglija, Graikija, Islandija, Italija, Olandija, Norvegija, Švedija, Šveicarija. Iš buvusios Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos: Armėnija, Kroatija, Čekoslovakija, Estija, Rusija, Ukraina, Jugoslavija. Iš kitur: Kinija, Hong Kongas, Indija, Japonija, Taivanas, JAV, Alžerija, Australija, Kanada, Izraelis, Pietų Afrika, Turkija, Naujoji Zelandija, Argentina, Čilė, Kubą, Meksiką, Peru, Portugaliją, Porto Rico, Ispaniją, Venesuelą. Daug asmenų, ieškančių galimybių savo filmus parodyti, rasti naujų galimybių, pasiūlymų.

Estijai atstovauja filmų režisierius Ilmar Taska, jaunas vyras. Keletą savačių numatęs pagyventi JAV, surasti galimybes Estijos filmams paskleisti Amerikoje. Labai malonus, draugiškas lietuviams, galvoja kaip nepriklausomybės siekiantis estas. Siūlau bendrauti su lietuviu, taip pat su latviais. Sutinka, galiausiai, kad čia nėra nė vieno lietuvių filmų režisieriaus, ar asmenų, atstovaujančių Lietuvos filmams. Jis nustemba, kad dabar Lietuvoje vinietis filmų reikalais žurnalas “Kinas” nenori rašinių apie Amerikos ar Vakarų pasaulio filmus.

Lietuviams neslepia dmesio, pagarbos reikšė ukrainietis filmų direktorius Oles Yanchuk, atvykęs iš Kijevo. Išvardino ištisą eilę lietuvių filmų direktorių, filminių artistų. Apie juos ir lietuviškus filmus geros nuomonės. Pakartotinai džiaugėsi Kalifornijoje sutikęs lietuvi, rašantį užsienio lietuvių spaudai apie filmus. Prašė, jei būsiu Kijeve, jį aplankyti – supažindintų su ukrainiečių filmuotojais ir kt.

Iš Armėnijos net keli jų filmų režisieriai, filmų pramonėje dirbantieji. Sužinojęs, kad esu lietuvis, abiem rankom spaudė mano ranką, džiaugėsi Kalifornijoje sutikęs lietuvi, kuriam įdomūs filmai. Jis labai gyrė lietuvius, taip narsiai kovojusius prieš rusus, išsikovočius nepriklausomybę. Sakė, kai Frankfurt a.M. oraustyje pamatęs lėktuvą su Lietuvos ženklu, labai džiaugėsi.

Aplinkui maišosi įvairių valstybių spaudos žmonės. Girdžiu švedijos filmų atstovė klausia tą lietuviams draugišką armėną, ar lietuvių kalba panaši į rusų kalbą. Jis nedvejodamas atsako, kad labai panaši, beveik tokia pat. Tai išgirdęs, tuojau atsigrižtu ir tam armėnui aiškiai tariau, kad lietuvių kalba visiškai skirtinga nuo rusų kalbos, kodėl jis taip

vietinės okupacijos. Dabar žmonės laisvi, patys gali tvarkyti savo gyvenimą ir yra laimingi, būdami savo krašto šeiminkais. Jis oraustyje trumpai sutikęs keletą savo giminių ir negalėjęs pamiršti patirto lietuviško vaishgumo. K.

neteisingai pasakoją? Kalbant apie lietuvių kalbą, reikėtų bent kiek ją pažinti. Švedė šyp-teli. Armėnas nustemba, kad nugirdau jo tartus žodžius. Jis atsispašo, bus paskubėjęs, išsiblaiškęs, prašo atleisti, griežia mano ranką, prašo nepykti. Jam palinkėjau būti lietuvių tautos bičiuliui, tai pažymėti armėnų filmuose.

Kalbėjau su dviem prancūzais – vyru ir moterimi. Abu draugiški lietuviams, nors apie svarbius lietuvių filmų pasaulyje buvo primiršę. Prancūzė tarė, esą Prancūzijoje yra daug lietuvių, apie juos nemažai girdėjusi. Atsakiau, kad Prancūzijoje nėra daug lietuvių, bet jie gerai susiorganizavę, tinkamai veikia.

Vokietaitė Brigitte Krause iš Hamburgo, vokiškų kultūrinių, dokumentinių filmų direktorė sakė, kad vokiečiai iš visų Baltijos kraštų valstybių daugiausia simpatijų reiškia lietuviams. Jie lietuvių gerbia ne tik dėl jų kovos prieš Sovietų Sąjungą, bet ir dėl to, kad karo metu lietuvių padėjo vokiečiams, pakliuvusiems į Lietuvą. Siūliau nuvykti į Lietuvą, parengti dokumentinių, kultūrinių filmų, įskaitytinai apie vienintelį Europoje muziejų su daugybe įvairiose valstybėse padarytais velniais, apie lietuvių meno geniaus Čiurlonio paveikslų galeriją ir kt. Pažadėjo pasitarti su savo viršininku – gal kada nors atvyks į Lietuvą. Sakiau: ne kada nors, bet šiemet. Ji kukliai nusišypsojo.

Filmininkų pobūvis amerikiečių rašytojų patalpose

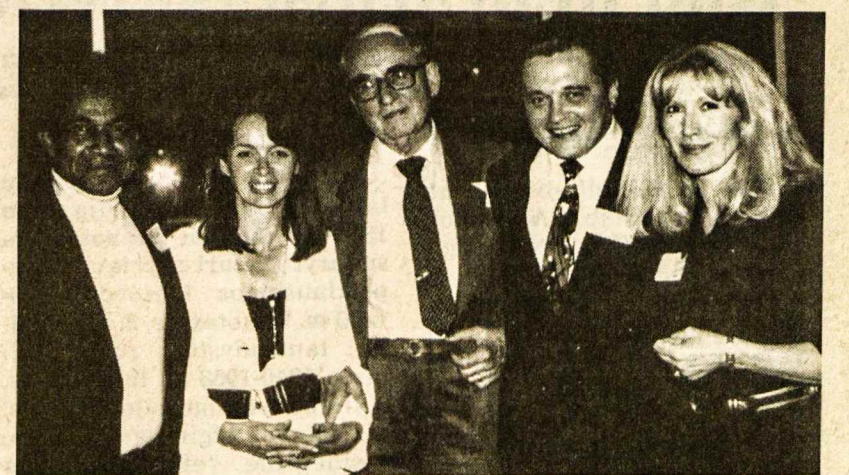
Po kelių dienų buvau pakviestas atvykti į amerikiečių Writers Guild patalpas pabendrauti su Rusijos ir buvusios Sovietų Sąjungos valstybių filmų atstovais ir su amerikiečiais, siekiančiais artimo bendravimo su Rusijos filmų gamintojais.

Jaukioje salėje kelios dešimtys asmenų. Iš Hollywood Foreign Press Association kvietė tikiai du asmenis. Nustebau. Pakvietusi rusė tarė, kad apie mane girdėjusi iš kolegų, o kartą dalyvavusi spaudos konferencijoje, kurioje aš kritiškai kalbėjau apie Sovietų Sąjungos filmą, jiems priekiaštavęs, esą nutylėti filme vaidinę lietuvių aktorius.

Pobūviui vadovavo amerikiečiai. Nutarta skirti pinigine premiją geriausiam buvusio Sovietų Sąjungos valstybės filmui. Visos buvusios sovietinės valstybės kviečiamos pasiūlyti geriausią savo filmo renkraštį ir pagal jį pagamintą filmą. Bus stengiamasi atrinkti geriausią, premijuoti. Šiais metais geriausių filmų režisieriumi pripažintas rusas Ivan Khasachvili. Jam įteiktas čekis \$10,000. Jis kalbėjo rusiškai. Vertėjas pažodžiu išvertė į anglų kalbą. Jaunas, energingas išvaizdos vyras.

Susipažinau. Prašiau apie Lietuvą ir lietuvių pagamin-ti draugišką filmą. Lietuva yra nepriklausoma valstybė. Linkiu draugiško bendravimo tarp lietuvių ir rusų filmuotojų. Prieš filmuojant, reikėtų susipažinti su lietuvių tauta asmeniškai, ne pagal sovietinius raštus. Pobūvį vėl kalbėjau su estu Ilmar Taska. Taip pat bičiuliškai.

Prie vaišių stalo sėdėjo buvusios Jugoslavijos filmų režisierius ir keletas rusų bei rusų. Besikalbant angliškai, viena rusė paklausė mano tautybės. Kai pasakiau, kad esu lietuvis, rašau lietuvių spaudai apie filmus, tai tuojau pasikeitė jos ir aplinkinių rusų akys. Atrodė, kad jų balsai suminkštėjo.

I Los Angeles atskridę užsienio filmų direktoriai ir spaudos bendradarbiai priėmimo vaišėse 1992 m., kurias suruošė Hollywood Foreign Press Association. Nuotraukoje iš kairės: HFPA narys ir organizacijos sekretorius LOWELL STAINES (rašo Hondurą ir JAV spaudai), vokiečių filmų direktorė BRIGITTE KRAUSE iš Hamburgo, atstovavusi “Trigon Film”, lietuvių spaudą informuojantis HFPA narys ALGIRDAS GUSTAITIS, ukrainiečių filmų direktorius OLES YANCHUK iš Kijevo, HFPA pirminkė MIRJANA VAN BLARICOM, rašanti Kroatijos spaudai

Nuotr. Hollywood Foreign Press Association

Sunkūs laisvės žingsniai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

somų komitetų, kurie vadovauja universitetų laisvėjimui.

Lietuvos kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys pasisakęs prieš profesūros priešinimąsi pertvarkai. Jo nuomone, pagrindinė universitetų problema esanti “praeities našta”. Perėjimas dabartinį aukštųjų mokyklų “modernias ir liberalias” institucijas būsias galimas tik ta plačiu atsivėrimu pasauliui. Ministeris esą paminėjo netgi tragikomiškus atvejus, kai buvę marksizmo-leninizmo profesoriai dabar dėsto ekonomiką, politinius mokslus ir netgi religiją. O latvių ministeris pridūręs: “Nenorimalu, kad nieks iki šiol nebuvęs pašalintas”.

Pažangiausia – Estija

Tos problemos esančios ypač aktualios Lietuvoje ir Latvijoje. Estija pertvarkos srityje esanti pažangiausia. Jos universitetai tiek pertvarkyti, kad gali jau teikti daktaro ir magistro laipsnius pagal amerikietišką sistemą. Tačiau ir estai pripažįsta, kad reikės ilgesnio laiko paruošti naujai dėstytojų kartai, dėstytojų, įsisavinusių demokratines ir liberalias idėjas. Tartu universiteto rektorius pareiškęs: “Rytų Vokietijoje buvo galima panaudoti buldozerius ir viską iš naujo pastatyti. Baltijos šalyse neturime vakarietiško buldozerių mums padėti”.

Naujoji karta

Kaip ir kitose buvusio sovietinio bloko šalyse, studentai Baltijos valstybėse esą pasivėję, pasireiškę gana neįvyčiai kovoje už nepriklausomybę, kovoje, kuriai vadovavo vyresnieji. Vis dėlto reformatoriai tikisi sulaukti jaunosios kartos suaktyvėjimo. Esą ji jau pradeda orientuotis, rūpintis ateitimi. Kaip vienas profesorius Vilniuje pareiškė, “jie jau pradeda galvoti apie savo ateitį, tai matyti jų žvilgsniuose”.

Latvijos universitete naujieji studentai privalo dabar pasirašyti pasizadėjimą siekti licenciatų laipsnio. Pasak rektoriaus, tai daroma siekiant pažadinti studento atsakingumą, nes “kaip ir komunistinėje santvarkoje, jie mano turį teises, bet ne pareigas”.

Ryšiai su Rytais

Straipsnio pabaigoje korespondentas grįžta prie baltiečių universitetų santykių su rytų kaimynais. Esą baltiečiai, nors ir išsivadavę iš Maskvos varžtų, mano, kad geri santykiai su ekssovietiniais universitetais vis dėlto yra būtini. Latvijos universiteto rektorius Juris Zakis, reformų šalininkas, esą mano, kad mažos

valstybės, kaip šiuo atveju Baltijos šalys, daugelyje specialybių negali likti vienos: “Mūsų ryšiai su rusų moksline mums yra pliusas, o ne minusas”. Tačiau socialinių mokslų srityje baltiečių aukštosios mokyklos gali remtis tik-tai savo pajėgomis, nes čia esą reikia viską iš naujo statyti, kaip ir visoje buvusioje Sov. Sąjungoje.

Generolo grasinimai

Baltiečiams palankus prancūzų dienraštis “Le Figaro” 1992. VI. 30 atkreipė skaitytojų dėmesį į Rusijos krašto apsaugos ministerio generolo Pavlo Gračėvo pareiškimą, liečiantį rusų karinius dalinius Baltijos valstybėse ir Sandraugos respublikose. Pasak jo, daug kur provokuojama rusų kariuomenės vietinių karinių pajėgų bei gyventojų. Ji anksčiau ar vėliau turėsianti reaguoti į tas “provokacijas”. Rusų karinių dalinių būklė esanti sunki – dažnai jie bandomi įvelti į konfliktus.

“Kariai ir taikūs civiliai žūsta nuo ekstremistų rankų. Anksčiau ar vėliau teks reaguoti. Žmonės ieško apsaugos nuo gresiančios mirties kareivinėse. Tikrai kariuomenė gali išgelbėti tūkstančių žmonių gyvybes civiliniame chaose, sankirčiuose, tarpnetiniuose konfliktuose ir išsaugoti gerą bei respektą, apginti draugystę, šventą tautų brolybę” – skelbia Gračėvas.

Šio retoriško generolo pareiškimo korespondentas nekomentuoją, bet ir be to aišku, kad okupacinei rusų kariuomeni Baltijos valstybėse atėjo laikas ne “reaguoti”, ne ginklais grasinti, o pasitraukti iš savo žemės – buvusią Sov. Sąjungą.

Ta mintis matyti kitų korespondentų pranešimuose, kuriuose primenamas Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos nutarimas Helsinkyje, raginantis Rusiją pradėti derybas su Baltijos valstybėmis dėl karinių dalinių išvedimo iš Baltijos valstybių teritorijos. G.

OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angele Salvaityte, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Kanados karinis lėktuvas su aptarnaujančiu personalu Vilniaus oraustyje, atvežęs medicinos priemones

Latvių įstaiga PATARNAVIMAI Į BALTIJOS VALSTYBES

Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1P2.
Tel. (416) 604 9750 FAX (416) 604-9748

Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.
Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.

- SIUNTINIAI LAIVU – sekantis išsiuntimas liepos 29 d.
- Persiuntimo kaina apskaičiuojama pagal siuntinio dydį.
- Persiuntimo kaina nepriklauso nuo siuntinio svorio.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų.

PINIGŲ PERVEDIMAI – saugu, greitai ir patikima.

STANDARTINIAI MAISTO SIUNTINIAI – klauskite mūsų kainų sąrašo.

KITI PATARNAVIMAI.

SIUNTINIAI LĖKTUVU
– greitas būdas padėti jūsų draugams ir giminėms.
Sekantys išsiuntimai: rugpjūčio 4 ir 18 d.d.

STERLING LITHUANIAN AIR LINES
Kelionių suplanavimo specialistai – į Baltijos kraštus ir iš jų
Geriausios galimos kainos įvairūs maršrutai
KALĖDOS LIETUVOJE?
Specialios kelionės
Skambinti: Mr. J. A. Jansons – 416-698-3563
Bilietai – INTRA the Travel Source

LUFTHANSA AIR CANADA FINNAIR

CHECK. AIR

S.A.S.

Kad nepražūtų išeivijos vertybės

Lietuvos valstybinio muziejaus direktoriaus kelionė, kuriai rūpi išeivijoje sukurtos vertybės bei sukaupti archyvai

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

1992 m. birželio-liepos mėnesiais Kanadoje ir Amerikoje lankėsi Henrikas Paulauskas, Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerijos įsteigto valstybinio muziejaus Vilniuje direktorius. Jo viešnagės metu Klivlande turėjau malonią progą su juo susipažinti ir pasinformuoti apie Lietuvos valstybės muziejaus veiklos pradžią.

Prabėgę metai

H. Paulauskas gimė 1932 m. Kupiškėje, tėvo teisininko ir motinos mokytojos šeimoje. Jo tėvas buvo suimtas 1941 m., nuvestas 10 metų kalėjimo; mirė 1943 m. netoli Karagandos Bidačiko lageryje. Motinai pradarus tarnybą, gyvenimas buvo nepaprastai sunkus. Henrikas svajoto studijuoti daile, tačiau tai buvo neįmanoma dėl jo „socialinės kilmės“. Baigęs Šiaulių mokytojų institutą, jis trejus metus mokytojavo Kelmeje. Labai didžiuojasi tuo, kad jo mokinių tarpe buvo Iechokas Meras, žydų kilmės Lietuvos rašytojas.

Henrikui pavyko įstoti į Vilniaus pedagoginį institutą, bet sunkus studento gyvenimas reikalavo ieškoti uždarbio. Laimėjęs radiofono pranešėjų konkursą, buvo priimtas į radiofono tarnybą. Taip prasidėjo jo 35 metų radiofono ir televizijos karjera. Tragiškosios sausio 13-osios dienos vakare jis perskaitė paskutinę „Panoramos“ programą. Jam tebesant TV stotyje, ji buvo desantininkų užgrobita. Jis visą naktį praleido prie parlamento barikadų statymo, o sekančią dieną, kartu su Liucija Baškauskaitė tęsė programą Kaune. Jis negali atsi-džiaugti kauniečių parama ir tuo, kad pirmą kartą Lietuvos televizijos diktoriai galėjo laisvai, necenzūruojami ir niekieno neverčiami išsakyti savo jausmus ir mintis. Darbas Kaune buvęs jo direktoriaus karjeros 35 metų gražiausias laikotarpis.

Muziejaus link

Kultūros ir švietimo ministerijai paskelbus konkursą dėl steigiamo valstybės muziejaus direktoriaus vietos, jis iš istorikų ir kultūros ministerijos darbuotojų sudarytai konkurso komisijai pristatė dokumentus ir savo muziejaus darbo programos projektą. Komisija jį atrinko iš devynių kandidatų ir paskyrė muziejaus direktoriumi. Vienerių metų laikotarpįje muziejus įrengė pastatą parodą apie bolševikinį siaubą Lietuvoje, apie Lietuvos parlamento gynybą, sausio 13-os dienos įvykius, surinko po kovo 11 dienos žuvusių didvyrių relikvijas, akivaizdžiai vaizduojančių žuvusių prie televizijos bokšto ir Medininkų munitinės tragedijas. Šiuo metu su dideliu pasisekimu vyksta VLIKO paroda „Pažink savo priešą komunizmą“. Rugsėjo 23 d. planuojama paroda apie Lietuvos disidentų judėjimą, o spalio mėnesį — apie Amerikos lietuvių ryšium su Kolumbo 500 metų minėjimu. Ateinančių metų pradžioje planuojama originali paroda apie sovietinės sistemos absurds, žmonių kvailinimą ir apgaulinėjimą, iki šiol mažai žinoma sovietinės nomenklatūros tikrąjį veidą.

Buvusio Lietuvos generolo ir ministerio pirmininko JONO ČERNIAUS sūnus VYTAUTAS, gyvenantis Los Angeles mieste, tėvo ūkyje Aukštaitių kaime prie Palėvenės

Ryškina praeitį

Muziejus ryškina naujausių laikų Lietuvos istoriją nuo 1918 m. iki šios dienos. Tam sudaryti keturi skyriai: 1. Nepriklausomos Lietuvos 1918-1940 m. laikotarpis, 2. okupacijų, tautžudystės, pasipriešinimo 1940-1956 m. laikotarpis, 3. lietuvių emigracijos skyrius, 4. Lietuvos atgimimo pradžia, disidentinė veikla, Sąjūdžio atsiradimas, ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimas 1990 m. kovo 11 d.

Kelionė į Amerikos žemyną jį paskatino draugų kvietimas į Lietuvos Kultūros ir švietimo min. Dariaus Kuolio jam suteikta komandiruočių. Atvykęs birželio 4 d. iš Varšuvos į Montrealį pas savo tetą, jis savo kelionę po Amerikos kontinentą pradėjo nuo Kanados. P. p. Baltuoniai perdavė muziejui 120 medžio skulptūrų. Jas H. Paulauskas aprašė, išmatavo ir tikisi, kad maždaug už metų laiko jos pasieks Lietuvą. Klaipėdos žvejybos laivininkystės vadovai buvo prašomi padėti tą rinkinį pergabenti.

Susitikimai

Montrealyje jis susitiko su Leonu Šimonėliu, Kanados karo aviacijos lakūnu, kurio tėvai išvyko iš Lietuvos dar prieš II D. karą. Jis užrašė su Šimonėliu pokalbio apie kovos skrydžius ir gavo dokuments, kurie patvirtina, kad lietuviai prisidėjo prie Kanados ir kitų demokratijų pergalės. Pas Juozą Skučą surado 1906 m. Montrealyje veikusios DLK Vytauto klubo draugijos archyvą.

Tolimesnis maršrutas vedė į Los Angeles, kur susitiko su savo jaunystės draugu Vytautu Černiumi, Lietuvos gen. Jono Černiaus ir buvusio Lietuvos min. pirmininko sūnumi. Henrikui buvo patikėta į Lietuvos muziejų pergabenti Jono Černiaus dokumentus ir jo rankraščių kopijas. Vytautas Plukas muziejui atidavė retos vertės „Columbia“ bendrovės išleistas, senas lietuviškas patefono plokšteles ir kitą istorinę medžiagą. Pensi-ninkė, liaudies meistrė-audeja Jūlija Šlapelytė atidavė Lietuvai savo brolio, chorų organizatoriaus Amerikoje, senas nuotraukas ir dokumentus apie Lietuvoje garsią Šlapelių giminę. Los Angeles mieste jis susipažino su daugeliu lietuvių veikėjų, su konsulu Čekanausku ir aplankė žurnalistę Rūtą Sakienę.

Jo viešnagės Los Angeles metu įvyko žemės drebėjimas, o Čikagoje jis pateko į uraganą. Vieną dieną telefonu paskambinęs į muziejų jis patyrė, kad jį pavaduojanti moteris į tarnybą vėlavo net 15 minučių. „Brangieji, — pasakė jis, negalvokite, kad jūsų direktorius nekontroliuoja jūsų ir būdamas Amerikoje. Tai ir juokai, ir rimtas reikalas, nes Lietuvą turime atkurti, pradėdami nuo pareigūnų ir drausmės.“ Nudžiugo sužinojęs, kad jau atidengeta ilgai ruošta dail. R. Dauginčio skulptūra. Jis susidegino 1989 m. Vengrijos pasienyje, kai iš jo tyčiojosi sovietų muitininkai. Tuo pagerbiamas ne tik jis, bet ir jo tėvo, Žemaitijos partizano, žuvusio pokario metais, atminimas.

Čikagos padangėje

Čikagoje svečias turėjo eilę malonių ir konkrečių pokalbių su dr. Jonu Račkausku, kuris jam aprodė turtingą lietuvių studijų archyvą ir muziejų, ir kuris atlieka milžinišką darbą, organizuodamas knygų ir kultūrinių vertybių persiuntimą Lietuvos bibliotekoms, universitetams ir muziejams. H. Paulauskas yra labai dėkingas dr. Račkauskui, kad jis sutiko priimti vieną Lietuvos muziejaus darbuotoją, kuris galės jo pastogėje rinkti ir siųsti muziejinei medžiagai į Lietuvą. Tai nepaprastai puiki proga vienam iš muziejaus darbuotojų padirbėti kartu su Amerikos lietuviams.

Pilypas Narutis, per ištisą dieną jam aprodė Balzeko muziejų, kuriame svečias susipažino su jo darbuotojais ir p. Balzeku. Jis taip pat aplankė dienraščio „Draugas“ redakciją. Nepaprastą nuosirdumą jis patyrė Gražinos Musteikienės, generolo K. Musteikio našlės namuose. Daug kantių ir vargo patyrusi moteris jam parodė didelį pasitikėjimą, atiduodama parvežti į Lietuvą unikalios savo vyro buvusio Lietuvos krašto apsaugos ministerio dokumentus.

Čikagoje H. Paulauskas dalyvavo PLB seime, kuris jam atrodė puikiai organizuotas ir atlikęs reikšmingą darbą. „Lietuvoje esu transliavęs daug dainų ir šokių švenčių, bet tokio šokėjų džiaugsmo ir entuziazmo, koks buvo išeivijos lietuvių šventėje, nebuvau patyręs. Džiugu, kad joje dalyvavo ir Klaipėdos „Vėtrungės“ šokėjai“.

Archyviniai radiniai

Į Klivlandą H.P. atvyko autobusu. Jį pasitiko Ingrida Bublėnė, kurios namuose jis apsi-stojo. Jau pirmos dienos vakare jis aplankė LTM Čiurlionio ansamblio archyvų steigėją ir jo ilgametę kanklių orkestro vadovę Oną Mikulskienę. Pamatęs neįkainojamus ansamblio istorijos turtus, jis pareiškė, kad turbūt net Lietuvoje neturima taip kruopščiai surinktos meno kolektyvo istorijos, kurią Čiurlionio ansamblis sutiko perleisti Lietuvos muziejui. Bus stengiamasi tą ansamblio ir visą Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo medžiagą profesionaliai su-tvarkyti ir 1993 m. gegužės mėnesį surengti parodą Vilniuje. Archyvas bus prieinamas Lietuvos muzikologams, kultūros tyrinėtojams ir spaudos atstovams. Jis yra įdomus ne vien kaip muzikinio kolektyvo istorija, bet ir kaip aiškus įrodymas, kad Amerikos lietuviai visada ir visur kovoję prieš bolševikų okupaciją už Lietuvos valstybingumo atstatymą.

Šių eilučių autorė jam perdavė Kento valstybinio universiteto lituanistinės programos ir archyvų istoriją ir savo vyro a.a. Marcelino Žitkaus archyvinę medžiagą iš nepriklausomos Lietuvos ir iš ankstyvo lietuvių imigrantų gyvenimo Amerikoje šio šimtmečio pradžioje. Jų tarpe yra nuotraukos iš prezidento Smetonos iškilmingo sutikimo Čikagoje 1941 m., vaidinimų, suvažiavimų ir organizacijų, jo paties originalūs dokumentai, kaip pvz. piloto leidimas, ir Lietuvos Šaulių sąjungos nario liudijimas.

Susipažinus su H. Paulausko kelionės misija, netenka abejoti, kad išeivijoje sutelktos kultūrinės vertybės ras saugų prieglobstį tėvynėje ir tuo priartins kadaise geležine uždanga nuo tėvynės atkirstą lietuvišką šaką prie jos kamieno.

Lietuvos valstybinio muziejaus direktorius HENRIKAS PAULASKAS Klivlande prie Čiurlionio ansamblio koncertų plakatu su jo archyvo steigėja ONA MIKULSKIENE

Smėlyje simbolikos beiėškant

Atsiliepiant į kritikų pastabas ryšium su scenos veikalu „Smėlio klavyrai“, vaidintu Toronte

LAIMA B. KURPIENĖ

Nemaniau, kad sukelsiu tokią audrą puodelyje arbatos. Ir žinovai, ir žiūrovai atskubėjo atremti mano nuomonės apie „Smėlio klavyrus“ („T2“ 1992 m. nr. 25). Stebėjausi jų tikrai lakia vaizduote, atradusi veikalė šitiek leitmoty-vų bei temų su variacijomis: kūryba ir tikslas, meilė, išdavystė, sielvartas, džiaugsmas, pareiga, pašaukimas, veržimasis į šviesą, talentų brendimas, sprespaudoje, lietuviško kaimo tarp dangoriaužių atkūrimas... O kur dar Donelaičio poezija, operos komponavimas, libretisto ir kompozitoriaus odiseja, keletas žmogžudysčių, fašistiniai persekiojimai, Joninių burtai ir t.t.

Vienam rašančiam atrodo, kad veikalo idėja „nepasidavė (patriotinės temos) besaikiams plėtojimui ir apsiribojoti tak-tišku, atseiktų jos traktavimu“. Kitoms visos spektaklis reiškė patriotiškos nagrinėjimą, lietuvių kalbės su kitomis lygybę, „ilgą lietuvių kovą prieš nutautimą, siekiančią XVIII ir net XII šimtmečius“, iš kartos į kartą perduodamą tautosaką... Neužmiršti buvo net dabartiniai ekonominiai Lietuvos vargai! Ir visa tai sutelkta į veikalą, trukusį vos dvi valandas!

Atsiliepiu besikant, prisiminė kartą matytas paveikslas — ištisai juodai išdažyta drobė, išspausdintas įtakingame žurnale. Kūrinio susižavėjimo meno kritikas ilgokame straipsnyje toje drobėje įžiūrėjo ryžtingai uždėtus dažų bruožus, naujų išraiškų ieškojimą, juodas žmogaus sielvarto gelmes, fantazijos sūkurius metafiziniam blaškymuisi, laikui nevertiems iššūkiams ir t.t. Kodėl ten neižiūrėti, sakysim, „negrų kovą tunelyje naktį“. Ir trumpa, ir aiški visiems. Vaizduotė vaizduotė nelygi. Vis dėlto aš džiaugiuosi, kad Michelangelas vietos savo freskų mums nepalikė dailiai kieno nors aprašytos, juodai nuteplotos sienos.

„Smėlio klavyrai“ man nepaveikė nei neįprastumu, nei naujove. Sukeltą jausmą gal pavadinti *deja vu*. Panašūs „sieloje pasikrapstymai“ atsidarinėjo ir netrukus užsidarinėjo gausiuose „Off-Broadway“ teatrėliuose mano studijų dienų Niujorke metais. Tai buvo jau net prieš 30 metų, pačiame „bytnių“ kartos įkarštyje. Buvo madina į intelektualus pretenduojantiems tokius spektaklius lankyti, o paskui Greenwich Village kavinėse kuo ilgiau siom, imantriaisiom frazėm juos aptarti.

Prisimenu vieno būdingo spektaklio veikėją, ir vėl poe-

tą, šniūru ant kaklo pasikabinusį tualetą dangtį, šūkaujantį auditorijai neva poeziją. Kavinėje draugas, meno gerbėjas, rimtai ir išsamiai aiškino veikalą gerai paslėptas, mano pražiopsotas gelmes. Esą dangtis simbolizavo gyvenimo beprasmiškumą, tiesos ieškojimą chaoso ir dar kai ką. Nesigincijau. Ilgainiui tie veikalai vienas po kito nukeliavo užsitarauton užmarštin.

Nuomonę apie simboliką kiek pataisė tuo pačiu laiku išgarsėję filmininkai — Bergman, Fellini, Resnais. Meistriskai naudodami įvaizdžius, jie gan vykusiai ryškino savo filmų mintis, neprasilenkdami kad ir kartais su labai miglota prasme. Pasimaisė bet ir tokių, kaip Niujorko spaudos numylėtas Andy Warhol. Jis meno vardu aštuonias valandas iš vieno taško filmavo „Empire State“ dangoraižį. Kai šis „sėdevras“ buvo rodomas kino teatre, po 15-20 minučių įtūžę žiūrovai apspito kasą, reikalaujanti grąžinti įėjimo mokestį. Meno nevertinančių neišprusėlių atsiranda visur ir visuomet.

Kaip matome, su simbolika reikia elgtis atsargiai. Ji — subjektyvi ir individams, ir skirtingoms kultūroms. Nesinorėtų eiti teatras su dramaturgo ir režisieriaus išnašų lakštu pluoštu. Štai, kad ir „Smėlio klavyrų“ gaidys. Vienai žiūrovei jis reiškia meilę, gerį, šilumą, kitam šone sėdinčiam gaidys simbolizuoja gal Prancūziją. O dvi užpakaly manęs sėdėjusios moterys, viena kitai bekomentuodamos, atrado spektakliui net visai naują siužetą, labai toli prašovusį ir pro Donelaitį, ir pro į šviesą kopiančią Lietuvą...

Iš teatro išeinant išgirstas angliškas komentaras: „They lost me!“, mano nuomone, apėmė didelę publikos daugumą.

Neišrankiai apsikabindami „naujoves“, nebūtinai progresuojame. Tikro meno ginti nereikia. Jis tvirtai stovi ant savo kojų ir kalba pats už save. Apie „Smėlio klavyrų“ išliekamąją vertę nuspręsimė ne mes, o laikas. Iki tol pasilikusiu savo anksčiau spausdintu nuomone. Neturiu nieko prieš, jei visi rašiusieji pasiliks su savosiomis.

TARPTAUTINĖJE PARODOJE „Ateities žemė“ Paryžiuje, kur buvo įrengtas ir lietuvių skyrius. Iš kairės: lietuvių bičiulis dail. JEAN-CLAUDE BESSONNAT, lietuvių skyriaus organizatorė JOLANTA VAICAITYTĖ, buvęs prancūzų diplomatas, dirbęs Rygoje

“Mano kalėjimai Lietuvoje”

Prancūzų kalbos profesorius leidinys “Mes Prisons en Lituanie”, kuriame aprašomi pergyvenimai okupacijų laikotarpyje

DARIUS ALEKNA, Paryžius

Ar daug prancūzai žino apie Lietuvą? Klausimas ne toks jau paprastas. Dabar, po trejų metų politinės kovos, apie Lietuvą jau yra girdėję visi. Bet dar ne taip jau seniai apie ją žinojo tik ypatingai geografiškai ar istorija besidomėję žmonės. Sako, kad vidurinių mokyklų istorijos vadovėliuose apie Baltijos valstybes buvęs tik vienas sakiny, ir tas su netiksliais datomis, o pridėdama me tuometinės Sovietų Sąjungos žemėlapyje nebuvo pažymėtas joks šių šalių miestas. Visi prancūzai buvo įsitikinę, kad tuose kraštuose, kaip ir visoje Sovietų Sąjungoje, kalbama rusiškai, o kad taip nėra, daugumas sužinoję tik 1990 m. sausį, žiūrėdami iš Vilniaus transliuojamus reportažus.

Tokia tad buvo bendra prancūzų nuomonė. Šiandien ir jiems tenka mokytis naujos istorijos. Nors kartais ir pasi-taiko įvairiausių nesupratimų, tačiau šiandien vis daugiau ir daugiau pasirodo Lietuvai skirtų knygų, televizijos laidų ir parodų. Prancūzai šia informacija domisi.

Lietuvos kalėjimuose

Šiais metais pasirodė leidinys “Mano kalėjimai Lietuvoje”. Taip vadinasi 344 p. Griot leidinyje išleista knyga. Jos autorius — Georges Matore. 1938 m. jis buvo pakviestas dėstyti prancūzų kalbą Klaipėdos Prekybos institute. Vokietijai atplėšus Klaipėdos kraštą, jis kartu su institutu persikėlė į Šiaulius ir dėstė Panevėžio mokytojų seminarijoje. Lietuvoje surašęs savo meilę, Matore neišvažiavo iš jos kartu su visa Prancūzijos diplomatinė misija 1940 m. birželį ir, A. Venclovos padedamas, tikėjosi galėsiąs dėstyti Vilniaus universitete. Tačiau NKVD spalio mėnesį buvo suimtas Šiauliuose, vėliau kalinamas Kauno Saugame ir Pirmajame Kauno kalėjime, kol pagaliau kalinius išlaisvino Kauno sukilėliai.

Vėliau Matore dėstė Vilniaus universitete. Porą dienų praleido ir Gestapo kameroje. 1943 m. grįžo į Prancūziją, kur tapo kalbotyros profesoriumi, dėstė Besancon'o ir Sorbonne'os universitetuose, įsteigė Sorbonne'os profesorų klubą “Už baltiečių laisvę”.

Si jo kalėjimo prisiminimų knyga jau antroji. Pirmoji — “Antsnukis” pasirodė 1978 m.

Prof. G. Matore's knyga įdomi keliais požiūriais. Pirmiausia tai dar vienas 1940 m. tragedijos liudijimas. Ir paties autoriaus, ir jo perpasakojamų kalėjimų kameroje sutiktų žmonių istorijos dar keliais bruožais papildo to meto vaizdą. Gaila tik, kad autorius nutilėjo arba pakeitė kai kurias pavardes. Tai padaręs “atsargumo, santūrumo, o taip pat ir drovumo sumetimais” (p. 9).

Knyga vaizduoja ne tik NKVD kalėjimų kameras. Iš jos mes sužinome ir apie tai, kaip Lietuva atrodė jaunam prancūzui ir 1938-aisiais, ir vokiečių okupacijos metais.

Prancūzai visuomet mėgėjai skaniai pavalgyti. Tai viena pagrindinių prancūzų kultūros sudedamųjų dalių, todėl G. Ma-

tore niekuomet nepamiršta kulinariinių aprašymų, kurių knygoje gal 20.

Kiekvieno kalėjimo maisto daviniai aprašyti trumpai, bet kruopščiai. Vėliau — kokios maitinimosi sąlygos vokiečių okupacijos metais Vilniuje, kokios Paryžiuje.

Kaip pateko į Lietuvą

Autorius rašo, kad į Lietuvą pakliuvo beveik atsitiktinai. Svajojęs apie prancūzų kalbos dėstytoją vietą Bagdade, netgi mokėjęs šiek tiek ir arabų kalbą. Tik taip atsitikę, kad Bagdade tuo metu nebuvo atidaryta prancūzų kalbos katedra, ir jam pasiūlė laikinai padirbėti Lietuvoje. 30 metų vyrui tai tik vienas iš gyvenimo nuotykių. Flirtai, pokštai, knygos, maloni draugija...

Pasilikti vien tik pašalinių žmogumi Lietuvoje jam nepavyko. Bendras Lietuvos likimas palietė ir jį. Žinoma, kalėjimą ir persekiojimus jis išgyveno ir suprato kitaip nei lietuviai. Jam tai totalizmo bėpasmė ir Kafkos romane aprašyto proceso absurds, kuriam jis vidujai priešinas, jau deklamuodamas kadaise išmoktas eilėraščius ir prisimin-damas įvairių muzikos kūrinių partitūras.

Matore savo mintyse vis dar galėjo pasiremti nors jau okupuota, tačiau visvien esančia Prancūzija. Atrodo, kad jam nesuprantama ne tik asmeninio, bet ir tavo tautos bei valstybės sunaikinimo baimė, kurią turėjo įveikti lietuvių kaliniai. Tačiau tie aštuoni kalėjimuose praleisti mėnesiai knygos autorių pririšo prie Lietuvos stipriau, nei dveji anksčiau ramiai pragyventi metai. Jie visiškai išskleidė bet kokį pasitikėjimą komunistų partija, iš kurios Matore pasitraukė dar 1939 m.

Iš Šiaulių kalėjimo vienuotės pėrvežtas į Kauno Saugamo rūši, Matore rimtai aiškina kameros kaliniam, kad per nesu-sipratimą jis esąs kaltinamas šnipinėjimu. “Visi mes čia kaltinami tuo pačiu, visi šnipai” — atsakė jam besišypsodami kaliniai. “Wszyscy szpieczy — susigaudė ir lietuviškai mažai mokantis lenkas” (80 p.). Pats gyvenimas pavertė šią scenelę simboliška. Kalėjimų krikštas, autoriaus prisipažinimu, lydėjęs jį visą laiką.

Prancūzams ir lietuviams

Knyga parašyta gyvai ir vaizdžiai. Prancūzų skaitytojai suras daug tikrai autentiškų žinių apie Lietuvos to meto įvykius bei nuotaikas, papročius ir politines pažiūras. Įdomi ši knyga ir Lietuvos skaitytojams, ypač tuo, kad per ją galima pažvelgti į save prancūzo akimis.

Autoriaus nuopelnus keliant Baltijos laisvės reikalą pripažino ir Prancūzijos vyriausybė: Matore buvęs narys oficialios prancūzų delegacijos, 1992 m. gegužės 13-14 d.d. lydėjęsios F. Mitterrand'ą į Lietuvą.

Gorbačiovas, Jelcinas ir kiti jo draugai, iškėlė dabar valdančiųjų grupėje, visi yra seni kompartijos aparatuokai su autokratiniiais polinkiais savo kauluose. (Lubor J. Zink)

IGNAS MEDZIUKAS

Lietuvoje leidžiamas mėnesinis žurnalas "Žemės ūkis", kuris yra tęsinys pradėto leisti žurnalo 1925 m. Vyr. redaktorius — Algirdas Jokūbaitis. Redakcijos adresas: 2005 Vilnius, Kalvarijų 62.

Gautasis IV numeris turi 5 skyrius. Pirmame skyriuje rašoma apie žemės reformą. Įsidėmėtinas P. Reičiūno straipsnis "Aukštelkų dalybos". Čia aiškinama apie Aukštelkų kolūkį, valdžiusį daugiau kaip 4000 ha, kaip jis buvo dalinamas. Dalis ūkimų paprasė atsiimti apie 2000 ha žemės ir dar šiemet žada pradėti ūkininkauti, kiti nori pagyvoti, o 50 žemės savininkų paprasė priimti i steigiamas bendroves; buvo ir tokių, kurie paprasė gauti kompensaciją. Be to, čia steigiasi dar 6 gamybinės bendrovės, kurios specializuosis paskirose ūkio šakose.

Straipsnyje "Žemės ūkio specialisto perspektyvos" R. Urbonas apžvelgia baigusiu aukštuosius žemės ūkio mokslus padėti. Daug žemės ūkio specialistų turėtų pereiti i kooperacines, ūkininkus aptarnaujančias organizacijas. Keičiantis ūkininkavimo sąlygoms, baigusiems žemės ūkio akademijas bus rengiami įvairūs kursai.

Straipsnyje "Bendrovės veiklos vertinimas" K. Valužis pateikia metodus žemės ūkio gamybai bei rentabilingumo nuošimčiui nustatyti.

Lietuvių problemos angliškai

Dr. Antanas J. Van Reenan (Antanas Adomėnas) gavo pranešimą iš "Encyclopaedia Britannica, Inc.", kad jo knyga "Lithuanian Diaspora: Koenigsberg to Chicago" bus įtraukta i visus ateinančius "Encyclopaedia Britannica" leidinius.

"Lithuanian Diaspora: Koenigsberg to Chicago" tyrinėja ir nurodo lietuvių tautiškumo sampratos šaknis ir išryškina pirmuosius tautiškumo principus nematomose tautiškumo vertybių konfigūracijoje abiejose Atlanto pusėse. Autorius vaizdžiai parodo skirtumus tarp Amerikos tautiškumo ir lietuvių tautiškumo pradų.

Daktaro laipsnį autorius gavo University of Chicago intelektualinės istorijos trijose šakose — Europos, Rusijos ir Amerikos. Magistro laipsniui autorius tezę buvo: "Robert Maynard Hutchins (buvusio Čikagos universiteto prezidento) mokslo filosofija".

Van Reenan dabartiniu metu ruošia knygą "The origins of American nationality" (Amerikos tautiškumo kilmė).

"Lithuanian Diaspora: Koenigsberg to Chicago" antroji laida, kietais ir minkštais viršeliais, jau knygų rinkoje. Spaudė University Press of America, Inc. Lanham, Maryland. Taip pat spausdinama London, England (Anglijoje) ir platinama Europoje ir British Commonwealth valstybėse. Inf.

imant dėmesin pelną, gaunamą iš 1 ha. Čia paliečiamas ir žemės ūkio bendrovių nariams dividendų mokėjimas ir banko kreditas.

"Kaimo turtą — kaimiečiams, miesto — miestiečiams" straipsnio autorius J. Veselka įrodinėja, kad dabartiniam žemdirbiui, nepriklausomai nuo turintės praeities, reikia atiduoti žemę nuosavybėn. Tie, kurie paliko žemės ūkį prieš daugiau kaip 5 ar 10 metų, turėtų netekti teisės i žemę. Šiandien Lietuvoje daugiau kaip milijonas gyventojų, neturinčių paveldėjimo teisių i joki turtą. Jiems turėtų būti duodamos akcijos: gyvenantiems kaime — žemės ar žemės ūkio akcijos, miestiečiams — valstybinių įmonių akcijos.

Skyriuje "Racionalus ūkininkavimas" T. Juknevičius aprašo pokalbį su ūkininkais Marijampolėje. Daroma išvada, kad ūkininkai neprazs, bet kitų neišmaitins. Taigi reikia padėti ūkininkams, nes jie yra Lietuvos kaimo ateitis.

P. Juknevičius straipsnyje "Kaip remtini ūkininkai" sako, kad tuščiame lauke besikuriančiam žemdirbiui reikia daug paramos. Kreditus panaudojant žiūrėti, kad būtų naudinga ne tik ūkininkui, bet ir visuomenei, ir valstybei.

R. Naujokienė aptaria Švedijos ūkininkų kelią i rinką. Krašte išplėta pienininkystė ir grūdų gamyba. Teikiamos subsidijos, taip pat parama įsiskolinusiems ir atsisakančiams ūkių. Panašios paramos laukia ir Lietuvos ūkininkai.

Žemdirbystės skyriuje R. Brazauskas ir kiti rašo apie "Cukriniamis runkeliams pažangią agrotechniką". Iškeliamos sėklos, veislės, sėjomainos, sėjos technikos ir trėšimo aspektai.

A. Kilius ir T. Vacekovskis ieško kelių, kaip aprūpinti Lietuvos gyventojus pakankamu cukraus kiekiu.

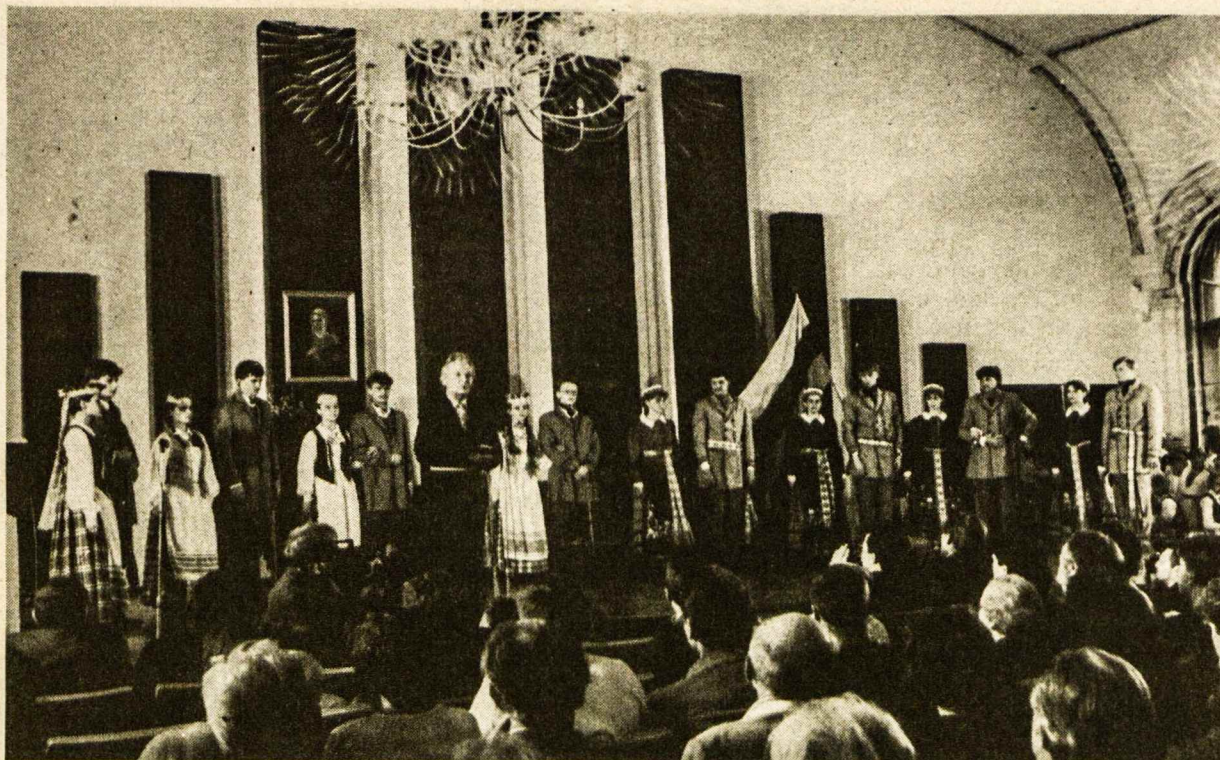
Straipsnyje "Gyvasis derlingumo instrumentas" Chatianovičius ir L. Keblas rašo apie bakterinius preparatus, kurie padeda augalams. Apie herbicidus rašo P. Lazauskas ir kiti.

"Kaip veikia dirva smulkinti akmenys" — L. Bučas pasidalina patirtimi apie akmenuotų žemių savybes.

Gyulininkystės skyriuje S. Marčiauskas rašo apie ganyvas ir nuo jų pareinatio karvių pieningumą.

J. Senutaitė ir S. Brazauskas atkreipia dėmesį i pavojingus kiauilių susirgimus, kaip pvz. trichineliozę. E. Danilevičius siūlo atgavinti veterinarijos gydytojų kongresus. A. Gedgaudas rašo apie saugaus darbo problemas šiandieniniame kaime.

Sodybų skyriuje R. Palčiauskaitė nurodo, kur turėtų būti sodybos vieta kraštovaizdyje. D. Žebriūnienė — apie apsirūpinimą svogūnais. Pagaliau losangeliečio J. Matulaičio įspūdžiai, apsilankius tėviškėje prie Šešupės po 47 metų: "Šešupe, kur tu?"

Lenkijos lietuvių kultūros dienos Vilniuje. Kalba Punsko mokytojas A. UZDILA, "Jotvos" ansamblio vadovas Nuotr. A. Sabaliausko (ELTA)

Dviejų mintytojų pasauliai

Žodis apie Montaigne'ą ir Platoną, nuo Montaigne'o mirties keturiem šimtam metų suėjęs

VACYS KAVALIŪNAS

Aš buvau platonininkas anksčiau negu sužinojau, kad pasaulyje buvo Platonas. MONTAIGNE ("Essais")

Idejos, Maironio žodžiais, nemiršta drauge su žmonėmis. Jos gyvena daug ilgiau. Gyveno jos net ir tada, kai tų, kurių minties ir dvasios gelmėse jos yra gimusios, žemės keliai jau seniai yra pasibaigę. Jos išspinduliuoja iš paliktų kūrinių, toli pereina savo gimtosios žemės ir gyvenamojo laiko ribas ir susilieja su kultūrinio, socialinio, politinio ir religinio gyvenimo sritimis ir jo gelmėmis ir plotais.

Nemiršta drauge su prancūzų rašytoju ir filosofu Montaigne'u ir jo idėjos. Jos liko jo kūrinys "Bandymai" (Essais) ir ligi šių dienų keliauja per pasaulį. Su jomis mes susitinkame ir literatūroje, ir filosofijoje, ir pedagogikoje. Atsispindi jos ir religinės, ir moralinės minties platuose.

Skirtingos idėjos

Montaigne'o idėjos, aidėdamos iš jo "Bandymų", susitinka ir su didžiojo graikų filosofo Platono mintimis, atbangavusiomis ligi mūsų iš prieškrėtinųjų laikų ir tebevydomis ir turinčiomis įtakos, ypač metafizine žmogaus ir pasaulio samprata, savo idėjų pasaulio, kuriame prieš gimsiant gyvenusi ir žmogaus siela.

Montaigne savo "Bandymuose" dažnai cituoja "Dialogų" autorių Platoną. Sako jis trečioje savo kūrinio knygoje: "Aš buvau platonininkas anksčiau negu sužinojau, kad pasaulyje buvo Platonas". Tačiau jį — Platono ir Montaigne'o — mintys, kad ir dažnai susitinkamos, savo gelmėmis ir savo dvasia nesulieja.

Jose atskleidžia du skirtingi pasauliai. Skirtingas ir tų pasaulių žmogus. Montaigne'o žmogus, kad ir būdamas, jo žodžiais, įvairus ir banguojantis (divers et ondoyant), banguoja tikrai žemės paviršiumi ir niekur nepereina už jos horizontų. Platono žmogus, atėjęs čia iš metafizinio idėjų pasaulio, savo dvasia ir savo nemirtingos sielos troškimais bei ilgesiu i tą pasaulį ir sugrįžta. I pasaulį, kuriame pati vyriausioji idėja — Gėrio idėja.

Platono idėjos, su kuriomis susitinkame Montaigne'o "Bandymuose", tepabrėžia tas jo mintis, kurios neprieštarauja jo filosofijai ir kurios neišsėina už konkrečių realios tikrovės ribų ir nenutolsta nuo žmogaus žemės kelio krypties. Jam svarbu ir kad pokalbis su jo kūriniu skaitytoju būtų kuo gyvesnis, kuo įvairnesnis ir kuo įdomesnis.

Tačiau tenai, kur jose atskleidžia pagrindiniai "Dialogų" ir "Bandymų" autorių minties momentai, jos ne tikatai nesutinka ir nesulieja vienon dvasinį plotmę, bet ir dramatiškai prasilenkia bei pasuka visiškai priešingomis kryptimis. Vienos pasilieka žemės platuose, kitos nuaidi ir nutolsta i transcendentinį pasaulį.

Montaigne atmeta Platono idėjų pasaulio doktriną. O tuo pačiu ir preegzistencinę mintį — kad žmogaus siela egzistavusi prieš įsikūnijimą ir čia, atėjusi i žemę, žino tik tai ir

tiek, ką ir kiek prisimena iš idėjų pasaulio. Patyrimas, teigia "Bandymų" autorius, o taip pat ir stebėjimas, rodąs, kad toks galvojimas yra klaidingas.

Auklyba ir valstybė

Skiriasi jie ir pedagogikoje. Platonas, kurio idėjomis, E. Pieman'o knygos "The Great Ideas of Plato" teigimu, remiasi ir Amerikos mokyklinė sistema, yra demokratiškesnis už Montaigne'ą. Tenai, kur jis kalba apie konkretaus gyvenimo momentus — "Respublikoje" ir "Įstatymuose" — pabrėžia: "vyrų i moterų teisės yra lygios, ir mokyklos turi būti skirtos visiem mokiniams — ir berniukams, ir mergaitėm."

Montaigne'ui ši mintis svetima. Iš jo "Bandymų" kur jis kalba apie auklėjimą — "Apie vaikų institucijas" ("De l'institution des enfans") — atskleidžia mintis, kad jam mergaičių auklėjimas nerūpi. Tai jis pabrėžia ir kalbėdamas apie Vergilijaus eilėraščius ("Sur des vers de Virgile").

Tačiau tenai, kur Platono idėjos nenutolsta per toli nuo žemės ir liečia valstybinių žmonių gyvenimą, Montaigne'ui jos priimtines — ir jis sutinka su jų dvasia. Be įstatymų, sako jis, cituodamas "Dialogų" autorių, mes gyventume kaip brutaliūs gyvuliai. Įstatymų reikia laikytis, "nes jie geriau mąsto negu mes", — pataria jis vienai savo pažįstamai.

Paviršius ir gelmė

Nors kai kur Platono ir Montaigne'o idėjos sutampa, dažnai M. cituoja savo "Bandymuose" "Dialogų" autorių, jį pasauliai didžiai skiriasi. Skiriasi jie ir išorinio, ir dvasinio pasaulio samprata, ir žmogaus žemės kelio vizija, ir egzistencinė to kelio kryptimi. Skiriasi jie ir gyvenimo, ir mirties kryžkelėse.

Kaip visoje Platono filosofijoje, taip ir jo pažinimo teorijoje atskleidžia mintis, pereinanči už medžiaginio pasaulio ribų. Žmogaus siela, teigia jis, jau pačia savo prigimtimi gali pažinti daiktus, nes tarp jų ir žmogaus minties yra dvasiniai ryšiai. Tad ir pažinimas, sako A. Fouille savo knygoje "Platono filosofija" (La Philosophie de Platon), yra metafizinis, kuriame žmogaus siela susilieja su daiktų siela.

Tai toji pati išorinio pasaulio daiktų siela, kurią literatūroje iš medžiaginių varžtų siekia išlaisvinti mistinio realizmo atstovai, vaizduodami ne tik tai, ką jie mato konkrečioje aplinkoje, bet ir dvasinį tos aplinkos pajutimą — jos sielą. J. Calvert žodžiais, "liberer de quelque sorte l'ame prisonniere dans les choses" t. y. kuriuo nors būdu išvaduoti belaisvę daiktų dvasią (Manuel illustre d'histoire de la litterature francaise).

Montaigne atmeta bet koki metafizinį momentą savo pažinimo teorijoje. Pojūčiai yra vienintelis pažinimo šaltinis, sako jis. Jie yra jo pradžia ir pabaiga. Tačiau ir jie nėra absoliuti pažinimo garantija. Ir jie gali suklaidinti. Ir taip jis prieina prie garsaus ir viskuo abejojančio savo posakio: "O ką aš žinau?" (Que sais-je?).

Pačioje Platono idėjų pasaulio viršūnėje yra Gėrio idėja,

kuri visa gaivina, visa apšviečia ir kuri apima ir visas kitas idėjas. Ši Gėrio idėja nėra abstrakcija. Ji yra būties principas ir pats Dievas, kuriame yra visa, kas egzistuoja. O tai, kad yra Dievas, atskleidžia ir anga i nemirtingos žmogaus sielos mintį, kuri sujungia žmogaus žemės žingsnius su metafizinį tolumų aidais.

Moraliniai pagrindai

Dievo egzistencijos plotmėje atskleidžia ir Platono moralė. Ji, kaip ir visas žmogaus gyvenimas, yra transcendentinė — už šio gyvenimo ribų. Ir žmogaus žemės kelio kryptis yra metafizinės tulos, kurių kryptimi keliauja ir nemirtinga žmogaus siela. "Dialogų" autorius žmogaus tikslas, Maritain'o "Moralinės filosofijos" (La Philosophie morale) žodžiais, tėra pasiekiamas tik anapus jo kapo, nes "tikras gyvenimas yra už šio gyvenimo ribų, o tikroji laimė — už žemiškos laimės ribų".

Montaigne'o žmogus, kuris yra jo "Bandymų" minties centre, ir jo religija, ir moralė niekad, niekur ir nė kiek nepajuda už žemės kelio ribų, niekur ir niekad nepakyla i dvasinės aukštumas ir nepasuka i metafizinio pasaulio tolumas. Jis visur ir visada skeptiškai abejojamas juda tikrai žemės kelio paviršiumi ir konkrečioje aplinkoje.

Aplamai didis i dieviškasis Platonas — taip jį kartais vadina "Bandymų" autorius — ir, C. Cury-O. Boener "Histoire de la Litterature francaise" žodžiais, "gilusis mąstytojas Montaigne", yra du skirtingi pasauliai.

Platonas savo mintimi ir dvasia pakilęs i metafizinio pasaulio aukštumas, kurių šviesa nutvieskia ir žmogaus žemės kelius. O Montaigne stovi ant žemės, stebi savo vidaus pasaulį ir žmogų, jo žodžiais, įvairų, banguojantį, ir abejoja. O paklaustas, kaip rasti tikrovės pagrindus, atsako savo skeptišku:

— O ką aš žinau?

VYTAUTAS KASTYTIS

Horizontai švinta

Žeme, mano žeme, Rūtoms dabinta, Neviltim aptemę Horizontai švinta.

Išnešiojo rūką Rytmetiniai vėjai, Tavo votys trūko, Skausmas išsiliejo.

Neraudok, mergele, Sielvartėlio būto, Sužaliuos darželiuos Diemedžiai ir rūtos.

Rytmečio pagundos — Tau, jaunyste! Vieškelėliams dundant Išvežioti grįžta.

Neparvešim turto, Užkariauto gėrio, Tik širdy užkurta Mažą kibirkštėlę.

Atsigaug ugnelė Ir širdis pavargus, Mes tau — savo dalį, Tau mes — gilų vargą.

Narvikas, Norvegija 1945 m. kovo 4 d.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje, pernai atšventęs sidabrinę veiklos sukaktį, dišiose balandžio 1 d. vargonavo Leopoldas Digrys, Irena Budrienė, Juozas Grigas. Giedėjo Fabijono Sereikos vadovaujamas Klaipėdos mergaičių ir jaunimo choras "Aušrinė". Skambėjo Alvydo Remesos "Missa brevis" ("Trumpos Mišias"), G. F. Haendelio, A. Vivaldžio, C. Sasnausko ir J. Naujaliao kūriniai.

Žymusis ansamblis "Lietuva" šią vasarą pirmą kartą atvyko i JAV, pakviestas amerikiečių agentūros. Dešimt "Lietuvos" ansamblio koncertų liepos 8-19 d.d. įvyko Ilinojaus Oakbrook Terrace miesto Drury Lane teatre. Išvykoje dalyvavo tik apie 30 šio didelio ansamblio narių su meno vadovu Pranu Budriu, baletmeisteriu Vytautu Buterlevičiumi ir choro vadovu Algimantu Kriūnu. Prieš pirmąjį koncertą priėmimą "Lietuvos" narius ir kvietiams svečiams surengė Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza ir Stasys Balzekas, turintis savo vardo lietuvių kultūros muziejų Čikagoje. Svečiai iš Vilniaus i koncertų programas buvo įtraukę dvidešimt keturis lietuvių liaudies muzikos, dainos ir šokio kūrinius.

Astrofizikas prof. dr. Vytenis Vasyliūnas, dirbantis Max Plancko institute Vokietijoje, birželio 22-26 d.d. astrofizikų suvažiavime Kalifornijos Los Angeles universitete skaitė pranešimą apie Jupiterį ir jo satelitus. Jis taipgi surengė vargonų muzikos koncertą St. Alban episkopų šventovėje. Prof. dr. V. Vasyliūnas yra studijavęs fortepijoną ir daug koncertavęs su tėvu Izidoriumi, žymioju smuikininku, mirusiu 1982 m. gruodžio 14 d. Cambridge, Mass. Dirbdamas mokslinį darbą i muzikali skirdamas laisvalaikį, dabar jis tapo vargonų virtuozu. Šią vasarą prof. dr. V. Vasyliūnas, viešėdamas Lietuvoje ir Estijoje, žada surengti kelis vargonų muzikos koncertus Vilniuje ir Taline.

Niujorko lietuvių dailininkų sąjungos valdybos pirm. Juozo Bagdono pusmėčio tapybės darbų ir akvarelių parodą surengė Vilniaus dailės muziejus. Amžiaus aštuoniadesimtmečio sulaukęs dail. J. Bagdonas yra Kauno meno mokyklos ir prof. Justino Vienožinskio (1886-1960) tapybės studijos auklėtinis. Vilniškės parodos aprašymuose pabrėžiama, kad prieš II D. karą jo tapyba pasižymėjo realizmu, o dabar dail. J. Bagdonas yra tapęs spalvingu abstrakcionistu. Parodos lankytojai žavėjosi jo veržlumu, jėga, gaivalingomis spalvomis, kurių trūksta dabartiniam jaunesniam dailininkams.

Lietuvių dailės muziejus Le-monte prie Čikagos pavasario ir vasaros sezonui surengė keletą Lietuvos menininkų parodų. Didžiausia, atrodo, buvo menotyrininkės Eglės Jaškūnienės paruošta paroda "Vilniaus grafika ir akvarelė". Jon jį įjungė 40 lietuvių dailininkų, atstovaujančių įvairioms kartoms — nuo seniausių iki dabartinių paskutinių Vilniaus dailės akademijos auklėtinų. Profesinį pasirošimą liudijo jų gerai valdoma litografija, ofortas, linograviūra, ksilografija. Grafikos darbus papildė spalvingų akvarelių rinkinys. Techninį parodos paruošimą Le-monte atliko Algimantas Kezys. Parodoje išstatytų kūrinių galėjo išgyti jos lankytojai.

Lietuvių tautos tremimų Sibiri-ran minėjimą birželio 14 d. Kultūros židinį Bruklne surengė JAV LB Niujorko apygardos valdyba. Minėjimas buvo pradėtas poeto kun. Leonardo Andriekaus, OFM, sukalbėta invokacija ir iš Lietuvos grįžusio valdybos pirm. Kęstučio Miklo įvadiniu žodžiu. Anicetas Simutis, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose, kalbėjo apie skaudžiuosius įvykius Lietuvoje ilgaus okupacijos metais. Pagrindinis dėmesys šiemetiniame minėjime teko antrą kartą Niujorkan atvykusiam Bostono lietuvių etnografiniam "Sodauto" ansamblui, kurį 1974 m. įsteigė jam ir dabar vadovaujanti Gita Kupčinskienė. Mat bostoniečių ansamblis Niujorko lietuviams atvežė išvykai Lietuvon paruoštą etnografinę programą apie lietuvių angliakasis Pensilvanijos kasyklose XX š. pradžioje. Su jų buitimi žiūrovus supažindino autentiški pasakojimai, dainos ir šokiai. Naujajai programai buvo panaudota etnografinė medžiaga, kurią surinko tautosakos tyrinėtoja Elena Bradūnaitė-Aglskienė ir patys "Sodauto" nariai.

Lietuviai jėzuitai iš JAV i Šiaulius atvežė vargonus Šv. Ignaco jėzuitų šventovei. Padėkos Mišiose balandžio 1 d. vargonavo Leopoldas Digrys, Irena Budrienė, Juozas Grigas. Giedėjo Fabijono Sereikos vadovaujamas Klaipėdos mergaičių ir jaunimo choras "Aušrinė". Skambėjo Alvydo Remesos "Missa brevis" ("Trumpos Mišias"), G. F. Haendelio, A. Vivaldžio, C. Sasnausko ir J. Naujaliao kūriniai.

Kompozitoriaus Stasio Šimkaus konkursai chorams buvo pradėti rengti 1976 m. Devintasis konkursas šiemet įvyks spalio 24-25 d.d. Klaipėdoje. Jo surengimu rūpinasi Klaipėdos miesto kultūros ir meno skyrius, chorinė draugija "Aukuras" su Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija. Lig šiol šiame konkurse varžydavosi Lietuvos moterų, vyrų, mišrūs ir mišrūs kameriniai chorai. Šiemetinis konkursas bus tarptautinis — dalyvausti yra kviečiami ir chorai iš užsienio šalių.

Jono Vileišio (1872-1942), savo pirmojo burmistro 1921-33 m., atminimą kauniečiai įamžino jo gyvento namo sienoj atidengta memorialine lenta. Jo pastangų dėka Kaune buvo nutiestas kanalizacijos tinklas, vandentiekis, įvestas susisiekimas autobusais, pastatyta tiltų, mokyklų, visuomeninio pobūdžio pastatų, sueuropinusių laikinąją Lietuvos sostinę. Advokatas J. Vileišis taipgi buvo varpininkas, 1918 m. vasario 16 akto signataras, visuomenininkas ir valstiečių liaudininkų politikas.

Prof. dr. Algirdas Avizienis, Kaune atgaivinto Vytauto Didžiojo universiteto rektorius, pirmuosius šios institucijos diplomus įteikė septyniolikai absolventų. Šią grupę sudarė jau aukštąjį mokslą baigusieji asmenys, prieš trejetą metų vėl susirinkę auditorijose įsigyti verslo ir vadybos magistro kvalifikacijos. Rektorius prof. dr. A. Avizienis jiems padėjo už pasitikėjimą atkurta Lietuvos aukštąja mokykla, linkėdamas sėkmingai dirbti Lietuvos pramonėje, prekyboje ir neužmiršti savojo universiteto. Senato posėdyje prof. dr. A. Avizienis pranešė, kad naujesiems mokslo metams ši rudenį jis grįžta Kalifornijon.

Lietuva ši pavasarį buvo priimta Tarptautinė meninės fotografijos federacijos, kuri priklauso Jungtinių Tautų UNESCO organizacijai. Federacija jungia 66 pasaulio valstybes. Jos atstovai Lietuvoje yra paskirtas fotomenininkas Vitalijus Butyrinas, kuriam suteiktas federacijos meistro vardas. Toks aukščiausias titulas suteikiamas daug diplomų ir prizų laimėjusiems fotomenininkams. Federacijos nusiipneliusio menininko vardą turi fotografas S. Žvirgždas, o menininkų vardus — trylika Lietuvos fotografų. Tai liudija aukštą meninės fotografijos lygį Lietuvoje. Mat nusiipneliusio menininko vardui gauti reikia pusmėčio apdovanojimo federacijos surengtose parodose, menininko vardui — bent dešimties. Lietuvos fotografus jungia Fotomenininkų sąjunga. Jos renginius savo biuleteniuose dabar reklamuos Tarptautinė meninės fotografijos federacija.

Vilniaus akordeonistų kvintetas "Concertino" dalyvavo IV-jame tarptautiniame akordeono muzikos festivalyje Austrijos Innsbrucke. Vilniečiai laimėjo pagrindinį festivalio prizą "Grand Prix" ir diplomą už ypatingą profesionalumą. Ši prestižinė festivali ir konkursą kas ketveri metai surengia daug narių turinčios Šveicarijos, Vokietijos ir Olandijos akordeonistų draugijos. Šiemetinis tarptautinis festivalis Innsbrucke susilaukė 10.000 dalyvių iš šešiolikos Europos valstybių. Naujosios Zelandijos ir Australijos. Konkurse varžėsi vaikų, suaugusiųjų, mėgėjų, ir profesinių akordeonistų grupės. Vilniečių kvintetas "Concertino" buvo įjungtas profesionalų grupėn. Klausytojai žavėjosi puikiai atliktais Mozarto, Griego, Vivaldžio kūriniais. Baigiamasis festivalio koncertas įvyko didžiuliame Innsbrucko stadione, jau dukart turėjusiam olimpinės žiemos žaidynes. Akordeonistų kvinteta "Concertino" yra sudarę Lietuvos muzikos mokyklų mokytojai. 1990 m. jie "Grand Prix" įvertinimą Vilniun parsivežė iš tarptautinio akordeonistų konkurso Italijos Castelfidardo mieste.

V. Kst.

Nobelio laureatas lenkų poetas ČESLOVAS MILAŠIUS-MILOSZ, gimęs Lietuvoje ir ejęs mokslus Vilniaus universitete, 1992 m. vasarą lankėsi Lietuvoje. Čia matome jį Vilniaus universiteto rūmuose prie atminimo lentos vyskupui VALERIJONUI PROTASEVIČIUI (1504-1579), akademijos-universiteto steigėjui Nuotr. Alf. Laučkos

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	5.00%
180-364 d. term. ind.	5.00%
1 metų term. indėlius	5.00%
2 metų term. indėlius	5.25%
3 metų term. indėlius	6.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	5.00%
1 metų GIC-met. palūk.	5.50%
2 metų GIC-met. palūk.	6.00%
3 metų GIC-met. palūk.	7.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP	4.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	7.00%
Taupomąją sąskaitą	4.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.75%
Kasd. pal. čekių sąsk.	2.25%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	9.75%
Sutarties paskolas nuo	9.75%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.50%
2 metų	8.00%
3 metų	8.75%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	7.25%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortigijus iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX 1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliaviene

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga
Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Lietuvos olimpinė krepšinio rinktinė 1992 m. Iš kairės klūpo: V. Chomičius, R. Kurtinaitis, S. Jovaiša, D. Lukminas, A. Pazdras, S. Marčiulionis, masžuotojas J. Petkevičius. Stovi iš kairės: D. Nelson'as – treneris iš "Golden State Warriors", vyriausias treneris V. Garastas, G. Krapikas, G. Einikis, A. Karnišovas, A. Sabonis, R. Brazauskas, A. Visockas, D. Dimavičius, J. Imbroda – treneris iš Malagos, Ispanijos, treneris A. Kosauskas, gydytojas V. Zumeris, R. Sargūnas vyr. trenerio pavaduotojas ir R. Brazauskas FIBA teisėjas

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Olimpinės rinktinės sudėtis

Lietuvos olimpinė krepšinio rinktinė sudaro 15 žaidėjų. Tai geriausia lietuvių žaidėjų komanda, kada tik yra buvusi. Pusė iš jų, nekalbant vien apie talentą žaisti krepšinį, turi didelį tarptautinį varžybinių patyrimą. Be pralaimėjimo Europos atrankiniame turnyre, kur dalyvavo 26-šių valstybių rinktinės, Lietuva užsitikrino pirmąją vietą. Olimpiadoje, žinoma, bus sunkiau. JAV-bės – jų niekas neįveiks. Be to, Brazilija ir Puerto Rico – labai rimti vienietai, kur mūsų vyrams reikės pasitempti...

Europos atrankos turnyre dalyvauti su leistinu 12 žaidėjų skaičiumi. Namuose – trys kandidatai: D. Lukminas, A. Vainauskas ir M. Lekarauskas treniruojasi ir laukia ženklo, kada jie bus rinktinėje reikalingi...

Trumpa žaidėjų charakteristika. Centrai – Arvydas Sabonis, 7'3" ūgio, trejetą metų žaidžiantis Ispanijoje, Valladolid mieste, laikomas geriausiu centro puolėju Europoje. Sabonio pakaitai – Gintaras Einikis, 6'9", neblogai meta, stokoja agresyvumo; Darius Dimavičius, 6'9", taip pat žaidžiantis Čekoslovakijoje. Šie vyrai geri, tačiau, ne Sabonio lygio...

Kraštų puolėjai. Artūras Karnišovas, 6'8", yra Seaton Hall universiteto pirmo penketuko narys. Gerai dengia ir blokuoja metamus kamuolius. Rimas Kurtinaitis, 6'5.5", jau treči metai žaidžia SSV Hagen Vokietijoje. Gerai prisitaiko prie greito puolimo. Didžiausias inas komandos pasisekimui – jo tritaskių metimas. Gintaras Krapikas, 6'5.5", du sezonus žaidęs Vokietijoje. Senas "žalgirio" vilkas iš tų laikų, kai lietuvių laimėjo Sov. Sąjungos meistrystę. Arūnas Visockas, 6'7", žaidžiantis Lenkijoje. Romanas Brazauskis, 6'8", žaidžiantis Australijoje, bėdos atveju pavaduojantis centrus...

Komandos gynėjai. Valdas Chomičius, buvęs "žalgirio" žaidėjas, Seulo olimpiados aukso medalį laimėjusios Sov. Sąjungos komandos ir dabar Lietuvos rinktinės kapitonas. Ūgio 6'3", greitas ir agresyvus žaidėjas. Komandos siela – Šarūnas Marčiulionis, visiems žinomas, 6'5" ūgio, profesionalas Golden State Warriors žaidėjas. Jo žaidimo stilius labai tinka prie tritaskių metimų. Prasiveržęs arba meta, arba pasuoja Kurtinaičiui ar Karnišovui, kurie paprastai laukia ant tritaskio linijos. Jauniausias žaidėjas Alvydas Pazdras, 20 metų amžiaus 6'5" ūgio, turi gerą ateitį. Dar trūksta patyrimo šio lygio krepšiniui. Sergejus Jovaiša, 6'5", veteranas, žaidžiantis tarptautinėje arenose 15 metų. Veda šaltą ir apgalvotą žaidimą. Ateityje Lietuvai bus geras treneris. Sig. K.

Krepšinio karštis Lietuvoje

Nuvažiavus gegužės mėn. antroje pusėje į Lietuvą, šalia gyvo politinio gyvenimo rietenų parlamente, dviejų referendumų, teko pakliūti į sportinį skūrį, ypač krepšinių subruzdimą.

Gegužės pabaigoje teko dalyvauti Lietuvos krepšinio 70 metų minėjimo proga įvykusiame krepšinio turnyre Vilniuje ir Kaune. Jame pasirodė dvi Lietuvos rinktinės, Illinojaus un-to studentų rinktinė, Suomijos bei kitos komandos.

Labiausiai domino pagrindinė Lietuvos rinktinė, į kurią buvo susirinkę žymieji Lietuvos krepšininkai – A. Sabonis, S. Marčiulionis, R. Kurtinaitis, V. Chomičius bei kt. Teko stebėti šios rinktinės įtęjtą rungtynių įsą, o taip pat ir visas kitas ji laimėjo, tačiau geros nuomonės ji nepalik, kad dėl to, kad labai trūko susižaidimo. Tą kritišką nuomonę išsakiau ir "Sporto" laikraštyje, nors dabar, kai rinktinė laimėjo 11 rungtynių iš eilės atrankiniame olimpiniam turnyre, ją, žinoma, turėčiau gerokai pako-reguoti. O gal tie kritiški žodžiai padėjo kai kuriems rinktinės nariams pasitempti?

Idomu buvo dalyvauti Lietuvos TOK surengtoje konferencijoje Vilniuje, kur pranešimus padarė iš Ispanijos sugrįžęs LTOK pirm. A. Poviliūnas ir olimpinės delegacijos vadovas P. Statuta. Jie pranešė, kad olimpinis žaidynių rengėjas po ilgų diskusijų sutiko, kad Lietuvos krepšininkai neįeis į Lietuvos sportininkams paskirtą 35 vietų skaičių. Tai, žinoma, sukėlė nemažą džiaugsmą, ypač dar pareiškus, kad ispanai atsiųs specialų lėktuvą Lietuvos prezidentui V. Landsbergiui ir palydovams atskraidinti į olimpinis žaidynių atidarymą.

Šioje konferencijoje teko iškelti olimpinės delegacijos finansavimo klausimą ir A. Poviliūnas pažymėjo, kad, nors Lietuvos vyriausybė finansinškai sportininkus remia, užsienio lietuvių parama yra labai reikalinga ir laukiama.

Šiandien, kai Lietuvos krepšininkai Europoje beveik stebuklus padarė, tik lėšų trūkumas gali jiems užkirsti kelią olimpinis medalius, mūsų tautiečiai turėtų labiau atidaryti savo širdis ir pinigines. Dabar laukiame olimpinis žaidynių pradžios Barcelonoje, o ypač rugpjūčio 8 d., kai turėtų paaiškėti, ar Lietuvos krepšininkai gaus olimpinis medalius?

Edvardas Šulaitis

ŠALFASS-gos rengiamos metinės lengvosios atletikos pirmenybės įvyks Klivlande 1992 m. rugpjūčio 12-13 d.d. Pirmenybės praves Klivlando LSK "Žaibas". Šių pirmenybių metu bus kartu praversta ir baltiečių I-sios atletikos varžybos.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
Pardudami koiliniai opsiastai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 533-0923 arba (page) 237-2121, Toronte. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

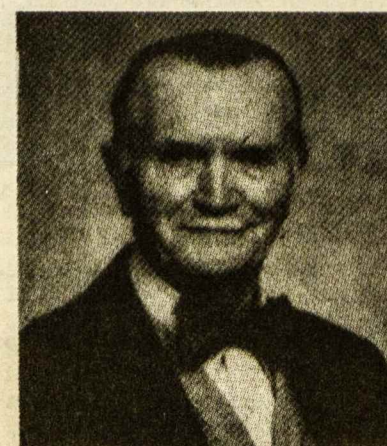
RE/MAX Roseland Realty Ltd. Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlingtono, Hamiltono ir Oakvillės apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

A. A. advokatas
KONSTANTINAS SAVICKUS

Atsisveikinus su sporto žymūnu

Konstantinas, rašėsi Connie Savickus, gimė 1908 X.14 Punske, Užemuneje. 1909 m. su tėvais atvyko į JAV, Čikagą, IL. 1929 m. Northwestern universitete įsigijo bakalaurą, o 1932 m. ten pat teisių daktaro laipsnius. Studijuodamas pasižymėjo sporte. 1935 m. su vienuolika Amerikos lietuvių sportininkų atvyko į Pasaulio lietuvių kongresą Kaune ir įsijungė į tuo metu vykstančią sporto programą.

Pasibaigus kongresui, Kauno kūno kultūros rūmų direktorius V. Augustas, matydamas Savickaus sugebėjimus krepšinyje ir plaukime pasiūlė susitikimą. Tame susitikime buvo aptarti tuo metu svarbūs sporto reikalai, ir svarbiausia dr. Savickas sutiko vieneriems metams pasilikti Lietuvoje.

Kaip krepšinio žinovas dėstė aukšt. kūno kultūros kursuose bei treniravo mūsų krepšininkus. Jo dėka buvo iškviesti Kriaučiūnas, Talzūnas, ir tik per jo pastangas Lietuva laimėjo 1937 m. Europos krepšinio čempionatą. Po to pirmo laimėjimo nebuvo sunku surasti ir kitus Amerikos lietuvių sportininkus, juos treniruoti ir laimėti 1939 m. čempionatą. Jis buvo ir pirmasis Lietuvoje plaukimo mokytojas-treneris.

Grįžęs į JAV, ilgus metus dirbo kaip advokatas, eidamas valdžios ir vėliau teisinio patarėjo pareigas. Jam nesvetimas buvo ir spaudos darbas. 1933-35 m. Čikagoje redagavo "Lietuvos Vytį" ir rašė krepšinio bei vandens sporto klausimais.

Prieš vienerius metus lankėsi Lietuvoje ir per IV-sias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes buvo pagarbiai visur priimtas kaip Lietuvos krepšinio tėvas. Jis stipriai rėmė atgimstantį Lietuvos sportą ne vien širdimi, bet ir finansiškai. Mirė 1992 m. birželio 2 d. Čikagoje.

Pranas Berneckas

Aukos Lietuvos olimpiniam fondui

Torontas: \$500 – Balticorp Inc.; \$300 – Audrius Šileika; \$200 – V. L. Staškevičius; \$100 – R. Tumpa; \$50 – A. Morkūnas, E. Stravinskis; \$30 – J. Maziliauskas.

Hamiltonas: \$500 – M. Lazdūtis. Montrealis: \$100 – Violeta ir Jonas Žiurkevičiai; \$50 – D. Vasiliauskas; \$25 – A. Žiurkevičiūtė; \$20 – B. Nagienė.

Vokietija: \$20 – K. Baronas. Lietuvos olimpiečių vardu visiems aukotojams nuosirdžiai dėkojame. J.G.

Skautų veikla

• Viktoro Narušio rūpestiū iš "Garland Commers Ranges" bendrovės gautas komercinis tosteris "Romuvos" stovyklai. "Rambyno" ir "Šatrijos" tūntų nuosirdi padėka.

• Toronto universiteto Šv. Mykolo kolegijos prezidento pranešime rašoma: Aldona Sendžikas RT6 baigė M.A. istorijos kursą Toronto universitete 1990 m. ir dirba šio universiteto istorijos skyriaus kaip muziejaus kolektore ir parodų specialistė. Aldonos tėvai gyvena Toronte, dalyvauja lietuviškoje ir skautiškoje veikloje. M.

Prašo pranešti

Š. m. gegužės 22 d. vakare į Centro policijos komisariatą Raudonojo kryžiaus ligoninė buvo atgabentas maždaug 60 m. amžiaus vyriškis su smurtu žymėmis. Jis save vadina Amerikos piliečiu Rupertu Gaidanausku, kalba tik angliskai, sakosi buvo sumuštas ir apiplėštas. Žinantys apie šį asmenį prašomi pranešti Raudonojo kryžiaus ligoninei tel. 226 027 arba Centro policijos komisariatui tel. 226 314.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
5.00% už 90 dienų term. indėlius
5.00% už 6 mėnesių term. indėlius
5.00% už 1 m. term. indėlius
5.25% už 2 m. term. indėlius
6.00% už 3 m. term. indėlius
5.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
7.25% už 4 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 5 m. GIC invest. pažym.
4.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
4.50% už OHOSP (variable rate)
4.00% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.75% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
2.25% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 9.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.50%
2 metų 8.00%
3 metų 8.75%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 7.25%
(variable rate)
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortigijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortigijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antradi. ir trečiadi. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:
* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairių cemento darbų (masonry)
* kiemų sutvarkymas (landscaping)
* priepilaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
PATARNAUJAM STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

LEDAS REFRIGERATION

Nelikit karštyje šią vasarą!

Remontuoju, išvalau, aptarnauju visų rūšių

- Namų vėsinimo sistemas
- Languose įstatomus vėsinimo aparatus
- Automobilių vėsinimo sistemas
- Šaldytuvus, šaldymo aparatus (ledaines) ir drėgmės kontroliavimo aparatus (dehumidifiers)

Specialūs "Carrier" vėsinimo aparatai langams

5000, 6000, 8000... Btu nuo \$450 (su įrengimu)

Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 767-8711 / 533-6310 Toronte

(Nesivaržykite palikti pavardės ir savo telefono numerio)

T EURO

PARCEL SERVICE
614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

1.27 už svarą vasaros laikotarpiui

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimeame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntus.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntus neribojamos.
- Siunčiame siuntus tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas iškutu.

Mūsų atstovai Hamiltone:
517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai
Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, jr., tel. 847-0881

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v. Neapmokama automobiliams vieta prie rąstinės.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Lygybės principą Kanados senato reformoje rėmė staiga savo nuomonę pakeitęs Ontarion premjeras Bob Rae. Jo pastangų dėka R. Bourassos reikalauti veto teisę Kvebekui naujų provincijų sudaryme buvo atmesta. Tačiau ją pakeitė lygybės principu provincijoms senate suteikiama veto teisė, liečianti Kanados vyriausybės naujų institucijų įvedimą visose provincijose. Premjeras Bob Rae dabar nenori pagrindinių lygybės principų pakeitimų devynių premjerų sutartame naujajame senate. Jis taipgi grasina ignoruoti sekančią konstitucinę ministerio pirmininko ir premjerų konferenciją, jeigu jona neįsijungs lig šiol pasitarimuose nedalyvavęs R. Bourassa.

Liberalų vadas Jean Chretien siūlo atmesti Kanados konstitucinių reikalų ministro J. Clarko liepos 7 d. pasiūlytą susitarimą su devyniais angliškųjų provincijų premjerais. Pasak J. Chretien, naujon konferencijon reikia pakviesti Kvebeko premjerą R. Bourassą ir derybas konstitucijos klausimu pradėti iš naujo. Esą šiam tikslui geriausiai tiktų Kanados parlamentinio komiteto š.m. vasario mėnesį pasiūlytos gairės.

Liepos 7 d. susitarimą atmeta ir Kvebeko liberalų partijos politiškai karšta jaunimo grupė bei jos vadas Mario Dumont. Šie jaunieji Kvebeko liberalai kontroliuoja trečdalį liberalų balsų. Premjeras R. Bourassa turi skaitytis su jų reikalavimais. M. Dumonto nuomone, referendumas Kvebeke jau esąs neišvengiamas. Angliškąjį Kanada tik gali pakeisti referendumo klausimus. Jiems gali būti panaudotas naujasių angliškiosios Kanados pasiūlymų Kvebekui priėmimas bei atmetimas arba tiesioginis pasisakymas Kvebeke nepriklausomybės siekiais. Pirmas referendumo įstatymas įpareigoja premjerą R. Bourassą jį praveisti iki š.m. spalio 26 d. Tokiu atveju klausimus referendumui reikia paruošti iki rugsėjo 12 d. R. Bourassa taipgi gali Kvebeko par-

AJA JUOZUI GRIGAIČIUI mirus,

žmonai J. GRIGAITIENEI Lietuvoje, sesers vaikus JAV-bėse su šeimomis, seserį Australijoje su šeima ir kitus gimines bei artimuosius Kanadoje nuoširdžiai užjaučiame –

Justinas Raškauskas

Viktoras Lukošius

Rinkimai į Lietuvos seimą

Už Lietuvos ateitį ir gerovę demokratiškai
Vakarų pasaulyje!

Kreipiamės į visus tautiečius išeivijoje, kurie susirūpinę laukia seimo rinkimų Lietuvoje. Šiuo metu bendras išeivijos uždavinys būtų remti politinę linkmę, kuri:

- siekia greito Lietuvos suartėjimo su Vakarais, užtikrinančio krašto gerovę ir pilną nepriklausomybę;
- pasisako už neatidėliotiną privatizaciją ir ekonomines reformas, kurios yra būtinos komunizmo nuniokotos tautos atstatymui;
- kovoja už ekonominę nepriklausomybę ir stengiasi pašalinti Rytų dominavimą, turintį imperinių tikslų ir pretenzijų.

Nemažais darbais ligi šiolei prisidėję prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, turime ir toliau nelikti pasyvūs, nes atgauta nepriklausomybė dar yra trapi. Konkrečiai išreiškime savo nusistatymą dėl Lietuvos politinės ateities. Prisidėkime prie finansavimo priešrinkimines veiklos, remiančios kandidatus, kurie yra susibūrę į "Už demokratinę Lietuvą" grupę.

Aukas galima įnešti į šias sąskaitas:

"Parama" lietuvių kredito kooperatyvas Toronto, nr. 10407
Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronto, nr. 1627590
"Talka" lietuvių kredito kooperatyvas Hamiltone, nr. 1471801
"Litas" Montrealio lietuvių kredito unija, nr. 5125
arba siųsti čekius: Už DEMOKRATINĘ LIETUVĄ vardu, 1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8.

Kadangi aukos renkamos politinei veiklai paremti, Kanados įstatymai neleidžia išduoti kvitų pajamų mokesčių reikalams.

Šios lėšų telkimo iniciatorių grupės sudėtis bus paskelbta artimoje ateityje.

Iniciatoriai

lamente pakeisti priimto referendumo įstatymo datą arba jį panaikinti.

Spaudoje jau pasirodė spėjolijimų, kad Kanados ministras pirm. B. Mulroney ir Kvebeko premjeras R. Bourassa nesitikių ir nebuvo numatę Kanados konstitucinių reikalų ministro J. Clarko liepos 7 d. susitarimo su angliškųjų provincijų premjerais. Esą buvo planuota, kad galutinį pasiūlymą konstitucijos klausimu paruoš ir patvirtintų Kanados parlamento, premjerui R. Bourassai įteiks ministras pirm. B. Mulroney. Tas pasiūlymas politiniu požiūriu būtų buvęs palankesnis Kvebekui ir jo premjerui R. Bourassai. Dabar ir vėl reikia ieškoti abiem pusėm, priimtinos politinės vienybės, turint labai nedaug laiko. V. Kst.

Sudbury, Ontario

SUDBURYJE MIRUSIO a.a. JUOZO PAULAIČIO ATMINIMUI laidotuvių metu lankytojai suaukojo pagalbos fondui "Vaiko tėviškes namai" Lietuvoje: \$100 – P. Venskų, J. Zagar; \$20 – M. Lapienienė; \$15 – M. Firš; \$10 – Fr. Dube, A. J. Wulff, A. Barkauskas, R. Chambers; \$5 – S. Nardi. Giliai užjaušdamas Nijolę Paulaitienę, reikiame nuoširdžią padėką už taip dosnią auką Lietuvos našlaičiams. Pagalbos fondo "Vaiko tėviškes namai" globėja Kanadoje –

KLK moterų draugijos
centro valdyba

Paremkite "Tėviškes žiburius" auką, rėmėję ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –
"TŽ" leidėjai

IMIGRACIJOS PATARNAVIMAI

Jeigu jums reikia pagalbos imigracijos reikaluose, gauti išdarbinimo leidimus, visas studentams, įsigyti naujojo ateivio teisinę padėtį, gauti pabėgėlio teises, verslininko imigranto statusą –

Kreipkitės į autorių knygos
"How to immigrate to Canada"

per World Wide Immigration Services, P.O. Box 58528
Corktown Postal Outlet, Hamilton, Ontario, Canada L8N 4G6.

Telefonas: 1(416)527-8227 FAX 1(416)546-1715

ROC R. David, direktorius-vedėjas

Skyrius lietuviams – kreipitis į dr. Nataliją Kazakevičienę

tel. 1(416)524-1122

LIETUVOS-KANADOS KOMERCINĖ-GAMYBINĖ
PASLAUGŲ ĮMONĖ "TORVIL" LTD.

GREIČIAUSIAS SIUNTINIŲ PRISTATYMAS Į JŲSŲ TĖVYNĘ

RETA PROGA

Bendrauk tik su patikimu patarnavimu bendrovės, kuria galite pasitikėti.

► Standartiniai maisto siuntiniai

► Nemokamas siuntinių paėmimas

► Pinigų pervedimas

► Nauji siuntinių draudos blankai

► Siuntiniai paruošiami klientų (lėktuvais ar laivais)

► Sveikatos drauda lankytojams (tik Kanadoje)

Sezoninė nuolaida 12% visiems gaminiams, parodytiems "Torvil" 92 kataloge.

SKAMBINTI NEAPMOKAMU TELEFONU 1-800-661-0210

KANADOJE

Nauji prekiautojai (deals) kviečiami

JAV

Head Office

63 Galaxy Blvd., Unit 7,

Rexdale, Ontario M9W 5P1

Tel. (416) 798-3320

FAX: (416) 798-3321

Branch

TORVIL PARCELS

404 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ontario M6R 2M9

Tel. (416) 534-3860

FAX: (416) 533-4910

LIETUVA

LATVIJA

ESTIJA

UKRAINA

GUDIJA

ST. PETERSBURGAS

MASKVA

RUSIJA

Head Office

2136 West Chicago Ave.,

Chicago, IL 60622

Tel. (312) 278-5258

FAX: (312) 278-0875

Branch

R&R INTERPOSTMIR CO.

1055 Broadway,

Buffalo, NY 14212

Tel. (716) 894-9880

FAX: (716) 894-9880

PETRAS AUGUSTINAS KURPIS ir HEATHER WHITFIELD OUTLAW susituokė 1992 m. gegužės 9 d. Beverly Farms, Massachusetts, JAV. Petras, buvęs torontiškas, baigė inžinerijos mokslus Toronto un-te, dabar yra vice-prezidentas "Pentica Systems, Inc." bendrovės. Heather, baigusi dailės studijas "The Rhode Island School of Design" dirba pritaikomojo meno projektuotoja "The Essex Collection" firmoje. Jaunieji gyvena Bostone, JAV.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

AUDRONĖ KAIRYS

makrobiotikos konsultantė

* diagnostika

* sveikatingumo dieta

* svorio ir energijos reguliavimas

* gydymas maistu ir mankšta

Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life". Tel. Toronto (416) 255-1049 (voice message)

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Baranauskaitė-Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė

tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835

* Patarnauja lietuvių kalba

* Nemokamas namų įvertinimas.

2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6

Pirkite namus geresnei savo atečiai

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

DABAR SIŪLOME

AIR CARGO

PATARNAVIMĄ

TIK 4⁹⁵ už kg!

(LAIVU - \$4.40 už kg)

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.

Nėra nei maksimumo, nei minimumo svorio. Neskaitome už C.O.D.

MONTREALIJE 2600 RUE LEGER

LASALLE, QUE.

Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r.-4 v.p.p.

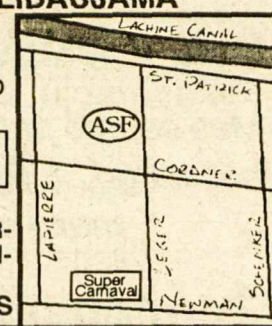
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAMS

847-0881

Vytas Grudis Jr.

BET KADA - 7 DIENAS

- PRISTATOME PER 2-3 SAVAITES
- VISAS VIETOVES
- GARANTUOTAI ŽEMIAUSIOS KAINOS
- PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ JEI PAGEIDAUJAMA

KVIEČIAME naudotis mūsų vienintelio lietuviško kelionių biuro paslaugomis!

Siūlome keliauti į LIETUVĄ bei kitas Rytų Europos šalis patogiausiais, greičiausiais, pigiausiais keliais su:

— Austrian Airlines — Swissair

— Sterling Airways — Lufthansa

Kelionė iš Niujorko į Vilnių tik už \$999 kan. brangaus vasaros sezono metu.

NAUDOKITĖS RETA PROGA –

UŽSISAKYKITE KELIONĘ DABAR

Išvykos datos: sekmdeniais ir ketvirtadieniais

iki rugpjūčio 31 d.

AUDRA TRAVEL kelionių įstaiga Vilniuje!

Būdami net Lietuvoje, jūs jausite mūsų globą. Adresas:

T. Vaižganto 9/1, Vilnius, Lietuva. Tel. 22-66-20, 22-65-51.

MES – VISUOMET IR VISUR JŲSŲ PASLAUGOMS!

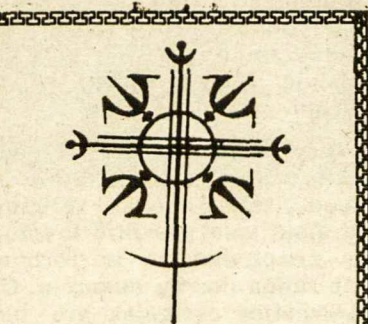
SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAI KELIONIŲ KLAUSIMAMS TEIKIAMA:

pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 – 17.00 val.

šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.

1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Tel. (416) 533-8443 FAX (416) 533-6279

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

Knygų rišykla

"SAMOGITIA"

meniška įrėša

knygas bei žurnalus.

A. Plėnys

3333 Grassfire Cres., Mississauga,

Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

Turner & Porter

laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

Publ. Charles 1350 Hurontario St. 279-0848

Roncesvalles Chapel 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

Publ. Charles 1350 Hurontario St. 279-0848

Publ. Charles 1350 Hurontario St. 279-0848

Publ. Charles 1350 Hurontario St. 279-0848

Publ. Charles 1350 Hurontario St. 279-0848

Publ. Charles 1350 Hurontario St. 279-0848

Publ. Charles 1350 Hurontario St. 279-0848

Publ. Charles 1350 Hurontario St. 279-0848

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,

Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

prie Windermere Ave.

Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonas

(staigos (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

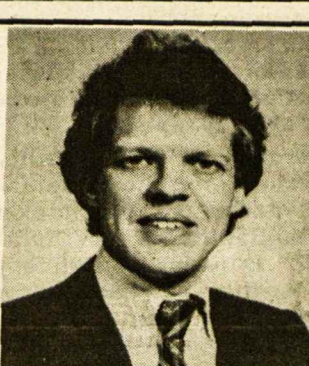
Bloor ir Jane gatvių kampas

Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:

(staigos (416) 762-7393

namų 233-0303

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

viceprezidentas

Telefonai – (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

• Asmeniškai pataria apie "T-Bills",

"Canada Savings Bonds", RRSPs,

"Mutual funds", auksą ir sidabrą

• Sąžiningai patarnauja lietuviškai

arba angliškai.

Moss, Lawson & Co. Limited

1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

TORONTONT

Anapilio žinios

— Wasagoje toliau pravedamas Gerojo Ganytojo koplyčios remontas.

— Mūsų parapijos šventė šiais metais bus švenčiama savaitę anksčiau — rugsėjo 20, sekmadienį. Ta proga vysk. P. Baltakis teiks Sutvirtinimo sakramentą.

— Mišios, rugpjūčio 2, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Lidiją Radzevičiūtę-Lawless, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Mariją ir Joną Senkus.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 145 asmenys. Svečių knygoje pasirašė: Daiva ir Mindaugas Sakalauskai iš Kauno; Werner Dieter iš Vokietijos (Lubeck); Claudia ir Dirk Bugenings iš Vokietijos; Algimantas Zakšauskas iš Kauno; kun. Zenonas Stepinauskas iš Keturvalakių parapijos; Teresė ir Kostas Krivonizai iš Baltimorės. Svečius supažindino ir pranešimus padarė revizijs kom. narė Danutė Keršienė.

— LN vedėjas T. Stanulis grįžta iš atostogų rugpjūčio 18 d. Administracijos bei kitais LN reikalais galima kreiptis į LN administratorę Danutę Sysak-Simonaitę, tel. 532-3311.

— Dar yra keletas vietų LN poilsio stovykloje Tėvų pranciškonų stovyklavietėje „Kretinga“ Wasagoje. Stovykla prasidės rugpjūčio 8 d., 12 v., ir tęsis iki rugpjūčio 16 d., 12 v. Dėl platesnių informacijų skambinti stovyklos komendantui A. Sukauskui tel. (416) 244-2790.

— LN valdybos posėdis — liepos 30, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— „Vaiko tėviškės namams“ aukoko: \$100 — O. Azubalienė.

— Motinos Teresės labdarai Lietuvoje aukoko: \$10 — K.Ž.

— Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoko: \$100 — V. Biskys, iš a.a. V. Rutkausko palikimo (R. Simkus); \$50 — M. Kybrancienė.

— A. a. Audronės atminimui brolis Kęstutis, seserys — Birutė, Dainora, Samanė, Valerija ir tėvai S. ir A. Ceponiai „Tėviškės žiburiams“ aukoko \$40.

— A. a. Sofijos Morkūnienės atminimui, užjaušdami broli Stasi Dabkų ir kitus artimuosius, D. A. Keršiai „Tėviškės žiburiams“ aukoko \$20.

— A. a. Petro Balso ir a.a. Adolfo Šetiko mirties prisiminimui Stasys ir Valerija Gudaicai, Niagara Falls, „Tėviškės žiburiams“ aukoko \$25.

— Pagalbos fondui „Vaiko tėviškės namai“ Vita Lapaitienė aukoko \$100. Už auką nuširdžiai dėkoja šio fondo globėja Kanada KKK moterų draugijos centro valdyba.

— Biologijos specialistai savo pranešimuose, kuriuos prašo visuomenei skelbti, įspėja, kad plastinės atliekos parkuose bei miškuose turėtų būti rūpestingai izoliuojamos ar sunaikinamos, kad alkani gyvūnai netaptų maistu, sukeliančiu lėtą nuagaišimą. Tai ypač svarbu žinoti vasaros išsklautojams bei stovyklautojams.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praeitą sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. Zenonas Stepinauskas, Keturvalakių parapijos klebonas.

— Šis šeštadienis mėnesio pirmasis. Gyvojo Rožinio draugija renkasi Rožinio kalbėjimui 10.30 v.r., Mišios 11 v.r. Pensininkų namuose — „Vilnius“ Mišios — 5 v.p.p.

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v. r. Mišias Pirmą Komunią priėmė Mindaugas Sakalauskas. Jį Pirmą Komunią paruošė seselė Loretta Jonušaitė.

— Liepos 22 d. palaidota a.a. Sofija Morkūnienė, 78 m.

— Pakrikštytas Eugene-Algirdas, Michelle ir Algirdo Kryžanauskų sūnus.

— Maldininkų kelionė į Kanados kankinių šventovę Midlande, kur maldose bus prašoma Lietuvai dvasinio atgimimo, įvyks rugpjūčio 2 d. Autobusas nuo mūsų parapijos išvyks 12 v. ir grįš apie 7 v.v. Registruotis parapijos raštinėje tel. 533-0621.

— Jau veikia antroji lietuvių kilmės lietuviškai nekalbančių vaikų stovykla, kuriai vadovauja komendantas A. Kaknevičius, kapelionas kun. E. Putrimas ir jo padėjėjas dijakonas V. Volertas. Seimininkauja: G. Cottreau, M. Hurst, I. Enskaitienė, E. Houle ir G. Kriščiūnas; ūkvedžiai — L. Kriščiūnas ir L. Cottreau. Stovyklai vadovauja 20 vadovų, stovyklauja 105 vaikai. Stovyklos slaugė — K. Huskey, tel. (705) 429-2788.

— Keltuvus prie salės ir šventovės jau veikia, bet jo veikimas yra kitoks kaip normaliu keltuvu. Jis yra įrengtas asmenims, naudojančioms kėdes ar negalintiems lipti laiptais. Kurį laiką, kol bus išmokyti juo naudotis, salį sargas Liudas Račickas jiems padės.

— Mišios rugpjūčio 2, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Simanavičių šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už Dervinių šeimos mirusius, 10.15 v.r. — už a.a. Barborą ir a.a. Juliją Stendelius, už Štukių šeimos mirusius, 11.30 v.r. — už parapiją.

— Edvardas V. Gily (Gillis), ankstesnės išeivijos lietuvių sūnus, dabar jau pensininkas, iš Grand Rapids, MI, JAV, aplankė „TZ“ ir papasakojo apie jo paties spaudai rengiamą knygą, kurioje bus atskleidžiamas lietuvių gyvenimas Grand Rapids — „Old Lithuanian Town“. Medžiaga sudaroma iš surinktų gyvų žmonių pasakojimų, kurie dar nebuvo skelbti. Knyga numato išleisti 500 egz. tiražu.

— Ontario grafikos studentų plakatų konkurse Evelina Petrauskaitė laimėjo pirmą vietą už plakatą tema „In the electric age we wear all mankind as our skin“. Ji šį pavasarį baigė Ryersono Politechnikos institutą. Jos kūrinyje surengtoje parodoje buvo pripažintas geriausias konkurso komisijos narių, deleguotų Kanados grafikos draugijos. Minimasis kūrinyje buvo atspausdintas specialiam konkurso leidinyje kuriame pateikti platus komentarai. Apie premijos įteikimą buvo rašyta „TZ“ 1992 m. 23 nr.

1992 metų Toronto Lietuvių namų POILSIO STOVYKLA rengiama Tėvų pranciškonų stovyklavietėje „KRETINGA“ 9 Andrus Rd., New Wasaga Beach, Ontario.

Atidaroma — rugpjūčio 8, šeštadienį, 12 v.r. Uždaroma — rugpjūčio 16, sekmadienį.

KONCERTAS — rugpjūčio 9, sekmadienį, 4.30 v.p.p., stovyklos patalpose.

PROGRAMOJE — pagarsėjęs Lietuvoje smuikininkas ALGIRDAS STULGYS.

Įėjimas — \$4. Po koncerto prieinama kaina vakariene stovyklautojams bei svečiams ir šokiai. *Kviečiame visus iš toli ir arti gausiai dalyvauti.*

Informacija ir registracija — A. Sukauskas tel. 244-2790 arba E. Bartminas tel. 249-0490. **Laukiame!**

Stovyklos užbaigimui įvyks GEGUŽINĖ rugpjūčio 15, šeštadienį, 6 v.v., su trumpa programa.

Stovyklos kaina — šeimai \$110; vienam asmeniui \$65; vienai dienai šeimai — \$25; vienai dienai asmeniui — \$20. Nuo pirmadienio iki penktadienio lauzai. Bet kokie pakeitimai stovyklautojams bus pranešti per garsikalbį kas dieną.

Rengia — Toronto Lietuvių namų vyrų būrelis

„TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI“ atostogauja pirmąsias dvi rugpjūčio savaites. Prieš atostogas paskutinis numeris išeis liepos 28 d., o poatostoginis numeris — rugpjūčio 18 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija, administracija ir spaustuvė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 12 d.

A. a. dail. Anastazijos Tamošaitienės mirties metinių Mišios — rugpjūčio 29, šeštadienį, 11 v.r., Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje. Šį paminėjimą užprašė velionės vyras Antanas Tamošaitis, kuris, lydimas velionės sesers Aldonos Veselkienės, liepos 22 d. aplankė jos kapą Šv. Jono lietuvių kapinėse ir „TZ“ redakciją. Jiedu išreiškė pageidavimą, kad metinėse Mišiose dalyvautų velionės artimieji ir lietuvių visuomenė, kuriai ji uoliai darbovali ir paliko vertingą savo kūrybą.

Šia proga primintina, kad dail. A. Tamošaitis yra ne tik lietuviškos spaudos bendradarbis, bet ir dosnus jos rėmėjas savo paveikslais bei lėšomis. Ir šį kartą, lankydamasis Anapilyje, paaukoko „TZ“ 300 dolerių. Laikraščio leidėjai už tai jam reiskia nuširdžią padėką.

Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondo visuotinis suvažiavimas įvyks rugsėjo 5-6 d.d. Lietuvių namuose, 5573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavimas vyks rugsėjo 5, šeštadienį, 8.30 v.r. — 12.30 v.p.p. Jį atidarys A. Regis, invokaciją sukalbės vysk. H. Dumpys, bus veiklos, izdo ir revizijs komisijos pranešimai, valdybos rinkimai. Vakare 7 val. — vakariene.

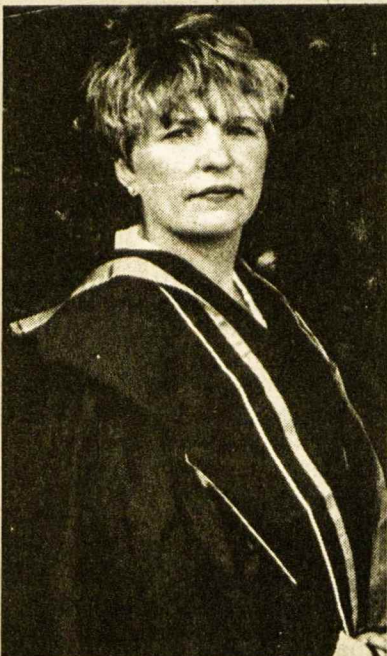
Mažosios Lietuvos fondo visuotinis susirinkimas prasidės rugsėjo 5, šeštadienį, 2 v.p.p. ir bus tęsiamas sekmadienį. Susirinkime kalbės fondo tarybos pirm. K. Vėlius, valdybos pirm. A. Lymantas, išdininkai R. Buntinas ir I. Adomavičienė, kontrolės komisijos vardu — B. Račauskas. Bus svarstomas knygų leidimas, kalbės A. Lymantas ir V. Pėteraitis; apie Mažosios Lietuvos kultūrinės veiklos rėmimą praneš I. Adomavičienė ir K. Vėlius. Vys tarybos, valdybos, kontrolės ir redakcinės komisijos rinkimai. Dėl daugiau informacijos kreiptis pas I. Adomavičienę tel. (416) 431-2312. Inf.

Vyras iš Lietuvos, 44 m. amžiaus, vedybų tikslu norėtų susipažinti su Kanadoje gyvenančia lietuvaitė. Rašyti: K. Kryžauskas, Klaipėdos g-vė, nr. 9, Seda 235516, Lithuania.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

278^A MAIN ST. STAYNER, Ontario
Tel. 428-0779
Lietuviai savininkai
IRENA ir ALGIS VITKAI
**pristatome valgius į namus*

Gailutė-Jūratė Elena KERNIŪTĖ, baigusi socialinių mokslų studijas Toronto universitete magistrės (masters) laipsniu. Algimanto ir Birutės Kernių duklė. Anksčiau yra baigusi antropologijos studijas bakalauro laipsniu York'o universitete. Ketina tęsti studijas doktoratui. Gailutė mokėsi ir Toronto Maironio mokykloje, priklausė „Vyčio“ sporto klubui ir buvo iškilni Kanados plaukikė, kandidatė į olimpiadą Meksikoje.

„Time“ savaitraštis 1992.VII.27 laidoje išspausdino ilgąją Jay Branegan'o straipsnį apie tarptautinio masto orangutanų tyrinėtoją Birutę Galdikaitę, buvusią torontietę, dabar dėsningą gamtos mokslus Simon'o Fraser'io un-te Vankuveryje 4 mėnesius per metus, o likusį laiką praleidžiančią Borneo saloje. Ji yra 46 m. amžiaus. Buvo išteklėjusi už kanadiečio kompiuterių specialisto Rod Brindamour. 1971 m. su juo iškeliaavo Borneo salon, susilaukė sūnaus Binti. Negalėdamas pakelti primityvaus gyvenimo, jos vyras 1979 m. su savo sūnumi grįžo Kanadon. Birutė liko ir toliau tyrinėti orangutanų gyvenimo. Antrą kartą išteklėjo už vietinio vyro Bohap bin Jalan, kuris talkina jai tyrinėti darbuose. Su juo susilaukė dukters Jane ir sūnaus Fridriko. B. Galdikaitė ir toliau rūpinasi ne tik orangutanų tyrinėjimu, bet ir jų globa. Jai oragutanai primena natūralų žmogų, begyvenantį rojuje. „Kai pažvelgiu į orangutaną akis, matau Dievą, ramią, nebylkančią jo prezenciją.“

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalias, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

ISNUOMOJU tris butus: vieno miegamąją butą rūsyje, dviejų miegamųjų butą pirmame aukšte ir trijų miegamųjų antrame ir trečiame aukšte. Skambinti Tadui Freimanui tel. 766-8146 Toronto.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

PASLAUGŲ BIURAS „ŽEMAITIJA“ lapkričio mėnesio antroje pusėje nuveš į Lietuvą jūsų giminėms tiesiai į namus bet kokius nedidelius daiktus — vaistus, laiškus, piniigus, kalėdines dovanas. Galite užsakyti ir didesnes dovanas — automobilius, baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus ir kt. Gera proga pasveikinti su šv. Kalėdom savo artimuosius laisvoje Tėvyne! Kreiptis į R. Mačiuką iki lapkričio 16 d. tel. (416) 385-3453 Hamiltone.

MONTREALQUE

Kun. Izidorius Sadauskas liepos 22 d. „Rūtos“ klube parodė savo darytas vaizduojamas ir papasakojo išpučius iš šios vasaros kelionės po Lietuvą ir Lenkiją.

Šv. Onos (AV parapijos) draugija savo globėjos dieną paminėjo metinę šventę. Rytą buvo atnaušintos Mišios už gyvas ir mirusias narses. Po to vyko pusryčiai parapijos salėje.

KLK moterų dr-jos Montrealeio skyriaus 40 veiklos metų sukakties minėjimas rengiamas spalio 4 d. Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi tą datą rezervuoti šiam minėjimui.

A. a. Juozas Stukas, 84 m. amžiaus, mirė liepos 12 d. Palaidotas liepos 15 d. Liūdi bičiuliai Jagelavičiai.

A. a. Agota Masnickienė Stankevičiūtė, 91 m. amžiaus, mirė liepos 13 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės palaidota liepos 16 d. Liūdi du posūniai su šeimomis.

Pilypo A. ir Dinos S. Stulginskių sūnelis pakrikštytas Mark Philip vardais. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545 FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA ūZ:

Certifikatus 1 m. —	6 1/4 %	Taupymo — special.	3 1/4 %
Certifikatus 2 m. —	7 1/2 %	Taupymo — su gyv. dr.	3 1/4 %
Term. indėlius:		Taupymo — kasdienes	3 1/2 %
1 metų —	6 1/4 %	Einamos sąsk.	2 %
180 d. - 364 d. —	6 %	RRIF-RRSP — 1 m.term.	7 %
120 d. - 179 d. —	5 1/2 %	RRIF-RRSP — 2 m.term.	7 1/2 %
60 d. - 119 d. —	5 1/4 %	RRIF — RRSP — taup.	3 1/4 %
30 d. - 59 d. —	4 %		

IMA ūZ:

Nekilin. turto nuo 8 1/4 %, asmenines — nuo 9 1/2 %

Informacija apie naujausias palūkanas „Lite“

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų POLIMEX

PREKYBA • KELIONĖS • SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitas Baltijos valstybes laivu ir lėktuvu — greitas pristatymas.

Mes esame patyrę siųsti ir tvarkyti siuntinius bei kargo į Rytų Europą, pradedant nuo mažų siuntų iki konteinerio.

Žemiausios kainos Kanadoje

\$ 1.34 už svarą*

141 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2L2

Tel. (416) 537-7914

*Plius pristatymas į namus.

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti vyresnio amžiaus porą ir galėtų gyventi kartu. Skambinti Fredas tel. 763-3277.

REIKALINGA JAUNA MOTERIS atlikti namų ruošos darbus ir prižiūrėti vaikus Mississaugoje. Skambinti tel. 855-1129.

PRISTATOME JŪSIŠKIAMS Lietuvoje Kanados bei JAV dolerius žemiausiomis kainomis. Teiraukitės apie automobilių pristatymą, atgavimą G.S.T. ir P.S.T. siunčiant naujas prekes-mašinerijas. Skambinti Geni Kairienei tel. (416) 643-3334. (Žiūr. skelbimą 4-tame puslapyje).

PASLAUGOS „RŪTA“ PATARNAVIMAI. Siunčiame oro paštu jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kaina \$5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigų iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Tiraustis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronto.

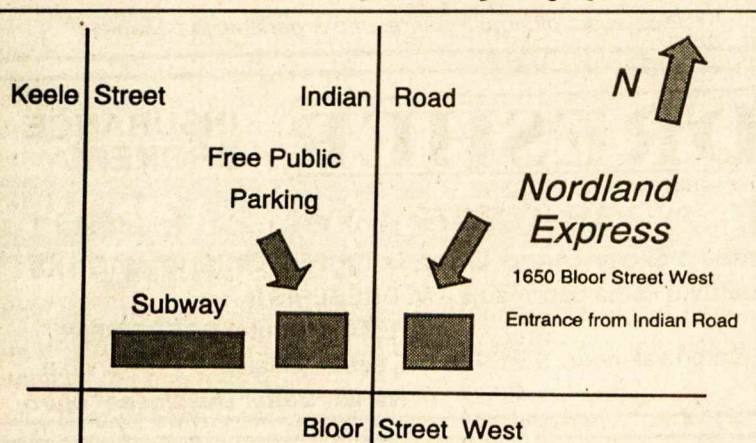
“LEDAS” REFRIGERATION

(vedu visų rūšių)
* Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemos
* Taisau šaldytuvus
* Skalbimo mašinas
* Vėsintuvus

Skambinti RAIMONDUI JARECKUI tel. 767-8711, Toronto.

NORDLAND EXPRESS

Pagalbos siuntos į Lietuvą jūsų giminėms ir draugams. \$1.50 už kg ar \$7.50 už kubinę pėdą. \$15 už siuntinių pristatymą į namus.

Nordland Express bendrovė įsikūrusi 1650 Bloor St. W., Toronto, šalia Keele požeminės stoties (Indian Road exit). Patogi automobiliams pastatyti aikštė. Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. — 9 v.v.
TELEFONAS: 535-5000